

GYMNÁZIUM BRNO SLOVANSKÉ NÁMĚSTÍ

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Šestiletý vzdělávací program

GYMNÁZIUM BRNO
SLOVANSKÉ NÁMĚSTÍ

Multikulturní jazykové gymnázium

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy	4
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
4. Vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných.....	11
5. Učební plán.....	15
6. Učební osnovy.....	18
Český jazyk	18
Anglický jazyk	34
Německý jazyk	46
Francouzský jazyk	54
Španělský jazyk	63
Matematika	73
Fyzika	85
Chemie	94
Biologie	105
Geografie	116
Nauka o společnosti	123
Dějepis	139
Tělesná výchova	148
Umění a kultura – hudební obor	156
Umění a kultura – výtvarný obor.....	163
Informatika	168
7. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání.....	174
8. Autoevaluace školy	178

1. Identifikační údaje

Název školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

Motivační název

Multikulturní jazykové gymnázium

Předkladatel

Název a adresa školy: Gymnázium Brno, Slovanské náměstí, příspěvková organizace
Slovanské nám. 7, 612 00 Brno

IČO: 00559016

Rezortní identifikátor školy: 600013472

IZO: 000559016

Ředitel školy: Mgr. Dalibor Kott

e-mail: red@gymnaslo.cz

Koordinátor tvorby ŠVP: RNDr. Bc. Miroslav Hruška

e-mail: hruška@gymnaslo.cz

Kontakty: telefon: 541 321 317

fax: 549 257 709

e-mail: red@gymnaslo.cz

web: www.gymnaslo.cz

Vzdělávací program

- Šestiletý vzdělávací program
- Denní forma vzdělávání

Zřizovatel

Jihomoravský kraj

Adresa: Žerotínovo nám. 3/5, 601 82 Brno

Kontakty: Odbor školství Krajského úřadu Jihomoravského kraje

telefon: 541 651 111

fax: 541 653 439

e-mail: slobodnikova.hana@kr-jihomoravsky.cz

Školní vzdělávací program byl vytvořen podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia.

Dokument vznikl úpravou školního vzdělávacího programu (ŠVP), který byl schválen MŠMT jako pilotní ŠVP pod č.j. 23708/07-23.

Platnost dokumentu od **1. září 2023**.

Mgr. Dalibor Kott
ředitel školy

2. Charakteristika školy

Velikost školy

- Počet kmenových a odborných učeben odpovídá běžnému provozu 20 tříd. Kapacita školy podle zřizovací listiny je 640 žáků.

Vybavení školy

- Všechny učebny jsou vybaveny počítačem, dataprojektorem a zesilovačem s reproduktory. Škola je pokryta wifi připojením k internetu. V několika učebnách jsou interaktivní tabule.
- Další prostory, které mohou využívat žáci i pedagogové, jsou učitelský klub, žákovská studovna, cizojazyčné knihovny, aula pro 60 osob, posilovna, ateliér pro výtvarnou výchovu, prostory pro laboratorní a praktická cvičení v přírodovědných předmětech, jídelna s výdejnou stravy, tělocvična a dva malé gymnastické sály.
- Pro výuku informatiky jsou určeny dvě počítačové učebny. Ve všech učebnách je přístup k internetu a je žákům a učitelům k dispozici i mimo výuku.

Dostupnost školy

- Naše gymnázium má velmi dobré spojení MHD se všemi částmi města Brna, včetně vlakového nádraží Královo Pole, hlavního nádraží a autobusového nádraží.

Klima školy

- Školní budova pochází z konce dvacátých let dvacátého století, je umístěna v centru městské části Brno-Královo Pole na náměstí s parkem.
- Pro naši školu je charakteristický otevřený a demokratický přístup k žákům, díky kterému se vytváří neformální a příjemná atmosféra.

Charakteristika pedagogického sboru

- Učitelský sbor je plně aprobovaný, v rámci výuky cizích jazyků zaměstnává škola rodilé mluvčí. Učitelé jsou aktivní jako lektori, publikují v odborném tisku, vydávají učebnice. Složení a počet členů pedagogického sboru závisí na kapacitě a výkonech školy. Při reálné kapacitě 18–20 tříd se předpokládá, že na naší škole působí kolem 44 pedagogů (přepočteno). Část vyučujících vyučuje své předměty v anglickém jazyce.
- Učitelé pracují v liberálním prostředí, které jim umožňuje využít nejvhodnější pedagogické metody, moderní výukové strategie a vlastní tvůrčí přístup.

Charakteristika žáků

- Žáci docházejí či dojíždějí ze všech částí Brna, okolních okresů i ze vzdálenějších regionů; našimi žáky jsou i cizí státní příslušníci.

Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

- Škola se opakovaně zapojuje do aktivit programů EU a programu JmK Do světa!. Vedle projektů spolupráce s evropskými školami se připravují individuální výjezdy žáků do těchto škol.

Spolupráce s partnerskými subjekty

- Školská rada je ustavena dle Zákona č. 561/2004 Sb. (Školský zákon) a na základě usnesení Rady Jihomoravského kraje č. 876/05/R 19. Školská rada má devět členů.
- Studentská samospráva vyvíjí velmi aktivní činnost – Studentský senát se podílí na organizaci života školy a na přípravě a organizaci mimoškolní činnosti žáků, propagaci školy, plně organizuje provoz žákovské studovny.
- Naše škola zajišťuje ve spolupráci s vysokými školami pedagogické praxe studentů učitelství (jsme klinická škola Masarykovy univerzity Brno), naši pedagogové lektorují semináře vysokoškolských studentů, naši žáci navštěvují odborná vysokoškolská pracoviště.

- Spolupracujeme se základními školami.
- Spolupracujeme s Úřadem městské části Královo Pole.
- Na úrovni krajských kol organizujeme soutěže a olympiády v oblasti cizích jazyků.
- Vedení školy podporuje nadstandardní projekty v rámci minimálního preventivního programu (Peer program ve spolupráci s P-centrem, spolupráce se Zdravotním ústavem, Sdružením Podané ruce, Acet ČR – Nová naděje, odborem prevence MP Brno a jinými organizacemi).
- Pravidelně spolupracujeme s Rakouským institutem, Goethe Institutem a Aliance Francaise.
- Jsme zapojeni do sítě škol s ekologickou výchovou M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy).

Další možnosti nabízené žákům mimo vyučování

- Práce se žáky jiných národností v tzv. Global Education Team
- Příprava k jazykovým zkouškám
- Výchovný poradce školy pomáhá žákům zejména při výběru dalšího uplatnění, řešení individuálních problémů, shromažďování statistických údajů o uplatnění našich absolventů
- Přebory středních škol v atletice, volejbalu, basketbalu, fotbalu, aerobiku, florbalu, plavání, stolním tenisu atd.
- Kurzy a soustředění ve všech ročnících studijního programu
- Fakultativní sportovní akce (mj. výběrový lyžařský kurz)
- Organizace návštěv večerních představení v různých typech divadel
- Projekt Filmový cyklus (nejen) pro středoškoláky
- Soutěže v recitaci a autorském čtení žakovských prací
- Školní pěvecký sbor

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Škola poskytuje šestileté gymnaziální studium s rozšířenou výukou anglického jazyka s ohledem na individuální pokročilost a volbu předmětů. Žáci jsou připravováni ke složení mezinárodně certifikovaných jazykových zkoušek a k možnosti profesionálního využití profilového jazyka.

Profil absolventa

Náš absolvent je všeobecně vzdělaný, jazykově vybavený, připravený ke studiu na vysoké škole dle svého osobního zájmu a zaměření u nás i v zahraničí, je ochoten a schopen vyjádřit a obhájit vlastní názor.

Žáci jsou připravováni na všechny typy univerzitního studia individuální profilací v soustavě volitelných předmětů.

V rámci výuky profilového jazyka jsou žákům nabízeny nadstandardní vzdělávací možnosti jako například výměnné studijní pobyty, jazykově zaměřené projekty, příprava ke složení mezinárodně certifikovaných jazykových zkoušek.

Požadavky na uchazeče – organizace přijímacího řízení

Přijímací řízení vychází z výsledků předchozího vzdělávání. Základní prioritou sledovanou při přijímacím řízení je úroveň ovládnutí anglického jazyka.

Kritéria jsou upřesňována každý rok a zveřejňována v souladu s vyhláškou.

Ukončování studia – organizace maturitní zkoušky

Společná část maturitní zkoušky

Obsah je dán aktuální zněním Školského zákona; je organizována centrálně Centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání. Naše škola připravuje své žáky na možnost výběru libovolné varianty volitelného předmětu.

Profilová část maturitní zkoušky

Profilová část maturitní zkoušky pro obor vzdělání Gymnázium se skládá ze dvou nebo tří povinných zkoušek. Ředitel školy určí nabídku těchto povinných zkoušek, jejichž obsah je v souladu s učebními osnovami povinných vyučovacích předmětů a volitelných vzdělávacích aktivit vymezených v tomto školním vzdělávacím programu. Ředitel školy stanoví rovněž omezení s ohledem na volbu zkoušek společné části, dále formu zkoušek a maturitní témata.

Nepovinné maturitní zkoušky

Žák může ve společné i profilové části konat nepovinné zkoušky. Jejich výběr a maximální počet je stanoven na základě platného znění zákonné úpravy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie vycházejí z následujících principů uplatňovaných v práci školy:

- Variabilita studia
- Široká nabídka volitelných předmětů
- Vysoká úroveň výuky a využití jazyků, návaznost na dosaženou úroveň v předchozím vzdělání
- Příprava českých žáků k mezinárodním jazykovým zkouškám
- Možnost účasti v zahraničních projektech
- Liberální přístup k žákům i učitelům
- Otevřenost ve vztahu k žákům
- Existence a práce Studentského senátu
- Neformální klima školy
- Kosmopolitní a multikulturní atmosféra – zahraniční žáci

- Nabídka kurzů (viz systém kurzů popsáný v kapitole Učební plán)

Náš vzdělávací program uplatňuje následující postupy:

- Vnitřní členění výuky do skupin podle náročnosti
- Týmová práce
- Projektová výuka využívající kurzy a soustředění ve všech ročnících studijního programu
- Účast na dlouhodobých i mezinárodních projektech
- Možnost ovlivňovat chod školy a vzdělávací nabídku prostřednictvím Studentského senátu
- Aktivizační metody
- Možnost práce se zahraničními žáky i učiteli
- Individuální přístup, který umožňuje hladké začlenění do našeho školského systému

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou v našem programu rozvíjeny následovně:

Kompetence k učení

Strategické kroky	Organizační formy
Individualizovat vyučovací metody a rozšířit jejich variabilitu	Samostudium s využitím elektronických materiálů Výstupy z kurzů
Posílit vnitřní motivaci žáků	Zapojení do projektů Organizace exkurzí
Zefektivnit přenos a získávání informací	Samostatná práce se zdroji informací – Internet Samostatná práce s literaturou Plnění úkolů v rámci kurzů
Posílit autoevaluační schopnosti žáků	Prezentace žákovských projektů v rámci školy a jiných aktivit Aktivní role žáků při tvorbě a použití klasifikačních pravidel školy

Kompetence k řešení problémů

Strategické kroky	Organizační formy
Posílit metodu problémové výuky ve všech předmětech	Využití seminárních forem výuky
Využít schopnost žáků rozpoznat problém	Zadávaní projektů, individuálních a skupinových úkolů
Umožnit žákům interpretovat získané informace a návrhy řešení problémů	Školní konference Prezentace na webových stránkách školy Výstupy z kurzů

Kompetence komunikativní

Strategické kroky	Organizační formy
Umožnit žákům přístup k dostupným prostředkům komunikace	Liberalizace používání digitálních prostředků (zařízení, aplikací a služeb) uvnitř školy Webové stránky školy, tříd, předmětových skupin apod.
Poskytnout žákům teoretické a praktické nástroje ke komunikaci	Posílení příslušných témat ve vhodných předmětech (Nauka o společnosti, Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Další cizí jazyk) Exkurze Praktické úlohy v rámci kurzů
Umožnit žákům prezentovat komunikační schopnosti ve škole i na veřejnosti	Výstupy z kurzů Mimoškolní činnost (zájmové útvary, soutěže) Činnost Studentského senátu
Poskytnout žákům vysokou úroveň výstupních komunikačních schopností v cizích jazycích	Zahraníční studijní výměny Odborné semináře a konference na škole – možnost prezentace prací v profilovém cizím jazyce Výstupy z kurzů

Kompetence sociální a personální

Strategické kroky	Organizační formy
Poskytnout žákům možnosti hodnotit vlastní reálné možnosti	Skupinové metody výuky ve všech předmětech Externí formy evaluace školy – testy na národní úrovni Individuální úkoly v rámci kurzů
Vést žáky ke schopnosti přijmout zodpovědnost	Činnost Studentského senátu a třídních samospráv Přenesení organizace mimoškolních akcí na žáky
Posilovat metody k vytváření hodnotných mezilidských vztahů	Zapojení žáků do humanitárních akcí Spoluúčast žáků při tvorbě vnitřních školních norem – školní řád
Vést žáky k pozitivnímu vztahu ke zdraví a zdravému životnímu stylu	Úkoly v rámci kurzů Peer programy v rámci preventivního programu Sportovní aktivity v rámci kurzů Aktivity v rámci sportovních soutěží

Kompetence občanské

Strategické kroky	Organizační formy
Učit žáky stanovit si perspektivní cíle	Výstupy z kurzů Spolupráce s vysokými školami – semináře, praxe Nabídka profilových maturitních zkoušek
Toleranci a respektování různorodých hodnot člověka povýšit na jednu ze základních norem života školy	Nabídka studia pro žáky minoritních skupin (většinou zahraničních) Národní a mezinárodní projekty Účast na humanitárních akcích
Učit žáky uvědoměle poskytovat účinnou pomoc druhým	Individuální a skupinové úkoly na kurzech Účast žáků na organizaci mimoškolních aktivit
Umožnit žákům možnosti postupného zapojování do občanského života okolí a společnosti	Práce Studentského senátu a třídních samospráv Aktivní účast zástupců žáků ve školské radě školy Organizační pomoc žáků při občanských aktivitách v místě sídla školy

Kompetence k podnikavosti

Strategické kroky	Organizační formy
Vést žáky ke schopnosti rozhodovat o jejich dalším vzdělávání a budoucí profesi	Autoevaluace žáka s využitím dotazníků Besedy a diskusní fóra
Učit žáky vyhodnocovat informace o vzdělávání a práci	Samostatná práce s informačními zdroji Skupinové práce v rámci ročníkových kurzů Exkurze a beseda ve spolupráci s Úřadem práce
Vést žáky k pochopení podstaty a etiky podnikání a funkce trhu	Výstupy z ročníkových kurzů Workshopy vedené odborníky z oblasti ekonomie Projekt v rámci oboru Občanský a společenskovědní základ

Kompetence digitální

Strategické kroky	Organizační formy
Naučit žáky, jak správně a bezpečně používat digitální zařízení, aplikace a služby a jak efektivně vytvářet a upravovat digitální obsah	Praktické úkoly Využití předmětů Informatika, Geografie aj. Využití seminárních forem výuky Samostatná a skupinová práce s digitálními zdroji informací
Umožnit žákům využívat digitální technologie	Liberalizace používání digitálních prostředků (zařízení, aplikací a služeb) uvnitř školy Samostatná a skupinová práce se zdroji informací
Vést žáky k pochopení vývoje a významu digitálních technologií a současně rizik, která při jejich používání vznikají	Besedy, workshopy, diskusní fóra a motivační přednášky Prezentace případových studií

Vést žáky k odpovědnosti za sdílený digitální obsah, mj. k opatrnosti při sdílení soukromého digitálního obsahu	Autoevaluace žáka s využitím dotazníku Rozbory ilustračních případů
Motivovat žáky k využití digitálních technologií pro získání efektivních řešení různých úloh	Zadávání projektů, individuálních a skupinových úkolů Samostatná a skupinová práce s digitálními zdroji informací – internet

Základní kurikulární zásady

Naši žáci zvládnou požadavky gymnaziálního vzdělávání alespoň na úrovni ŠVP (který odpovídá RVP GV). V oblasti jazykového vzdělávání, která je pro naši školu prioritní, jsou požadavky našeho ŠVP poněkud náročnější, jejich rozpracování je obsahem dalších částí ŠVP. Ve volitelných předmětech, které tvoří individuální profil absolventa, jsou naši žáci připravováni v souladu s požadavky Katalogů cílových požadavků společné části maturitní zkoušky.

Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou zařazena do předmětů a činností, se kterými se setkají všichni naši žáci, dle následujícího přehledu. Konkrétní zapracování do jednotlivých vyučovacích předmětů je součástí osnov jednotlivých předmětů.

Průřezové téma	Tematický okruh	Realizace
Výchova demokratického občana	Občanská společnost a škola	INT NOS II.
	Občan, občanská společnost a stát	INT NOS II.
	Formy a participace občanů v politickém životě	INT NOS II.
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	INT CJ I.+II.; NOS II.
Osobnostní a sociální výchova	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Kurzy I.–VI. ročník INT ČJ I.+II.; M I.+II.; Tv I.–VI.; NOS III.+IV.
	Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	Kurzy I.–VI. ročník INT ČJ II.; CJ III.+IV.; M I.+II.;
	Sociální komunikace	Kurz II. ročník INT ČJ II.–VI.; CJ III.–VI.; M I.–VI.; NOS III.+IV.
	Morálka všedního dne	INT ČJ I.; NOS VI.
	Spolupráce a soutěž	PROJ; Kurzy I.–V. ročník INT CJ V.+VI.; NOS III.+IV.; Tv I.–VI.
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Globalizační a rozvojové procesy	INT CJ III.–VI.; G II., III., V.; NOS V.
	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	INT CJ III.–VI.; G V.; D I., VI.; NOS V.
	Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	PROJ; INT CJ III.+IV.; G III. až V.; NOS V.
	Žijeme v Evropě	Kurz VI. ročník INT ČJ I.+II.; CJ III.–VI.; NOS V.; UK III.; G III.
	Vzdělávání v Evropě a ve světě	INT CJ II.–VI., NOS III.–VI.
Multikulturní výchova	Základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a Evropě	INT ČJ II.; CJ III., IV.; G III.–V.; NOS III.–V.
	Psychosociální aspekty interkulturality	INT G II.; NOS III., IV.

	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (v ČR, v Evropě)	INT ČJ I., V.; CJ V., VI.; NOS III., IV.
Environmentální výchova	Problematika vztahů organismu a prostředí	Kurz II. + IV. ročník INT Bi I.–V., F V., G V.
	Člověk a životní prostředí	INT ČJ VI.; CJ III.–VI.; Bi III.–V.; G V.
	Životní prostředí ČR	PROJ; INT CJ III.–VI.; Bi I.–V.; G II.
Mediální výchova	Média a mediální produkce	INT ČJ I., CJ V., VI.; M VI.; F III.–V.; NOS III., IV.; Inf I.–III.
	Mediální produkty a jejich významy	INT ČJL I.; CJ V., VI.; NOS III., IV.;
	Uživatelé	PROJ; INT ČJ I., II.; G VI.; NOS III., IV.;
	Účinky	PROJ; INT ČJ I.; NOS III., IV.;
	Role médií v moderních dějinách	INT ČJ I., II.; NOS III., IV.; D VI.

Poznámky:

Způsob realizace je upřesněn v učebních osnovách; součástí osnovy každého předmětu je zařazení průřezových témat.

Použité zkratky:

PROJ = projekt

INT = integrováno do předmětu; v případě integrace tématického okruhu průřezového tématu do předmětu označuje zkratka předmětu a číslice ročníků, ve kterém je uvedený okruh zařazen do osnov daného předmětu

ČJ = Český jazyk

CJ = cizí jazyky

M = Matematika

F = Fyzika

Bi = Biologie

Ch = Chemie

G = Geografie

NOS = Nauka o společnosti

D = Dějepis

Inf = Informatika

Tv = Tělesná výchova

UK = Umění a kultura

4. Vzdělávání žáků se SVP a žáků nadaných

Úvod

Podmínky vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných upravuje především školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí **podpůrných opatření**. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření podle § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Součástí těchto opatření může být **individuální vzdělávací plán**. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví příloha vyhlášky č. 1.

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Škola při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z doporučení školských poradenských zařízení, přičemž

- uplatňuje zdravotní hlediska a respektuje individualitu a potřeby žáka,
- využívá přiznaná podpůrná opatření,
- uplatňuje princip diferenciací a individualizace při stanovování obsahu, forem a metod výuky,
- umožňuje ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnění zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu nebo z provádění určitých činností,
- zohlední přiznaná podpůrná opatření při hodnocení výsledků vzdělávání,
- spolupracuje s rodiči (zákonnými zástupci žáka), školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště,
- podporuje nadání a talent žáků vytvářením vhodných studijních podmínek,
- podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků se zaměřením na práci se žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním.

Tvorba plánu pedagogické podpory (PLPP)

Speciální vzdělávací potřeby (SVP) žáka zjistí škola tak, že jsou uvedeny v příloze přihlášky ke studiu nebo je oznámí zákonný zástupce žáka nebo žák na začátku nebo v průběhu studia nebo budou zjištěny pedagogickými pracovníky na začátku nebo v průběhu studia. Pedagogičtí pracovníci při identifikaci projevů obtíží a nadání mohou využít orientační tabulku projevů obtíží a nadání.

Kdo zjistí obtíže nebo nadání žáka (ředitel školy, třídní učitel, pedagogičtí pracovníci vyučující žáka), informuje **poradenského pracovníka školy** (na prvním místě výchovného poradce), který podnikne další kroky (s vědomím ředitele školy), počínaje jednáním se žákem a/nebo se zákonným zástupcem žáka a zpracováním charakteristiky žáka a popisem jeho obtíží nebo nadání a speciálních vzdělávacích potřeb.

Vznikly-li obtíže pouze v jednom předmětu, může stačit režim tzv. **přímé podpory**, aniž by se vytvářel PLPP. Jinak pedagogičtí pracovníci navrhnou jednotlivé úpravy ve vzdělávání. Poradenský pracovník školy (výchovný poradce) v součinnosti s třídním učitelem tyto návrhy sloučí a stanoví cíle PLPP. Pak zformuluje obsah podpůrných opatření (prvního stupně). Tato opatření zapracuje do PLPP. Poradenský pracovník školy s PLPP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného

zástupce žáka a ředitele školy. Poradenský pracovník zajistí předání informace o PLPP pracovníkovi, který vede školní matriku.

Realizace plánu pedagogické podpory

Při realizaci PLPP postupují pedagogičtí pracovníci podle PLPP. Poradenští pracovníci školy spolupracují s pedagogickými pracovníky, třídní učitelem, žákem a zákonnými zástupci: poskytují metodickou a konzultační podporu.

Probíhají pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a průběžná vyhodnocování zvolených postupů. Na jejich základě může dojít k aktualizaci plánu pedagogické podpory (viz dále).

Ředitel školy může v jednodušších případech rozhodnout, že koordinací PLPP pověří třídního učitele. Jde-li o podpůrná opatření pouze v jednom předmětu (obvykle z důvodu nadání), je možné pověřit jednáním se zákonnými zástupci přímo tohoto učitele. Školník metodik prevence je přizván ke spolupráci vždy, když jde o žáka s rizikovým chováním nebo když takové chování hrozí.

Poradenští pracovníci školy pravidelně komunikují se školským poradenským zařízením (ŠPZ). Cílem komunikace je ověřit u ŠPZ vhodnost přijatých podpůrných opatření a případně informovat o vývoji ŠVP žáka.

Vyhodnocení plánu pedagogické podpory

Nejpozději po třech měsících (termín je součástí PLPP) dochází k vyhodnocení, zda poskytování podpůrných opatření (PO) vede ke stanoveným cílům. Vyjadřují se učitelé předmětů a třídní učitel a případně i žák a zákonný zástupce žáka. Poradenský pracovník školy z podkladů posuzuje, zda jsou přiznaná podpůrná opatření dostatečná. Svůj závěr zapisuje do PLPP.

Mohou nastat čtyři možnosti:

- **PO prvního stupně jsou nedostatečná:** Škola doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci ŠPZ. Do doby, než obdrží doporučení od ŠPZ, pokračuje v poskytování PO prvního stupně.
- **PLPP je třeba aktualizovat úpravou přiznaných opatření v rámci prvního stupně:** Školní poradenský pracovník přepracuje PLPP podle závěrů hodnocení a zvolí nový termín vyhodnocení. S aktualizovaným PLPP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitele školy.
- **Přiznaná PO jsou správná, dostatečná a nadále potřebná:** Školní poradenský pracovník stanoví termín dalšího vyhodnocení.
- **Zanikly speciální vzdělávací potřeby žáka:** Škola ukončí poskytování podpůrných opatření.

Tvorba individuálního vzdělávacího plánu (IVP)

Individuální vzdělávací plán se zpracovává, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka, na základě **doporučení** ŠPZ či ve zvláštních případech na základě rozhodnutí ředitele školy z jiných důvodů na základě **žádosti** zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Doporučení od ŠPZ může žák mít při zahájení studia nebo je získat v průběhu studia, když se ukáže, že PO prvního stupně jsou nedostatečná, a škola doporučí zletilému žákovi nebo zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci ŠPZ, nebo když žák či zákonný zástupce žáka sám vyhledá pomoc ŠPZ.

Doporučení vzniká za spolupráce ŠPZ a školy. ŠPZ se školou podpůrná opatření konzultuje a případně je upraví. Doporučení ŠPZ se prostřednictvím ředitele školy dostává k určenému poradenskému pracovníkovi (standardně výchovnému poradci), který má za úkol zpracovat IVP.

Poradenský pracovník školy (jsou-li v doporučení PO vyššího stupně) podniká nezbytné kroky (s vědomím ředitele školy) počínaje jednáním se ŠPZ, s třídním učitelem, s učiteli předmětů a se žákem a/nebo se zákonným zástupcem žáka. Výsledkem jednání je konkretizace podpůrných opatření doporučených ŠPZ, stanovení priorit vzdělávání a dalšího rozvoje žáka a určení předmětů, kde bude probíhat výuka podle IVP. Poradenský pracovník školy přitom používá § 3, § 4 a přílohu 1 část A vyhlášky č. 27/2016 Sb. (v příloze 2 je vzor IVP). IVP se ve spolupráci se ŠPZ vytváří do 1 měsíce. Poradenský pracovník školy s IVP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitele školy, což je stvrzeno podpisy. Zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka musí navíc podepsat tzv. informovaný souhlas dle § 4 a § 16 vyhlášky. – Poradenský pracovník zajistí předání IVP pracovníkovi, který vede školní matriku, a to také při změně v IVP.

Realizace individuálního vzdělávacího plánu

Při realizaci IVP pedagogičtí pracovníci postupují podle IVP. Poradenští pracovníci školy spolupracují s pedagogickými pracovníky, třídní učitelem, žákem a zákonnými zástupci: poskytují metodickou a konzultační podporu.

Probíhají pravidelné konzultace pedagogických pracovníků a průběžná vyhodnocování zvolených postupů. Na jejich základě může dojít k aktualizaci individuálního vzdělávacího plánu (viz dále).

Ředitel školy může v jednodušších případech rozhodnout, že koordinací IVP pověří třídního učitele. Jde-li o podpůrná opatření pouze v jednom předmětu (obvykle z důvodu mimořádného nadání), je možné pověřit jednáním se zákonnými zástupci přímo tohoto učitele. Školní metodik prevence je přizván ke spolupráci vždy, když jde o žáka s rizikovým chováním nebo když takové chování hrozí.

Poradenští pracovníci školy pravidelně komunikují se ŠPZ. Cílem komunikace je informovat o vývoji SVP žáka a získat rady.

Vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

V termínu stanoveném ŠPZ (nejméně jednou ročně) dochází k vyhodnocení IVP ze strany ŠPZ. Škola i mezitím provádí dílčí vyhodnocení. Vyjadřují se učitelé předmětů a třídní učitel a případně i žák a zákonný zástupce žáka. Závěry vyhodnocení ze strany ŠPZ mohou vést ke změnám v IVP na základě nového doporučení ŠPZ. Také dílčí vyhodnocení školou může vést ke změně v IVP, ale pouze v mezích daných doporučením ŠPZ. Školní poradenský pracovník v těchto případech přepracovává IVP, přitom spolupracuje se ŠPZ. S aktualizovaným IVP seznámí třídního učitele, učitele předmětů, žáka, zákonného zástupce žáka a ředitele školy, což je stvrzeno podpisy. Opět je nutné, aby zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka podepsal informovaný souhlas s poskytováním podpůrných opatření.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

U nadaných žáků jsou v PLPP uplatňována podpůrná opatření 1. stupně a u mimořádně nadaných žáků na doporučení ŠPZ (obvykle podle IVP) podpůrná opatření druhého až čtvrtého stupně, kterými může být

- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- obohacování vzdělávacího obsahu;
- zadávání specifických úkolů, projektů;
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol;
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit;
- práce s alternativními učebnicemi, speciálními pomůckami, výukovým softwarem.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se SVP

Pro systém péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a o nadané žáky je vedle ředitele školy důležitá role poradenských pracovníků školy. Standardně jde o výchovného poradce a školního metodika prevence.

Výchovný poradce mj.

- vyhledává žáky, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a připravuje návrhy na další péči o tyto žáky,
- spolupracuje na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni,
- zprostředkovává diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání ve školských poradenských zařízeních,
- spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření,
- připravuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, koordinuje poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinuje vzdělávací opatření,

- pomáhá (i metodicky) pedagogickým pracovníkům s přípravou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů a s naplňováním podpůrných opatření,
- metodicky pomáhá s pedagogickou diagnostikou a intervencí, integrací, prací s nadanými žáky apod.,
- předává odborné informace z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- shromažďuje informace o žácích v poradenské péči poradenských zařízení.

Školní metodik prevence mj.

- pracuje se žáky s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání,
- koordinuje přípravu a realizaci integraci žáků-cizinců,
- spolupracuje s třídními učiteli při zachycování signálů možností rozvoje rizikového chování žáků,
- připravuje integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinuje poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům.

5. Učební plán

Předmět	I. ročník	II. ročník	Celková dotace nižšího stupně	III. ročník	IV. ročník	V. ročník	VI. ročník	Celková dotace vyššího stupně	Celková časová dotace za 6 let
Český jazyk	4	4	8	4	3	3,5	4	14,5	22,5
Anglický jazyk	4	4	8	4	4	4	4	16	24
Další cizí jazyk	3	3	6	3	3	3	3	12	18
Matematika	4	4	8	4	4	4	3	15	23
Fyzika	3	2	5	2	2	2,5	–	6,5	11,5
Chemie	2	2	4	2	3	2	–	7	11
Biologie	3	2	5	2	3	3	–	8	13
Geografie	–	2	2	2	4	2	–	8	10
Nauka o společnosti	1	1	2	2	2	2	2	8	10
Dějepis	2	2	4	2	2	2	2	8	12
Tělesná výchova	2	2	4	2	2	2	2	8	12
Umění a kultura	2	2	4	2	2	–	–	4	8
Informatika	2	2	4	3	–	–	–	3	7
Volitelné aktivity	–	–	0	–	–	4	10	14	14
Celkem předepsaných hodin	32	32	64	34	34	34	30	132	196

Poznámky k učebnímu plánu:

Český jazyk: Výuku lze částečně uskutečnit ve skupinách.

Anglický jazyk: Je studován povinně a navazuje na obsah výuky RVP ZV s možností vytváření skupin dle pokročilosti. Výuka je realizována ve skupinách.

Další cizí jazyk si žáci volí z nabídky: *německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk, italský jazyk a ruský jazyk*. Výuka je realizována ve skupinách.

Matematika: Výuku lze částečně uskutečnit ve skupinách.

Fyzika: Součástí výuky jsou průběžně zařazovaná praktická cvičení.

V prvním a pátém ročníku jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1,5 hodiny týdně.

Chemie: Ve čtvrtém ročníku jsou součástí výuky i laboratorní cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně, v ostatních ročnících jsou součástí výuky průběžně zařazovaná praktická cvičení. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G ve IV. ročníku.

Biologie: V I. ročníku je jedna hodina vyhrazena realizaci okruhu Práce s laboratorní technikou oboru Člověk a svět práce, kde se počítá s výukou ve skupinách. Ve čtvrtém ročníku jsou součástí výuky praktická cvičení s časovou dotací 1 hodina týdně, v ostatních ročnících jsou součástí výuky průběžně zařazovaná praktická cvičení. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví RVP ZV v I. ročníku a RVP G ve III., IV. a V. ročníku.

Geografie: Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Geologie z RVP G v V. ročníku. Předmět ve čtvrtém ročníku integruje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Informatika (okruh Informační systémy). Výuku lze částečně uskutečnit ve skupinách.

Nauka o společnosti: Předmět realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího obsahu oboru Občanský a společenskovední základ. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Člověk a svět práce RVP G (III. až VI. ročník). Předmět integruje část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví RVP ZV v I. ročníku a RVP G ve III. ročníku.

Umění a kultura: Výuka je realizována ve skupinách. V I. a II. ročníku jsou zařazeny hudební i výtvarný obor a integrující téma Umění a kultura. V III. a IV. ročníku si žáci volí jeden z oborů.

Informatika: Předmět realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího obsahu oboru Informatika. Předmět je vyučován ve skupinách. Ve čtvrtém ročníku je vzdělávací obsah oboru Informatika integrován do předmětu Geografie (okruh Informační systémy).

Volitelné aktivity: Realizovány v V. a VI. ročníku formou volitelných předmětů, které rozšiřují a prohlubují vzdělávací obsah vzdělávacích oborů RVP G. Žáci příslušných ročníků vybírají z každoroční aktuální nabídky, která je následně uvedena v příloze ŠVP. Výuka je realizována ve skupinách.

Tělesná výchova: Výuka je realizována ve skupinách. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu Výchova ke zdraví RVP ZV v I. a II. ročníku a RVP G v III.–VI. ročníku.

Kurzy:

Součástí učebního plánu školy jsou kurzy – jsou zařazeny ve všech ročnících studia.

Ročník	Priority	Výstupy	Náhradní výstupy
I.	„Adaptační kurz“ Podzimní kurz v přírodě se zaměřením na poznání kolektivu, své role v něm a budování týmu	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na školních aktivitách zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů.
	„Praktická a terénní výuka“ Poznání místního regionu a školy	Splnění skupinových úkolů vyžadujících práci s písemnými materiály a atlasy.	Splnění individuálních úkolů vyžadujících práci s písemnými materiály.
II.	„Místní region“ (organizuje sekce geografie, s možností prohloubení mezipředmětových vztahů s biologií) Poznání vybraného regionu ČR z různých hledisek	Vytvoření projektu v menších skupinách. V případě psaného projektu je vyžadován výstup částečně v angličtině.	Vytvoření projektu individuálně. V případě písemné formy projektu je vyžadován výstup částečně v angličtině.
III.	„Sport a zdraví“ Zimní sportovní kurz v přírodě se zaměřením na sport a zdraví, první pomoc, řešení krizových situací	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na školních aktivitách zaměřených na první pomoc a řešení krizových situací nebo kurz první pomoci organizovaný jinými institucemi.
IV.	„Ekologie v regionu“ Zaměření na ekologii, využití cizího jazyka, veřejně prospěšné práce	Prezentace výsledků badatelské výuky, potvrzení či vyvrácení hypotézy stanovené před samotným výzkumem, vedení odborné diskuse nad zadanými tématy.	Vypracování individuálního projektu za využití různých informačních zdrojů a sběru materiálu a dat v přírodě.
V.	„Zdraví a práce“ Letní sportovní kurz se zaměřením na výchovu ke zdraví a pracovní činnosti	Započtená účast na kurzu.	Započtená účast na pracovních aktivitách ve škole.
VI.	„Praha a Evropa“	Vytvoření skupinového příspěvku na web školy.	Vytvoření individuálního příspěvku o Praze na školní

	Kulturní, historická a vlastivědná exkurze do Prahy		web.
--	--	--	------

Každý kurz obsahuje:

- tematické celky z průřezových témat (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova, v I. a II. ročníku i PT Výchova demokratického občana)
- témata z oblastí Člověk a svět práce, Člověk a zdraví
- témata z ostatních vzdělávacích oblastí, která nejsou obsažena v osnovách předmětů

Každý kurz má **několik specifických priorit**, které rozhodnou o termínu (termínech) kurzu, jeho vhodném umístění, personálním obsazení a výstupech.

Každý kurz bude mít **jednoznačný výstup**. Pro stanovení výstupu jsou užívány následující formy nebo jejich kombinace:

- Zpracovaný projekt
- Závěrečná zpráva žáka
- Výrobek, dílo, literární zpracování
- Protokol
- Závěrečný seminář s testováním

Každý kurz bude mít jasně formulované **požadavky na náhradní výstupy** pro žáky, kteří se kurzu nezúčastní, včetně předepsaných forem těchto výstupů (viz předcházející ukázky forem); je snahou, aby náhradní výstupy byly formulovány a vyžadovány tak, aby valná většina žáků byla dostatečně motivována k účasti v kurzu (sociální role kurzů je plněna tím lépe, čím kompletnější budou třídní či ročníkové kolektivy).

Kurzy jsou součástí ŠVP, a proto jsou částí závazného vzdělávání pro všechny naše žáky. V případě neúčasti žáka nutnost náhradního plnění; není-li splněna uvedená podmínka, nejsou splněny podmínky pro uzavření příslušného klasifikačního období.

6. Učební osnovy

Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Český jazyk se má stát nejen nástrojem získávání informací, ale i předmětem poznávání. Výuka vede žáka k přesnému a logickému myšlení, k docílení kvalitního vzdělání jazykového, které umožňuje sebevědomé vyjadřování ústní i písemné.

V oblasti slohové zvládá žák základní slohové útvary prakticky, dokáže však také texty analyzovat a posuzovat, případně rozebrat formální stránku textu a jeho výstavbu. V oblasti literární si prohlubuje a utvrzuje čtenářské návyky, rozlišuje literární fikci a skutečnost, kvalitní a méně kvalitní literaturu.

Časové a organizační vymezení pro první dva ročníky:

Oba první ročníky šestiletého studia mají čtyři vyučovací hodiny týdně, tj. celková časová dotace za tyto dva ročníky je osm hodin.

Ve výuce českého jazyka se předpokládá spolupráce s těmito předměty: cizí jazyky, dějepis, hudební a výtvarná výchova, geografie a případně i s jinými přírodovědnými předměty v rámci úkolu práce s textem.

Z průřezových témat jsou využity především: Osobnostní a sociální výchova (Sebepoznání a sebepojetí. Umění poznávat a učit se. Spolupráce a soutěž, Sociální komunikace), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Objevujeme Evropu a svět: identita člověka v globálním kontextu), Mediální výchova (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení).

Výchovné a vzdělávací strategie:

K dosažení klíčových kompetencí, jako jsou kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské i pracovní, slouží nejrůznější postupy od frontální výuky, samostatné a skupinové práce, vedení diskuzí, společné návštěvy kina, divadla a jiných kulturních akcí, účast na recitačních soutěžích, olympiádách, literárních soutěžích i autorských čteních.

Kompetence k řešení problémů:

- vytváříme situace, v nichž umožníme žákovi vnímat problém, hovořit o něm a vyjadřovat se k němu, samostatně ho řešit a hledat alternativní postupy
- vedeme výuku tak, abychom podporovali aktivní úlohu žáka při řešení problému
- podporujeme žáka při vyhledávání informací, jež vedou k řešení problému
- zdůrazňujeme praktickou stránku získaných dovedností, postojů a návyků
- vedeme žáka k účasti na olympiádách a soutěžích českého jazyka
- podporujeme vlastní názor žáků, jeho prezentaci ve třídním kolektivu
- učíme žáka uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- vedeme žáky k prezentaci svých názorů (např. v školním časopise)

Kompetence komunikativní:

- učíme žáka, aby formuloval myšlenky a vyjadřoval své názory souvisle v ústním i písemném projevu, aby vhodně argumentoval a využíval ke komunikaci moderní prostředky
- při hodinách českého jazyka a literatury vedeme žáka ke správné výslovnosti, k celkové kultuře řeči a k citlivému přístupu k jazyku
- povzbuzujeme žáka k zapojení se do diskuze, ale zároveň trváme na dodržování určitých pravidel komunikace v kolektivu žáků, například při skupinové práci, zdůrazňujeme důležitost jazykové komunikace při řešení problému
- jdeme žákům příkladem svým kultivovaným jazykovým projevem
- do výuky zařazujeme řečnická cvičení a diskuze na různá témata

Kompetence sociální a personální:

- sledujeme stálou spolupráci žáka s pedagogem, umožňujeme žákovi podílet se na pravidlech společné práce a trváme na jejich dodržování
- vedeme žáka k chápání potřeby efektivní spolupráce, k respektování práce jiných
- je naším cílem, aby žák zažil pocit úspěchu, dbáme o dobré mezilidské vztahy
- oceňujeme sebehodnocení žáka, jeho snahu pomoci, jeho aktivní účast ve výuce a v diskuzi, jakož i jak pozitivně ovlivňuje společnou práci
- vedeme žáka k ovládnutí a řízení svého jednání

Kompetence občanská:

- využíváme všech účinků literárních textů k tomu, abychom v žákovi pěstovali pocity odmítání útlatu a hrubého chování, uvědomování si práv a povinností, vysvětlujeme základní morální principy, normy chování, zapojujeme žáka do hodnocení negativních projevů chování
- podporujeme především formou projektů a projektových dnů a soutěží aktivní zapojení žáka do kulturního a společenského dění, oceníme jeho účast jako příspěvek k životu školy, obce, společnosti
- vedeme žáka k respektování přesvědčení jiných, využíváme všech složek předmětu, hlavně však složky Literární výchova, k vcítění se do situace lidí, k tomu, abychom seznamovali žáka s kulturou jiných národů
- vnášíme přátelskou atmosféru do vyučovacího procesu
- vedeme žáky k poznání a ocenění významu bohatého kulturního a historického bohatství, a to především formou exkurzí, návštěv divadel a besed
- vedeme žáky k respektu k individuálním rozdílům (např. zdravotně handicapovaní či národnostní menšiny)
- rozvíjíme pozitivní vztah k mateřskému jazyku
- umožňujeme žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory

Kompetence pracovní:

- dbáme na spravedlivé a objektivní hodnocení pracovních výsledků, oceňujeme snahu a píli a příkladný přístup ke studiu. Vedeme žáka k sebehodnocení výsledků své práce
- v co největší míře se snažíme o praktické využití nabytých vědomostí a dovedností. Za nedílnou součást výuky považujeme výlety, exkurze – například návštěvy knihoven, divadel, muzeí, jiných kulturních institucí
- směřujeme žáka v rámci předmětu k určité profesní orientaci
- vysvětlujeme žákům nezbytnost zvládnutí poznatků z českého jazyka pro komunikaci v psané i mluvené podobě
- dbáme na to, aby výstupy žáků byly v souladu s normami českého jazyka

Kompetence k učení:

- vybíráme metody, jež žákovi umožní zvládat proces učení – např. samostatná práce či skupinová práce v hodinách, práce s textem – reprodukce obsahu, hledání klíčových slov
- používáme texty, které vytvářejí možnost číst s porozuměním, ověřovat si dosažené znalosti, zobecňovat dílčí vědomosti
- umožňujeme samostatné či kolektivní vyhledávání a třídění informací, jež souvisejí s jazykovou, literární, komunikační a slohovou výukou
- dbáme, aby žák rozuměl používaným termínům a dokázal je vhodně aplikovat
- podporujeme žáka v tvořivém přístupu, používáme aktivizujících soutěží
- umožňujeme porovnávat při rozboru literárních děl základní druhy literatury, jejich specifické znaky a odhalovat základní umělecké záměry autora
- formou referátů, projektů či prezentace na tabuli dáme žákovi příležitost realizovat před kolektivem výsledky své činnosti
- soustavně sledujeme mezipředmětové vztahy, zvláště ve společenskovědních předmětech, abychom umožnili žákům brát mateřský jazyk jako hlavní prostředek, který propojuje snahu dosáhnout všeobecného vzdělání
- klademe důraz na pozitivní motivaci studentů
- povzbuzujeme studenty při případném neúspěchu a kladně komentujeme dosažený pokrok
- vnímáme a aktivně zjišťujeme vzdělávací potřeby jednotlivých žáků, v souladu s tím využíváme různé metody a typy cvičení (doplňovačky, křížovky...)

Kompetence digitální:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby
- vyznat v datech informací, dokáže je vyhledat, filtrovat a dobře interpretovat
- umět komunikovat a spolupracovat v digitálním světě
- využívat efektivní procesy ve své práci a spolupráci v digitálním světě
- přiměřeně tvořit digitální obsah prostřednictvím vhodných editorů odpovídajících jeho věku a znalostem
- dodržovat bezpečnost při pohybu v digitálním světě a při sdílení informací

Časové a organizační vymezení pro třetí až šestý ročník:

Ve třetím až šestém ročníku je hodinová dotace 4 – 3 – 3,5 – 4, tedy celkem **14,5 hodin**.

Tento předmět úzce spolupracuje s výukou cizích jazyků, dějepisu, nauky o společnosti, geografie, hudební a výtvarné výchovy, občas i s přírodovědnými předměty.

V těchto čtyřech ročnících šestiletého studia prohlubuje žák dosavadní znalosti českého jazyka, aby ho dokázal využít jako prostředku pro další celoživotní vzdělávání. Výsledkem studia je zvládnutí základních pravidel mezilidské komunikace, porozumění sobě samému, tvořivá práce s věcným, případně uměleckým textem. Žák si vytváří objektivně kritický, pozitivní vztah k literatuře, má přehled o společensko-historickém vývoji lidské společnosti.

Ve výuce českého jazyka se počítá se spoluprací s cizími jazyky, dějepisem, hudební a výtvarnou výchovou, geografii, naukou o společnosti i s některými přírodovědnými předměty.

Z průřezových témat jsou využity: Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Umění učit se, Sociální komunikace), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Žijeme v Evropě: co je to Evropa), Multikulturní výchova (Základní problémy sociokulturních rozdílů), Mediální výchova (Role médií v moderních dějinách: vědomí síly a význam aktivního přístupu ke všem podnětům) i Environmentální výchova (Člověk a životní prostředí).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Klíčové kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence komunikativní, sociální a personální, občanské jsou dosaženy nejrozličnějšími pedagogickými metodami vhodnými pro danou problematiku. Návštěva kulturních zařízení a účast na soutěžích a olympiádách probíhá obdobně jako v předchozích ročnících.

Kompetence k řešení problémů:

Pro zvolení konkrétních metod a forem výuky, dalších postupů práce a činnosti, které budou učitelé používat pro rozvoj klíčových kompetencí, jsme si stanovili určité cíle. Formulovali jsme je do dílčích otázek. Co je podstatné ve vzdělávání žáků?

Cílevědomě rozvíjet schopnosti jazykové komunikace žáků všemi dostupnými způsoby tak,

- aby žáci dokázali používat mateřský jazyk jako základní nástroj komunikace mezi lidmi
- aby se pomocí mateřského jazyka žáci dokázali vyjádřit ke složitějším a mnohdy abstraktním jevům světa
- aby žáci použili znalosti jazyka jako komunikačního systému, který jim otevírá cestu k vědění a poznání
- aby si žáci uvědomovali rozdíly v úrovni písemného a ústního projevu a snažili se o kultivovanost jazykového vyjádření
- aby žáci své jazykové schopnosti dokázali přizpůsobit cíli promluvy a konkrétnímu prostředí, v němž se komunikace odehrává
- aby se žáci zamýšleli nad mateřským jazykem, který nemá jen úzce pragmatickou, účelovou funkci, ale který je výsledkem péče mnoha generací a je stále důležitým znakem národní pospolitosti, národní kultury, dějin a tradic našeho národa i v dnešní Evropě

Naše úsilí ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura má vést k tomu,

- aby žáci znali nejen pasivně bohatost slovní zásoby naší mateřštiny, ale aby byli schopni a ochotni ji využívat v běžné komunikaci a adekvátně i v různých funkčních stylech
- aby se žáci stále utvrzovali v zásadách správného psaní a ve znalosti tvarosloví a byli schopni vyhledat sporné jevy v základních kodifikačních příručkách

- aby žáci dokázali najít v množství informací fakta a argumenty, kriticky k nim přistupovali, formulovali a použili je v diskusi, obhajovali svůj názor a zároveň si uvědomovali určitá pravidla diskuse
- aby žáci vnímali krásu literárního textu, chápali jeho estetickou a emocionální úroveň a uvědomovali si, že literatura představuje originální způsob předávání zkušeností lidstva a může být i klíčem k poznání současných problémů
- aby žáci v zásadě dokázali pochopit literárně-historický vývoj naší i světové literatury, uvědomovali si propojenost tohoto vývoje i naše specifika
- aby se žáci orientovali v daných pojmech z teorie literatury, v základních uměleckých literárních směrech
- aby se žáci seznámili se stěžejními díly naší i světové literatury, uměli je zařadit do literárního kontextu, dokázali poznat a reprodukovat myšlenkový odkaz těchto zásadních děl
- aby žáci chápali jejich občanskou, výchovnou a morální roli jako poselství autora čtenářům a jako svědectví doby
- aby žáci přistupovali k literárnímu textu z různých hledisek včetně jazykového a stylistického
- aby se literatura a umění, nebo alespoň jejich určitá část, staly součástí života žáků.

Kompetence komunikativní:

- formulovat vlastní názory a myšlenky k daným tématům a vyzkoušet si na modelových ukázkách danou situaci, se kterou se mohou setkat v reálném životě
- postupné odbourávání zábran v komunikaci prostřednictvím práce ve variabilních skupinkách
- tolerovat odlišné názory a osvojovat si pravidla diskuse
- rozvíjet schopnost naslouchání a empatie
- seznamovat se s regionálními a sociálními variantami jazyka
- uvědoměle rozvíjet slovní zásobu

Kompetence sociální a personální:

- pěstujeme v žácích zdravé sebevědomí, ale i dostatečnou míru pokory a respektu;
- vedeme žáky k využití konkrétních poznatků při řešení konkrétních životních situací;
- učíme žáky toleranci k jiné národnosti, víře a rase;
- vedeme žáky ke kritickému myšlení k sobě, ale i k ostatním;
- vedeme žáky k sebehodnocení;
- vedeme žáky k vystupování před kolektivem;
- vedeme žáky k umění kolektivní práce, k vymezení rolí v kolektivu, k respektování názorů druhých ve skupině.

Kompetence občanská:

- rozvíjet tolerantní přístup ke svému okolí
- seznamovat se s odlišnými kulturami a etniky a učit se jim rozumět, tolerovat je a spolupracovat s nimi
- seznamovat se s odlišnými osobnostmi a osobními specifiky jednotlivců ve školním kolektivu a učit se jim rozumět
- rozvíjet silné stránky jejich osobností za přispění individuálního přístupu ze strany učitelů

Kompetence k podnikavosti:

- spolupodílet se na vytváření pravidel, učit se je dodržovat
- být zodpovědný za výsledky své práce a činnosti
- využívat svých znalostí a schopností v přípravě na budoucí povolání

Kompetence k učení:

- vytváříme žákovi vhodné podmínky (prostor, vybavení, metody) pro učení;
- klademe důraz na to, aby se žák uměl učit (uměl si stanovit časový plán a obsahové priority učiva, uměl rozpoznat, které metody učení jsou pro něj nejefektivnější) a uměl používat nabyté vědomosti v dalším vzdělávání a praxi;
- klademe důraz na to, aby žák uměl vyhledávat informace v literatuře, encyklopediích, na internetu, rozhlasových a televizních pořadech;
- klademe důraz na učení se v souvislostech s ostatními předměty (dějepis, informatika, základy společenských věd atd.);

- dáváme žákům příležitost prezentovat před kolektivem informace o přečtených knihách;
- dbáme, aby žák rozuměl používaným odborným termínům a uměl je vysvětlit;
- dbáme na to, aby žák rozpoznal vlastní pokrok v učení, stagnaci a chyby v učení a možnost tyto chyby operativně řešit

Kompetence digitální:

- ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb
- vyznat se v datech informací, žák je dokáže vyhledat, filtrovat a dobře interpretovat
- umět komunikovat a spolupracovat v digitálním světě
- využívat efektivní procesy ve své práci a spolupráci v digitálním světě
- přiměřeně tvořit digitální obsah prostřednictvím vhodných editorů odpovídajících jeho věku a znalostem
- dodržovat bezpečnost při pohybu v digitálním světě a při sdílení informací

Časový harmonogram:

Tematický celek – oblast	Časové určení (přibližně)
Pravopis	I. ročník
Popis, líčení, charakteristika literárních postav	1. pololetí I. ročníku
Obecný výklad o jazyku českém, indoevropské jazyky	1. pololetí I. ročníku
Slovní zásoba, slova přejatá a jejich výslovnost	
Výklad a výtah	2. pololetí I. ročníku
Tvarosloví	2. pololetí I. ročníku
Úvaha	2. pololetí I. ročníku
Skladba	2. pololetí I. ročníku
Literatura	I. ročník
Výpisky, osnova, koncept	1. pololetí II. ročníku
Sloh jazykových projevů	1. pololetí II. ročníku
Nauka o slovní zásobě	1. pololetí II. ročníku
Jazyk jednání na veřejnosti	2. pololetí II. ročníku
Tvarosloví	2. pololetí II. ročníku
Administrativní styl	2. pololetí II. ročníku
Literatura	2. pololetí II. ročníku
Hlavní vývojová období naší a světové literatury	2. pololetí II. ročníku
Úvod do studia literatury	1. pololetí III. ročníku
Starověká literatura	1. pololetí III. ročníku
Stará česká literatura	1. pololetí III. ročníku
Doba husitská	2. pololetí III. ročníku
Renesance	2. pololetí III. ročníku
Baroko	2. pololetí III. ročníku
Grafická stránka jazyka	1. pololetí III. ročníku
Úvod do stylistiky	1. pololetí III. ročníku
Zvuková stránka jazyka	2. pololetí III. ročníku
Národní jazyk – rozvrstvení	2. pololetí III. ročníku
Slohové útvary	III. ročník
Evropský klasicismus a osvícenství	1. pololetí IV. ročníku
Národní obrození	1. pololetí IV. ročníku
Romantismus	1. pololetí IV. ročníku
Realismus	2. pololetí IV. ročníku
Májovci	2. pololetí IV. ročníku
Čeští novoromantické	2. pololetí IV. ročníku
Tvarosloví	1. pololetí IV. ročníku
Slovní zásoba a tvoření slov	1. pololetí IV. ročníku
Slohové útvary	IV. ročník
Praktický řečnický výcvik	2. pololetí IV. ročníku
Moderní směry přelomu století	1. pololetí V. ročníku
Světová poezie 1. poloviny 20. stol.	1. pololetí V. ročníku

Světová próza 1. poloviny 20. stol.	1.–2. pololetí V. ročníku
Česká poezie 1. poloviny 20. stol.	2. pololetí V. ročníku
Česká próza 1. poloviny 20. století	2. pololetí V. ročníku
České divadlo 1. poloviny 20. stol.	2. pololetí V. ročníku
Skladba	1. pololetí V. ročníku
Základní pojmy z poetiky	1. pololetí V. ročníku
Publicistický styl	1. pololetí V. ročníku
Teorie a vývoj divadla	1. pololetí V. ročníku
Praktický řečnický výcvik	V. ročník
Slohové útvary	V. ročník
Světová próza 2. poloviny 20. stol. – 21. stol.	1. pololetí VI. ročníku
Česká poezie 2. poloviny 20. stol. – 21. stol.	1. pololetí VI. ročníku
Česká próza a divadlo 2. poloviny 20. stol. – 21. stol.	2. pololetí VI. ročníku
Vývoj slovanských jazyků	1. pololetí VI. ročníku
Umělecký styl	1. pololetí VI. ročníku
Slohové útvary	VI. ročník
Obecné výklady o jazyce	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
I. ročník		
Žák • porovnává společné i rozdílné rysy jazyků, které se ve škole učí • rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Obecný výklad o jazyku českém, indoevropské jazyky, jazyk a komunikace	Souvisí s předmětem: dějepis – vznik komunikace mezi lidmi. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět: identita člověka v globálním kontextu. Co je to Evropa. Vzdělávání v Evropě a ve světě.
Žák • vhodně užívá slova česká i přejatá podle kontextu • rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov	Zvuková podoba jazyka Slovní zásoba a tvoření slov, slova přejatá a jejich výslovnost	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – znalost nejčastějších slov přejatých. PT: Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní a morální rozvoj: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák • správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci • správně skloňuje cizí slova, vlastní jména	Tvarosloví	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – ohebnost, neohebnost cizích slov. PT: Mediální výchova: Fungování a vliv médií ve společnosti: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj: výchova k sociálním dovednostem: Umění poznávat a učit se.
Žák • určuje hlavní i rozvíjející větné členy, souvětí, přímou i nepřímou řeč, stavbu textu	Skladba: pořádek slov ve větě, větné vztahy, interpunkce	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – různé typy větné stavby. PT: Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávat: umění poznávat a učit se.
Žák • v písemném projevu zvládá	Pravopis	PT: Osobnostní a sociální výchova: umění

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický orientuje se v Pravidlech českého pravopisu		poznávat a učit se.
Žák - tvoří na základě samostatné četby vlastní texty - odlišuje ve čteném textu fakta od názorů a hodnocení - ověřuje fakta pomocí dostupných informačních zdrojů - rozlišuje spisovný a nespisovný projev - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování s využitím poznatků o jazyce a stylu	Čtení – praktické, věcné, kritické a prožitkové Naslouchání – praktické, věcné, kritické a zážitkové Písemný projev – základní slohové postupy a žánry, vlastní tvořivé psaní: druhy popisu – líčení, charakteristika literárních postav, důležité písemnosti (žádost, objednávka, pozvánka, přihláška)	Souvisí s předmětem: dějepis – popis různých historických období. PT: Mediální výchova: Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Multikulturní výchova: Kulturní difference: vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí (v ČR, v Evropě) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá: rozvoj kultury v národním, evropském a globálním kontextu.
Žák - pracuje s dostupnými informačními zdroji - vyhledává klíčová slova - kultivovaný mluvený projev - odlišuje fakta od názorů a hodnocení - formuluje hlavní myšlenku - připraví a s pomocí textu přednese referát	Výklad, výtah, ústní projev (připravený, nepřipravený) – zásady kultivovaného projevu, zásady dorozumívání	Využití znalostí z jiných i přírodovědných předmětů. PT: Osobnostní a sociální výchova: osobnostní a sociální rozvoj: výchova k sociálním dovednostem: Spolupráce (soutěž), Sociální komunikace.
Žák - rozlišuje spisovný a nespisovný projev - používá vhodně jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru	Souhrnné poučení o slohu	PT: Mediální výchova: Fungování a vliv médií ve společnosti: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák - orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku - ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení - reprodukuje přečtený text - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a znalostí - vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně, na internetu i v dalších informačních zdrojích	Tvořivé činnosti s literárním textem (interpretace literárního textu, vytváření vlastních textů, dramatizace) Způsoby interpretace literárních a jiných děl	Souvisí s předměty: dějepis, estetická výchova – propojenost historického a uměleckého vývoje. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Evropa a svět nás zajímá: rozvoj kultury v národním, evropském a globálním kontextu. Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák rozlišuje kompozice, žánry a jazyk	Literární druhy a žánry – próza,	Souvisí s předměty: dějepis, estetická výchova.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
literárních děl • dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, vytváří si pozitivní vztah k literatuře	poezie, drama Základy literární teorie a historie – struktura a jazyk literárního díla	PT: Multikulturní výchova: multikulturalita: vztah k multilingvní situaci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
II. ročník		
Žák • využívá prakticky daných znalostí v ostatních předmětech • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmediích a zaujímá k ní kritický postoj • zapojuje se do diskuze, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Mluvený a písemný projev – funkční styly a slohové útvary, vlastní tvořivé psaní – výpisky, úvaha, diskuze, komentář, fejeton, reportáž, interview	Souvisí s ostatními předměty: vedení poznámek a sešitu. PT: Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní a morální rozvoj: výchova k sociálním dovednostem: Umění poznávat a učit se. Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů.
Žák • zvládá základní komunikační normy, mluvené žánry podle komunikační situace • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Sloh jazykových projevů a jazykové styly, slohotvorní činitele	Souvisí s ostatními předměty: rozezná jazykové styly v předmětech humanitních a přírodovědných. PT: Osobnostní a sociální rozvoj: Sebepoznání a sebepojetí: výchova k sociálním dovednostem: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti. Mediální výchova: Tvorba mediálního sdělení.
Žák • se projevuje kultivovaně, ovládá techniku mluveného projevu, organizuje průběh debaty • spisovně vyslovuje česká a cizí běžně užívaná slova	Jazyk jednání na veřejnosti, v médiích	Souvisí s předmětem cizí jazyky: komunikační dovednosti převádí do jiných jazyků. PT: Mediální výchova: Vnímání autora mediálních sdělení: uživatelé, vědomí síly a význam aktivního přístupu ke všem podnětům. Aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák • píše soukromý a úřední dopis, strukturovaný životopis apod.	Administrativní a prostěsdělovací styl (drobné administrativní útvary)	PT: Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák • rozlišuje precizně význam slov, tvoří homonyma, synonyma a antonyma. Rozezná slova odvozená, složená a přejatá • dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává	Slovní zásoba a tvoření slov, nauka o slovní zásobě, zvuková stránka jazyka	Souvisí s předmětem cizí jazyky: srovnává slovní zásobu, obohacuje svou vlastní práci s překladem. PT: Osobnostní a sociální výchova: osobnostní rozvoj: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti. Mediální výchova: Tvorba mediálního

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
přenesená pojmenování, frazémy		sdělení: mediální produkty, citlivé vnímání souvislosti v nestrukturovaném sociálním prostředí.
Žák vhodně užívá všechny mluvnické kategorie	Tvarosloví	Souvisí s předmětem cizí jazyky: využívá znalostí tvarosloví i v jiných jazycích a v překladech. PT: Výchova k sociálním dovednostem: Umění poznávat a učit se.
Žák rozezná souvětí souřadné a podřadné	Skladba: souvětí souřadné a podřadné, interpunkce Stavba textová – prostředky návaznosti v jazykových projevech	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – různé typy větné stavby. PT: Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávat: umění poznávat a učit se.
Žák rozezná námět a téma, charakterizuje literárního hrdinu, pozná základní prostředky poezie, rozlišuje základní literární žánry, druhy a pojmy	Základy literární teorie a historie	Souvisí s předměty: dějepis, estetická výchova – kontinuita historie a vývoje umění. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět: rozvoj kultury v národním, evropském a globálním kontextu. Mediální výchova: Fungování a vliv médií ve společnosti: vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům.
Žák - čte dle vlastního výběru knihy nejvýznamnějších českých a světových autorů - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora	Hlavní vývojová období národní a světové literatury	Souvisí s předměty: dějepis a estetická výchova – seznamuje se s dobou autorů a jejich děl. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme Evropu a svět: rozvoj kultury v národním a evropském globálním kontextu.
Žák - přednáší, reprodukuje, pokouší se o vlastní literární tvorbu - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení	Tvořivá činnost s literárním textem Čtení – praktické, věcné, kritické a prožitkové Poslech literárních textů Interpretace literárních děl	Souvisí s předmětem: Estetická výchova – vlastní umělecká tvorba. PT: Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj: poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
III. ročník		

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák - využívá základní terminologii z oblasti literární vědy - na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu - rozlišuje a používá různé typy kompozice literárního textu	Úvod do studia literatury – základy literární vědy (literární teorie, historie, kritika, poetika)	PT: Osobnostní a sociální výchova: Sociální komunikace: pozitivní komunikace, tvořivá komunikace Mediální výchova: Média a mediální produkce: jazyková a literární průprava.
Žák rozšiřuje četbou své znalosti dle vlastního zájmu o určitou oblast	Starověká literatura	Souvisí s předměty: dějepis a estetická výchova – zařazení období z hlediska historického a kulturního
Žák srovnává způsob dramatizace současné a antické divadelní hry	Antická literatura	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Vzdělávání v Evropě a ve světě: kulturní okruhy v Evropě a ve světě, světová náboženství.
Žák sleduje popularitu středověkých eposů ve filmovém zpracování a srovnává je s originálem	Středověká evropská literatura	Mediální výchova: Média a mediální produkce: objevovat vlastní tvůrčí potenciál. Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.
Žák interpretuje i část složitějšího středověkého textu	Vývoj literatury od doby Velké Moravy do konce 15. století	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: Češi v evropských procesech.
Žáci - interpretuje filozofický nebo náboženský text - vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové	Doba husitská	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: Češi v evropských procesech.
Žák - recituje nebo dramatizuje text dle vlastního výběru - rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře - rozezná typy promluv a vypravěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu - identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost)	Renesance	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.
Žák tvořivě využívá informace z odborné literatury, internetu, tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje	Baroko	Evropské kulturní kořeny (křesťanství, umění, věda).
Žák - rozezná původní a nepůvodní tematiku - vystihne podstatné rysy základních	Vývoj kontextu české a světové literatury	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: rozvoj kultury v národním,

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
period vývoje české i světové literatury • tvořivě využívá informace z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje		evropském a globálním kontextu.
Žák • v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti, vhodně užívá zvukové prostředky a neverbální prostředky řeči, uplatňuje znalosti tvarosloví a slohotvorných a syntaktických prostředků českého jazyka, využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků českého jazyka • ovládá základní principy rétoriky a volí adekvátní komunikační strategie • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu, využívá možností grafického členění textu, využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědi a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k logickému strukturování výpovědi a k odlišení záměru mluvčího	Úvod do stylistiky – mluvený a písemný projev Funkční styly, slohové postupy, slohotvorní činitele (objektivní, subjektivní)	Souvisí s předmětem: estetická výchova – v projevu uplatňuje zásady estetického vyjadřování.
Žák • vytváří vypravování písemná a ústní s nejrůznějšími tématy	Vypravování	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák • se orientuje samostatně v knihovně, pracuje s internetem, efektivně a samostatně využívá další informační zdroje (slovníky, encyklopedie...) • pořizuje z textu výpisky, výtahy a konspekty • správně zvládá základní administrativní žánry	Informace a jejich získávání Krátké informační útvary	PT: Mediální výchova: Média a mediální produkce: mediální produkty a hlavní žánrové typy.
Žák • charakterizuje základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby	Popis prostý, líčení a charakteristika	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: jazyková rozmanitost Evropy.
Žák • vysvětlí základní vývojové tendence českého jazyka	Obecné poučení o jazyku a o řeči, národní jazyk, rozvrstvení, vývoj a zařazení	Souvisí s předmětem: dějepis – vznik komunikace mezi lidmi. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Objevujeme

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		Evropu a svět: identita člověka v globálním kontextu. Co je to Evropa. Vzdělávání v Evropě a ve světě.
Žák využívá zásad spisovné výslovnosti a základní principy českého pravopisu bez i s použitím Pravidel českého jazyka	Grafická a zvuková stránka jazyka	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
IV. ročník		
Žák - diskutuje na téma: Vliv umění na vývoj dějin - rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu - objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu - samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl	Evropský klasicismus a osvícenství	Souvisí s předměty: dějepis, estetická výchova: vývoj historický a umělecký. Geografie: nejdůležitější země v těchto dobách
Žák rozezná umělecký text od neuměleckého	Národní obrození	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
Žák charakterizuje vývoj literárních druhů a žánrů v souvislosti s filozofií a myšlením dané doby	Romantismus	Mediální výchova: Média mediální produkce: mediální produkty
Žák interpretuje literární text na základě vlastní četby	Realismus	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: evropské kulturní kořeny. Evropské kulturní hodnoty. Jazyková rozmanitost Evropy. Velcí Evropané.
Žák rozebírá dílo po stránce jazykové, kompoziční a výstavbové	Májovci, ruchovci, lumírovci	Historický vývoj českého národa v evropském kontextu. Významní Evropané českého původu.
Žáci sehrají dialog ze samostatně vybrané hry	Realismus v české próze a dramatu 80. a 90. let	Historický vývoj českého národa v evropském kontextu. Významní Evropané českého původu.
Žák - užívá teoreticky odborné a prakticky odborné komunikáty mluvené i psané, stylizaci návodů - pracuje s odborným textem	Odborný popis, popis pracovního postupu	PT: Osobnostní a sociální výchova: Sociální komunikace. Umění poznávat a učit se. Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák stylizuje základní odborné žánry	Odborný styl – referát	PT: Osobnostní a sociální výchova:

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
- pracuje s odbornou literaturou - tvořivě využívá informace z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje - vypracuje referát: výběr tématu dle vlastní volby		Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit.
Žák využívá základních principů rétoriky (lze využít formu soutěže)	Praktický řečnický výcvik (text, komunikát a komunikační situace a funkce komunikátu) míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti komunikační strategie	PT: Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž.
Žák - stylizuje základní administrativní žánry - tvoří vybrané administrativní útvary	Administrativní funkční styl	Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.
Žák si rozšiřuje na základě četby knih a tisku slovní zásobu, využívá prakticky zužování významů slov a jiných změn ve slovní zásobě	Slovní zásoba, sémantika a tvoření slov	Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace.
Žák upozorňuje samostatně na výjimky v časování a skloňování	Tvarosloví	Souvisí s předmětem: cizí jazyky – srovnává a využívá svých znalostí k složitějším překladům. PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
V. ročník		
Žák rozezná nejzákladnější umělecké směry začátku 20. století	Moderní směry přelomu 19.–20. století ve světové literatuře	Souvisí s předměty: dějepis – historické události 1. poloviny 20. století. Hudební výchova: nové hudební proudy. Výtvarná výchova: směry v malířství.
Žák předčítá a recituje poezii dle vlastního výběru	Světová a česká poezie 1. poloviny 20. století	Geografie: poloha zemí, o které se v daném případě jedná. Přírodovědné předměty: technika ovlivňující vývoj umění – fotografie, film...
Žák - interpretuje text - uplatňuje znalosti o struktuře literárního díla, literárních	Světová a česká próza 1. poloviny 20. století	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
žánrech, pojmenuje základní vlastnosti textu a principy jeho výstavby		
Žák rozpozná i žánry založené na mezitextovém navazování (koherence a intertextovost)	Světové a české divadlo 1. poloviny 20. století	Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa. Češi v evropských procesech. Mediální výchova: Média a mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům.
Žák využívá ve vlastním textu přímou, nepřímou řeč, monolog, dialog	Teorie a vývoj divadla	Souvisí s předměty: historie, estetická výchova. PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.
Žák charakterizuje tropy, figury, rytmus, rým	Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárních děl Základní pojmy z poetiky	Souvisí s předmětem: hudební výchova – znalost základních pojmů – rytmus, melodie... PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.
Žák pracuje s dostupnými informačními zdroji, rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj, odlišuje fakta od domněnek, subjektivní a objektivní sdělení	Publicistický styl	Souvisí s digitálními technologiemi a jejich využitím PT: Mediální výchova: Média mediální produkce: aktivní pronikání do zázemí veřejné komunikace. Vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě: co je to Evropa.
Žák - ovládá techniku hlasu, výslovnosti - využívá základních principů rétoriky (lze využít formu soutěže)	Rétorika – praktický řečnický výcvik (text, komunikát a komunikační situace a funkce komunikátu) míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti komunikační strategie	Souvisí s předmětem: biologie. PT: Osobnostní a sociální výchova: Spolupráce a soutěž.
Žák rozlišuje subjektivní a objektivní slohotvorné činitele	Úvaha	PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák zvládá principy větné stavby a základy textové syntaxe	Skladba	Souvisí s předmětem cizí jazyky: praktické srovnání rozdílů v jednotlivých jazycích.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti: umění poznávat a učit se.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
VI. ročník		
Žák - dokáže na základě vlastní četby interpretovat přečtené dílo - rozlišuje a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) - rozeznává typy promluv a vyprávěcí způsoby	Světová literatura po roce 1945	Souvisí s předměty: dějepis – politické události 20. a 21. století. Estetická výchova: vývoj hudby, malířství, sochařství, architektury, designu apod..
Žák diskutuje o vlivu velkých autorských osobností na vývoj kultury v dobách cenzury	Česká próza od roku 1945 do 80. let 20. století	PT: Multikulturní výchova: Základní problémy sociokulturních rozdílů.
Žák - recituje, předčítá dle vlastního výběru - popíše specifické prostředky básnického jazyka	Česká poezie od roku 1945 do 80. let 20. století	Psychosociální aspekty interkulturality. Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.
Žák interpretuje díla z vlastní četby	90. léta 20. století a 21. století	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Identita člověka v globálním kontextu. Evropský integrační proces. Evropské občanství.
Žák - vystihne podstatné rysy vývoje české i světové literatury - vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a její postavení v kontextu literatury světové	Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury	Evropský integrační proces. Evropské občanství. Mediální výchova: Média a mediální produkty: významy, uživatelé, účinky. Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí.
Žák zaznamenává vývoj literárních druhů a žánrů s důrazem na moderní literaturu	Základy literární vědy – literární teorie, historie, kritika, poetika	Mediální výchova: Média a mediální produkce: významy, uživatelé, účinky. Environmentální výchova: Člověk a životní prostředí.
Žák - stylizuje popularizační texty a eseje - upevňuje čtenářské kompetence a interpretační postupy	Metody interpretace textu	Souvisí prakticky se všemi předměty. PT: Osobnostní a sociální výchova: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti.
Žák - využívá tvořivě získané schopnosti a dovednosti v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl - rozliší umělecký text od neuměleckého - tvořivě využívá informace z odborné literatury, internetu,	Funkční styly a jejich realizace v textech	Sociální komunikace. Spolupráce a soutěž.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
tisku a dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje		
Žák shromažďuje materiál o vývoji jazyků i v jiných předmětech – diskuze	Vývoj slovanských jazyků a obecné výklady o jazyce	PT: Multikulturní výchova: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí.

Vysvětlivky: PT – průřezová témata.

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět Anglický jazyk je vyučován v rámci vzdělávacího oboru Cizí jazyk a jeho pojetí je v souladu se Společným evropským referenčním rámcem. Příslušnou výstupní úroveň tohoto typu studia je úroveň C1.

Časové a organizační vymezení:

Dosažení této úrovně je zajištěno celkovou hodinovou dotací **24** hodin za šest let, tj. 4 hodiny týdně v I. až VI. ročníku (**4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 4**). Těžiště výuky tvoří práce s textem, četba s porozuměním, poslech s porozuměním, ústní a písemný projev. Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a je zajišťována aprobovanými vyučujícími anglického jazyka. Předmět je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů osmnáct a probíhá v učebnách vybavených počítačem a dataprojektorem. Alternativně se výukové hodiny odehrávají v reálném prostředí podle tematického zaměření a možností, např. divadelní představení v anglickém jazyce, poznávací zájezdy, předepsané kurzy v rámci ŠVP. Výuka anglického jazyka obsahuje náměty všech průřezových témat předepsaných pro RVP G a tématu Výchova demokratického občana obsaženého v RVP ZV. Ve výuce jsou uplatněny mezipředmětové vztahy především s českým jazykem, občanským a společenskovedním základem, geografii a historií.

V závěrečných dvou ročnících existuje možnost dalšího rozšíření výuky ve formě volitelných předmětů, které jsou zaměřeny podle zájmu a priorit daného ročníku např. Business English, Current Affairs, překladatelský seminář, intenzivní příprava na mezinárodní zkoušky Cambridge).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučující anglického jazyka uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí.

typ kompetence	učitel	žák
Kompetence k učení	• motivuje žáky k účasti na školních, státních i mezinárodních projektech (elektronická korespondence, modelový studentský parlament) • vede žáky k diskusi a k samostatnému hledání správné formulace (soutěže, výměnné pobyty) • pravidelným používáním internetu a různých druhů slovníků zprostředkuje žákům hledání jejich vlastních postupů práce (zpracování vlastních projektů) • zadáváním úkolů z literatury a z tisku vede žáky	• své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj; • efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení; • kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi; • kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.

typ kompetence	učitel	žák
	k analytickému myšlení (vypracování referátů, besedy o přečtených dílech)	
Kompetence k řešení problémů	- vytvoří podmínky a motivuje žáky k použití osvojené slovní zásoby s cílem získání informací, vyjádření stížnosti, formulaci žádosti (návčik orientace ve městě, reálný pohyb v anglických městech se zadáním orientačního úkolu, písemný projev) - četbou originálních textů posílí metodu anticipace neznámé slovní zásoby	- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části; - vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy; - uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice; - kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry; - je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran; - zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.
Kompetence komunikativní	- vedením výuky z 90 % v anglickém jazyce (náročnost jazykových prostředků je přizpůsobena dané pokročilosti) posiluje u žáků vůli vyjadřovat se ve vyučovaném jazyce - zpopularizuje použití dostupných médií v angličtině, vybaví žáky potřebnou slovní zásobou (zprávy BBC, CNN, internet, anglický tisk) - nácvikem modelových situací vede žáky ke zvládnutí komunikačních situací v praxi	- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; - používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; - efektivně využívá moderní informační technologie; - vyjádří se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; - prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem; - rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.
Kompetence sociální a personální	- při nácviku projevu před publikem vytvoří učitel podmínky k vlastní prezentaci žáků (Public Speaking) - organizuje výuku ve dvojicích či skupinách - při účasti na výměnných pobytech či	- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe; - stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky; - odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje; - přizpůsobuje se měnícím se životním a

typ kompetence	učitel	žák
	poznávacích zájezdech učitel dbá na vytváření pozitivních lidských vztahů	pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje; • aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů; • přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, • toleranci a empatii; • projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých; • rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálním tlakům.
Kompetence občanské	• při zpracování ústních i písemných projevů učitel dbá na zařazení tematiky lidských práv, tolerance, životního prostředí • učitel iniciuje diskuse, v nichž dbá na schopnost žáků vyjádřit vlastní názor, obhájit jej a polemizovat s názory ostatních • při sledování filmů a četbě v originále zprostředkuje žákům zamyšlení nad kulturou jako systémem hodnot a způsobu chování odlišného jazykového prostředí	• informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě; • o chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu; • respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; • rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání; • promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování; • chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc; • posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

typ kompetence	učitel	žák
Kompetence k podnikavosti	- při práci s textem studenti zpracovávají z učebnic materiály o úspěšném podnikání mladých lidí a nastartování podnikatelských aktivit - studenti řeší modelové situace	- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; - rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě; - uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace; získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné - zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit; - usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu; - posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést; - chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.
Kompetence digitální		- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby; - získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; - vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků; - navrhne prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokáže poradit s technickými problémy; - posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy; - předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do dvouletých tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram učiva tak, jak je uplatňován ve výuce anglického jazyka v jednotlivých ročnících:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Fonetika – zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty Pravopis – psaná podoba jazyka, pravopisné změny při tvoření gramatických tvarů Gramatika – jmenné a verbální fráze, odvozování, členy, slovní pořádek, slovesné časy – předpřítomný x minulý Lexikologie – ustálená větná spojení, jednoduché idiomy, frazeologické obraty Komunikační situace – jednoduchá sdělení (oslovení, představení, přivítání, rozloučení), popis, neformální rozhovor Tematické okruhy – rodina, škola, volný čas, sport, stravování, identita, způsob vnímání sebe sama Komunikativní funkce jazyka – kratší písemný projev (pozdrav, přání, blahopřání, vzkaz, pozvání, odpověď) Reálie – Velká Británie, Londýn – základní informace Upravená četba anglických originálů	I. ročník
Fonetika – fonetická redukce, fonetické rysy Pravopis – internacionalismy Gramatika – opisy modálních sloves, další druhy zájmen, podmiňovací způsob přítomný, povinnost v přítomnosti, morfémy, prefixy, sufixy Lexikologie – ustálené větné rámce, idiomy, frazeologické obraty Komunikační situace – dotaz, vysvětlení, zdůvodnění, omluva, prosba, odmítnutí, souhlas, nesouhlas, svolení, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz, shrnutí, srovnání, vyprávění, formální rozhovor Tematické okruhy – bydlení, škola, město, nákupy, oblékání, umělecké předměty, domácí potřeby, vybavení pro sport a zábavu Komunikativní funkce jazyka – formulář, dotazník, e-mail Reálie – USA, New York, Upravená četba anglických originálů	II. ročník
Fonetika – fonetická redukce Pravopis – pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci Gramatika – tvoření odvozených tvarů, další použití členů, postavení frekvenčních příslovcí, čas předminulý, další druhy zájmen, souřadná souvětí Lexikologie – frázová slovesa, frazeologie Komunikační situace – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach, oznámení, diskuze, debata Tematické okruhy – vybavení školních budov, primární, sekundární a terciární školství, zaměstnání a profese, internet, naučné společnosti a kluby, profesní instituce, povolání a tituly vzdělávacích institucí, studentské shromáždění, vybavení učeben, práce v učebnách Komunikativní funkce jazyka – dopis přáteli, formální (úřední) dopis Reálie – Austrálie, Nový Zéland, Kanada Upravená četba anglických originálů	III. ročník
Gramatika – vazby podmětu a předmětu s infinitivem, podmiňovací způsob minulý, složitá souvětí (věty časové, vztahné), řeč přímá a nepřímá, další druhy zájmen, transpozice, transformace, valence Lexikologie – frázová slovesa, frazeologie Komunikační situace – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení, reprodukce textu, prezentace Tematické okruhy – příroda a životní prostředí, krajina, společenské vztahy, blízcí lidé, spolupracovníci, cestování, dovolená, hobby, zdraví, životní styl, recepty, věda a technika, pokrok Komunikativní funkce jazyka – elektronická korespondence, esej, žádost, inzerát Reálie – Irsko, Malta Upravená četba anglických originálů	IV. ročník

Gramatika – složitá souvětí (věty podmínkové), vyjádření účelu, přípustky, přání, změna stavu, modální slovesa s minulým infinitivem Lexikologie – odborné výrazy a fráze, idiomy, přísloví, kolokace Tematické okruhy – veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, úřední dopisy, hlavní politické strany a orgány, veřejná jednání, veřejné služby, pasy, oprávnění, vystoupení, soutěže, státní správa, globální výchova (identita, kultura, diskriminace), práce s médii, příroda, životní prostředí Komunikativní funkce jazyka – zpráva, esej, úvaha, vypravování Reálie – Jihoafrická republika, z dějin Velké Británie, z dějin USA, četba originálů	V. ročník
Gramatika – vztažné věty II, participia, gerundia, předbudoucí čas Komunikační situace – strukturovaný pohovor, komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií Tematické okruhy – základní ekonomické a politické pojmy, ekologie, mimoškolní aktivity, charita, globální problémy, EU, firmy, průmysl, zemědělství, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva, obchodní dopis, reklamní materiály, návody, popis práce, bezpečnost práce, nehody, světonázor Komunikativní funkce jazyka – delší písemný/mluvený projev, strukturovaný i podrobný životopis, podrobný i odborný popis, esej, anotace, výtahy Reálie – vybrané pasáže z anglické a americké literatury, četba originálů, z dějin Velké Británie a USA	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

I. + II. ročník (výstupy = úroveň B1 podle SERR)

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Ústní projev	žák: • podá informace o svém běžném dni: lidech, místech, zkušenostech, povolání, vzdělání • mluví o ne jaké události nebo činnosti • popíše plány, zvyky, osobní zkušenosti a aktivity všedního dne • mluví o rodině, kamarádech, škole, volném čase, popisuje vztahy, vzdělání, současnou i minulou činnost • popíše osoby, místa, věci • formuluje nekomplikované otázky • položí otázku a odpoví, reaguje • rozumí rozhovoru o tématech běžného dne, dá-li si partner záležit a hovoří jasně, pomalu a srozumitelně • vymění si názor, informace • omluví se, reaguje na omluvu • vyjádří, co má rád a co ne • reaguje v běžných formálních i neformálních situacích (pozvání, návrh) • vypráví příběh či popisuje událost • řekne, co rád dělá, kde bydlí, jaké je jeho povolání	Gramatika • vazba „there is/are“ • předložky • zájmena neurčitá, ukazovací • slovesa modální, pravidelná a nepravidelná, „být“ a „mít“ • minulé, přítomné a předpřítomné časy, vyjádření • budoucnosti • složená slova • číslovky • počítatelná a nepočítatelná podstatná jména • členy • vyjádření množství • komparativ a superlativ • časové údaje • kolokace • pořádek slov ve větě • frekvenční příslovce • podmiňovací způsob • prefixy, sufixy	Mezipředmětový vztah s českým jazykem se promítá průběžně Sociální rozvoj: komunikace, kooperace a kompetice Morální rozvoj, etika: řešení problémů a rozhodovací dovednosti Globální problémy Objevujeme Evropu a svět Kulturní rozdíly Multikulturalita Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Angloamerická literatura Během studia doporučena účast v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích a v projektech
Písemný projev	žák: • napíše kratší záznamy o bezprostředně nutných a běžných věcech • o sobě, své rodině, činnostech • napíše souvislý text jednoduchými větami • popíše události, osobní zkušenosti • napíše osobní dopis, v němž na něco reaguje • vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Zvuková a grafická podoba jazyka • výslovnost • pravopis • intonace • slovní a větný přízvuk Slovní zásoba rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům Komunikační situace	
Poslech	žák: • rozumí vyjádřením o rodině, o své osobě, věcech, které se týkají bezprostř. jeho osoby • všeobecně porozumí hlavním tématům rozhovoru • rozumí popisu cesty • odposlechne důležité údaje z hlášení, ze záznamníku apod.	• souhlas, nesouhlas, preference, svolení, prosba, odmítnutí • komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií • životní příběhy (vyprávění) • přání a gratulace	

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Čtení	žák: • rozumí textů o známých tématech • rozumí jim, pokud obsahují známou slovní zásobu (např. internacionalismy) • vybere z jednodušších písemných materiálů /dopis, brožura, článek/ požadované informace • rozumí osobním dopisům • odhadne některá slova z kontextu	• nabídka, návrh, doporučení • možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz • omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost • shrnutí, srovnání, oznámení, prezentace • formální i neformální rozhovor Písemný projev • pozdrav, vzkaz, pozvání, odpověď Reálie • anglicky mluvící země Literatura • četba zjednodušených verzí literárních děl	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

III. + IV. ročník (výstupy = úroveň B2 podle SERR)

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Ústní projev	žák: - vyjádří a obhájí svůj názor, reaguje na názor někoho jiného - je schopný samostatně prezentovat - klade otázky, odpovídá na ně - reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text - ovládá společenskou konverzaci - porozumí a dokáže shrnout hlavní body textu - diskutuje o globálních problémech - dokáže vyjádřit své plány do budoucna - sestaví delší a složitější ústní projev - vyjadřuje se plynule, bez váhání - aplikuje znalost gramatiky i slovní zásoby	Gramatika - gramatické časy (přítomný, předpřítomný, minulý, předminulý, budoucí, předbudoucí) - trpný rod - tvoření nepřímých otázek - zájmena - vyjádření množství (rozlišení počitatelnosti) - nepřímá řeč - časové věty - podmiňovací způsob minulý - určitý a neurčitý člen - slovesné vzorce - přídavná jména: komparativ a superlativ (as ...as) - předložky - frázová slovesa - číslovky: řadové, násobné, desetinná čísla - příslovce - účelové, přípustkové, vztažné, práci a podmínkové věty - slovní druhy, slova s více než jedním významem, synonyma a antonyma, přídavná jména s koncovkou „-ed / -ing“ Slovní zásoba - rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se	Mezipředmětový vztah s českým jazykem se promítá průběžně Sociální rozvoj: komunikace, kooperace a kompetice Morální rozvoj, etika: řešení problémů a rozhodovací dovednosti Globální problémy Objevujeme Evropu a svět Kulturní rozdíly Multikulturalita Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Angloamerická literatura
Písemný projev	žák: - sestaví formální a neformální písemný projev různých slohových stylů - napíše souvislý text na téma, které zná nebo které ho zajímá - ovládá členění textu na odstavce		
Poslech	žák: - pochopí hlavní myšlenky ze srozumitelně proneseného projevu rodilého mluvčího - rozumí hlavním i vedlejším bodům zpráv v televizi a rozhlasu pokud obsahují přiměřenou slovní zásobu - vnímá kladný nebo záporný postoj účastníků promluvy		

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Čtení	žák: • přečte texty se známou i neznámou slovní zásobou • ovládá strategii práce s textem obsahujícím i neznámá slova • vyhledá požadované informace • identifikuje strukturu textu • je schopen číst originální verze literárních děl	komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům Písemný projev • práce s různými druhy slovníků • psaní velkých písmen, pravidla pro psanou podobu jazyka u neformálního i formálního sdělení • pravidla psaní podrobného popisu člověka a místa, e-mail, formální a neformální dopis, pohlednice, inzerát, vyplňování formuláře, vypravování, úvaha, odborný popis • četba literárních děl ve zjednodušené i originální podobě Funkční jazyk • emoce (libost/nelibost, zájem/nezájem, obava, strach, lhostejnost, údiv, překvapení, vděčnost, sympatie, radost/zklamání) • přiznání, odsouzení • reprodukce text • diskuze, debata	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk: V. + VI. ročník (výstupy = úroveň C1/C2 podle SERR)

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Ústní projev	žák - podrobně popíše lidi, životní a pracovní podmínky, aktivity denního života, záliby slovním výčtem, složitými větami s bohatou slovní zásobou - podá podrobné informace o lidech, místech, zkušenostech, povolání, vzdělání - samostatně prezentuje i složitější témata - používá bohatou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit - mluví plynule o nějaké události nebo činnosti - popíše plány, zvyky, osobní zkušenosti a aktivity - je schopen vést debatu na jakémkoliv současném tématu - popíše rodinu, vztahy, vzdělání, současnou i minulou činnost. - formuluje komplikované otázky a reaguje na ně - dorozumí se v jakékoli situaci - rozumí rozhovoru na jakémkoliv tématu - vede složité rozhovory - vymění si a obhájí názor	Gramatika - frázová slovesa, použití modálních sloves pro vyjádření spekulace o přítomnosti a minulosti - vyjádření budoucnosti v minulosti - složená slova, formování slov, počítatelná/nepočítatelná podstatná jména, homofonní slova, hláskování - členy, předložky - vyjádření množství - účelové, přípustkové, vztažné, práci a podmínkové věty - gerundium, participia - komparativ a superlativ, složitější způsoby srovnávání - kolokace a ustálená větná spojení, idiomy, přísloví - odborné výrazy a fráze - nepřímá řeč - inverze Slovní zásoba - rozvíjení slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům Komunikace, funkční jazyk - životní příběhy, vyprávění, přání a gratulace, zdvořilá žádost a nabídka, pohovor - vyjádření názorů, složitější argumentace Písemný projev - strukturovaný i podrobný životopis, anotace Tematické okruhy - veřejné instituce, politické strany Reálie - politické a ekonomické postavení anglicky mluvících zemí ve světě - charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury - literatura v anglicky mluvících zemích	Mezipředmětový vztah s českým jazykem se promítá průběžně Sociální rozvoj: komunikace, kooperace a kompetice Morální rozvoj, etika: řešení problémů a rozhodovací dovednosti Globální problémy Objevujeme Evropu a svět Kulturní rozdíly Multikulturalita Fungování a vliv médií ve společnosti Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Angloamerická V V. ročníku se doporučuje složit jazykovou zkoušku Cambridge CAE nebo CPE Geografie Dějepis Nauka o společnosti
Písemný projev	žák - vyjádří a obhájí své názory a stanoviska vhodnou písemnou formou - o sobě, své rodině, činnostech napíše souvislý text - podrobně popíše události, osobní zkušenosti - je obeznámen s typickými rysy různých slohových útvarů (recenze, článek, zpráva, formální a neformální dopis, úvaha, návrh)	Písemný projev - strukturovaný i podrobný životopis, anotace Tematické okruhy - veřejné instituce, politické strany Reálie - politické a ekonomické postavení anglicky mluvících zemí ve světě - charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury - literatura v anglicky mluvících zemích	

Téma	Školní výstupy	Učivo	Průřezová témata
Poslech	žák • porozumí hlavním i vedlejším tématům rozhovoru • odposlechne údaje z hlášení, záznamníku atd	zemích (významná díla a autoři) • geografie a historie anglicky mluvících zemí • vztahy s ČR • věda, technika, sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy • život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti • jazykové zvláštnosti a odlišnosti • média a jejich účinky na jednotlivce a společnost • aktuální události a dění většího významu • autentické materiály (tisk, rozhlas, film) • četba literárních děl ve zjednodušené i originální podobě	
Čtení	žák • rozumí komplikovaným a odborným textům • vybere z písemných materiálů požadované informace • odhadne neznámá slova z kontextu		

Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět **Německý jazyk** vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a je součástí vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk**.

Předpokládaná vstupní úroveň podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky je A1, výuka na našem gymnáziu směřuje k dosažení úrovně **B1**. V závěru studia žákům doporučujeme složení některé z mezinárodně uznávaných zkoušek. Při výuce německého jazyka se v různé míře uplatňují všechna průřezová témata (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, v prvních dvou ročnících též Výchova demokratického občana), průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým obsahem učiva německého jazyka.

Ve velké části učiva se promítá mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk, navazujeme též na znalosti z dalších studovaných cizích jazyků.

Časové a organizační vymezení:

Předmět Německý jazyk je v šestiletém studiu vyučován s hodinovou dotací **3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3**. V případě zájmu mají žáci V. a VI. ročníku možnost si vybrat v rámci volitelných předmětů další předměty zaměřené na konverzaci a reálie německy mluvících zemí nebo na přípravu k mezinárodní jazykové zkoušce

Předmět je vyučován aprobovanými vyučujícími, některé hodiny navíc rodilým mluvčím, výuka probíhá ve skupinách, v učebnách vybavených potřebnými materiály a digitálními technologiemi. Důraz klademe na motivaci žáků. Výukové hodiny alternativně probíhají v reálném prostředí, žáci se zúčastňují exkurzí, nabízíme jim možnost účasti na mezinárodních projektech a výměnných pobytech, vedeme je k účasti v různých typech jazykových soutěží. Během celého studia usilujeme o to, aby si žáci uvědomili důležitost vzdělávání v německém jazyce a dosáhli takové úrovně jazykových znalostí a dovedností, aby byli schopni je uplatnit v dalším studiu na VŠ i v profesním i soukromém životě.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé německého jazyka uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Při řešení úkolů dává učitel žákům možnost hledání vlastních postupů práce.
- Učitel vede žáky k diskuzi a k samostatnému hledání správné formulace.
- Učitel vede žáky k využívání slovníků a jazykových příruček v online i tištěné podobě, dá žákům prostor pro využívání internetu a dalších informačních zdrojů
- Učitel zadává žákům úkoly z literatury a z autentických textů; žáci se učí efektivně získávat poznatky, analyzovat je a dále zpracovávat.
- Účastí na exkurzích, soutěžích, popř. při výměnných pobytech a projektech jsou žáci motivováni k dalšímu učení, mají možnost uplatnit svoje znalosti a posoudit jejich úroveň.

Kompetence komunikativní:

- Učitel používá učebnice a učební materiály, v nichž jsou pokyny formulovány v cizím jazyce, řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci, k obsahově i gramaticky správnému vyjadřování.
- Využitím audiovizuální techniky vede učitel k nácviku správné výslovnosti, k porozumění mluveného projevu a k reprodukci textu.
- Učitel zadává úkoly, při nichž si žáci osvojují různé útvary písemného projevu.
- Vytvářením modelových komunikačních situací a využitím interaktivních her/platforem vede učitel žáky ke zvládnutí obdobných situací v praxi.
- Při soutěžích, exkurzích apod. si žáci ověřují a zdokonalují své znalosti.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel organizuje výuku ve skupinách, vede žáky k organizování společné činnosti, k vzájemné spolupráci, k sebereflexi a k toleranci.
- V hodinách poskytuje učitel žákům příležitost prezentovat svoji práci před třídou, ohodnotit práci spolužáků, obhájit své názory a přijmout názory ostatních.
- Účastí na projektech a soutěžích se žák učí schopnosti rozdělit si úkoly, dohodnout se na společném postupu a řešení, přijmout názor druhého, obhájit své stanovisko.

Kompetence občanské:

- Zadáváním témat písemných prací a při konverzaci k různým tematickým okruhům vede učitel žáky k vyjádření názorů a stanovisek k různým společenským problémům, při vzájemné diskuzi podporuje otevřenost a upřímnost.
- Při exkurzích, při sledování filmů a četbě původních materiálů v německém jazyce učitel umožňuje žákům vnímat a zamýšlet se nad kulturními, etickými a duševními hodnotami lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Kompetence digitální:

- Učitel využívá během výuky různé digitální technologie, platformy a zdroje a vede žáky k jejich aktivnímu používání.
- Žák posuzuje relevantnost digitálních prostředků k obohacení jeho učebního procesu.
- Učitel vede žáky k uvědomění si nutnosti etického chování a dodržování bezpečnosti v digitálním světě.

V prvních dvou ročnících navíc kompetence:

Kompetence k řešení problémů

- Žák vnímá různé problémové situace ve škole i mimo ni a přemýšlí o nich.
- Je schopen promyslet a naplánovat vhodný způsob řešení problému.
- Kriticky myslí, svá rozhodnutí je schopen obhájit a uvědomuje si svoji zodpovědnost.

Kompetence pracovní

- Získané znalosti využívá v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost.
- Žák dodržuje vymezená pravidla, uvědomuje si své povinnosti a závazky.
- Žák si osvojuje správné pracovní návyky a při všech činnostech dbá na bezpečnost svoji i ostatních.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je koncipován pro delší období. Uvádíme proto přehled učiva v jednotlivých ročnících.

Učivo	Časové určení
Jazykové prostředky: Rozdíly německé a české výslovnosti, zvuková stránka slova a věty Hlavní zásady německého pravopisu Základy slovtvorby Substantiva – skloňování Zájmena osobní, přivlastňovací Číslovky Slovesa – přítomný čas, modální slovesa, slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou Pořádek slov ve větě hlavní Tvoření záporu Časové údaje Komunikativní situace a funkce: omluva, poděkování, souhlas, nesouhlas, kratší písemný projev (adresa, pozdrav, blahopřání) prezentace, rozhovor (průběžně dle náročnosti a tématu ve všech ročnících) reprodukce textu (průběžně dle náročnosti a tématu ve všech ročnících)	I. ročník

Tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, zájmy Reálie: základní informace o německy mluvících zemích	
Jazykové prostředky: Pravopis složitějších výrazů Synonyma, antonyma Adjektiva stupňování Předložky s 3., 4., 3. a 4. pádem Rozkazovací způsob Jednodušší vazby sloves Podmět man, es Komunikativní situace a funkce: prosba, žádost, příkaz, zákaz, písemný projev (formulář, jednoduchý dotazník, kratší osobní dopis) Tematické okruhy: škola, povolání, volný čas, oblečení, jídlo a recepty, popis cesty Reálie: Česká republika	II. ročník
Jazykové prostředky: Další poznatky o tvoření slov Zeměpisné názvy Přídavná jména – skloňování Zájmena tázací a neurčitá Číslovky řadové Préteritum, perfektum Zvratná slovesa Příslovce Souvětí souřadné, podřadné Komunikativní funkce: písemný projev – vypravování, popis Tematické okruhy: zdraví, kultura, dovolená, média Reálie: Rakousko, jednoduché texty něm. literatury – průběžně dle náročnosti ve všech ročnících	III. ročník
Jazykové prostředky: Zeměpisné názvy Zájmena Další typy vedlejších vět Budoucí čas Věty vztažné 2. pád, předložky s druhým pádem Komunikační situace a funkce: písemný projev – zpráva, dopis Tematické okruhy: doprava, škola a vzdělávání, sport, společenské vztahy služby a obchody Reálie: Švýcarsko, kratší ukázky něm. literatury	IV. ročník
Jazykové prostředky: Synonymní výrazy, idiomy 2. pád přídavných jmen a řadových číslovek Příslovce směřová Konjunktiv préterita, würde + infinitiv Trpný rod Příčestí přítomné a minulé Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Závislý infinitiv, infinitivní konstrukce Typy vedlejších vět Komunikativní situace a funkce: písemný projev – příběh, popis, inzerát Tematické okruhy: příroda, životní prostředí, zdravý životní styl, život ve městě a na venkově Reálie: Německo, ukázky z německy psané literatury	V. ročník
Jazykové prostředky: Plusquamperfekt Stupňování přídavných jmen v přívlastku	VI. ročník

Vazby sloves, podstatných a přídavných jmen Párové spojky Další typy vedlejších vět Komunikativní situace: písemný projev – žádost formální dopis, životopis Tematické okruhy: , medicína, profesní orientace, plány do budoucna Reálie: Rakousko, Berlín, současná Evropa, osobnosti, německy psaná literatura	
---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Německý jazyk

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
I. a II. ročník		
Žák - plynule a foneticky správně čte texty přiměřeného obsahu a obtížnosti; - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům; - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	Fonetika: Rozdíly české a německé výslovnosti Zvuková stránka slova a věty	Mezipředmětový vztah k českému jazyku se promítá průběžně v celém učivu. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým učivem.
Žák - sestaví kratší text na známé téma, přitom dbá na správné použití osvojených pravidel pravopisu; - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Hlavní zásady německého pravopisu Grafická podoba jazyka	Během studia se doporučuje složit mezinárodní jazykovou zkoušku.
Žák - při sestavování kratšího textu na známé téma dbá na správné využívání osvojených gramatických prostředků; - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.	Gramatika: Základní gramatické struktury a typy vět Skloňování substantiv Stupňování adjektiv Zájmena osobní, přivlastňovací Číslovky základní Slovesa – přítomný čas Předložky s 3., 4., 3. a 4. pádem Rozkaz Podmět man, es Pořádek slov ve větě hlavní Tvoření záporu Časové údaje	Během studia možnost účasti v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích, v projektech.
Žák - porozumí známým výrazům a frázím; - při práci s jednoduchým autentickým textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém slovníku.	Lexikologie: Základy slovo tvorby Jednoduchá synonyma, antonyma Nejběžnější typy slovníků Slovní zásoba	
Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně;	Komunikativní situace a funkce: souhlas, nesouhlas, prosba, žádost, příkaz, zákaz, omluva, poděkování	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu; - v mluveném projevu rozliší jednotlivé mluvčí; - ústně i písemně poskytne jednoduché informace o svém okolí, vyplní jednoduchý dotazník, formulář; - zapojí se do jednoduché konverzace na známé téma, poskytne požadovanou informaci.	poděkování kratší písemný projev – adresa, pozdrav, blahopřání, jednoduchý formulář a dotazník, osobní dopis	
Žák - popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související; - vlastními slovy vyjádří obsah přečteného/vyslechnutého textu odpovídajícího rozsahu a obtížnosti; - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat; - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	Tematické okruhy: Domov, rodina, bydlení, škola, povolání, volný čas, zájmy, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda.	Osobnostní a sociální výchova – sebepoznání a sebepojetí
Žák rozumí obsahu jednoduchého autentického textu odpovídajícího rozsahu, s pomocí vizuální opory vyhledá v textu požadované informace.	Reálie: Základní údaje o německy mluvících zemích, Česká republika	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás Výchova demokratického občana – přehled o dění u nás a v okolních státech

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
III. a IV. ročník		
Žák - foneticky správně čte a komunikuje, využívá znalostí o německé výslovnosti; - v mluveném projevu identifikuje styl a citové zabarvení promluvy.	Fonetika: Výslovnost složitějších výrazů, přízvuk slovní a větný, rytmus a intonace	
Žák při psaní textu kratšího rozsahu aplikuje osvojená pravidla pravopisu.	Pravidla pravopisu složitějších výrazů	
Žák - chápe autentický projev z hlediska obsahu a komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma; - logicky určí strukturu textu; - srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko; - při komunikaci aktivně využívá osvojených gramatických prostředků.	Gramatika: Přídavná jména – skloňování Zájmena tázací a neurčitá Číslovky řadové Příslovce Préteritum a perfektum Větný rámec, typy vedlejších vět Zeměpisné názvy Zvratná slovesa Příslovce Budoucí čas 2. pád, předložky s druhým pádem	
Žák - odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov; - při práci s textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém nebo vhodném výkladovém slovníku.	Lexikologie: Slovotvorné prostředky, způsoby obohacování slovní zásoby, jednoduché idiomy, synonymní výrazy, typy slovníků	
Žák - při sestavování souvislého písemného textu na zvolené či zadané téma vhodně používá jednodušší slohové žánry; - srozumitelně vysvětlí svůj názor, poskytne jednoduché argumenty; - prokazuje schopnost komunikativního jednání v běžných situacích; - vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci.	Komunikativní situace a funkce: Písemný projev – vypravování, zpráva, dopis, popis	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, Multikulturní výchova – vztah k multilingvní situaci
Žák - srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma; - souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související, využívá rozvinuté slovní zásoby; - vede rozhovor s rodilými mluvčími na známém a běžném tématu	Tematické okruhy: Škola a vzdělávání, sport, zdraví a nemoci, kultura, dovolená, média, doprava, společenské vztahy služby a obchody	Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzdělávání v Evropě a ve světě, Osobnostní

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
známé a běžné téma.		a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák - získává, zpracovává a dále předává informace o reáliích ČR a Německa; - pracuje s ukázkami německy psané literatury; - při práci s texty používá různé techniky čtení podle typu textu a účelu čtení.	Reálie: Rakousko, Švýcarsko Vybrané ukázky z německy psané literatury	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
V. a VI. ročník		
Žák - logicky člení text; - souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text, shrne jeho obsah, využívá osvojených jazykových prostředků; - gramaticky správně vyjádří svůj názor	Gramatika: Plusquamperfektum Konjunktiv préterita Trpný rod Infinitivy, infinitivní vazby Další typy vedlejších vět Předložky s 2. pádem Vazby sloves, podstat. a příd. jmen Příslowce směřová Párové spojky	
Žák - odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovtvorných procesů; - vnímá nejtypičtější lexikální odlišnosti němčiny v jednotlivých zemích; - při práci jednoduššími uměleckými texty i s faktografickými texty vyhledává neznámé výrazy v různých typech slovníků.	Lexikologie: Synonymní výrazy, idiomy, lexikální odlišnosti němčiny v jednotlivých zemích, internacionalismy	
Žák - přijímá, utřídí a písemnou i ústní formou předá obsahově jednodušší informace; - logicky člení písemný projev na různá témata, vypracuje osnovu a anotaci textu; - stylisticky vhodnou formou vyjádří své myšlenky a obhájí svůj názor, dokáže argumentovat.	Komunikativní situace a funkce: Písemný projev – příběh, popis, inzerát, formální dopis, životopis, žádost	
Žák - sestaví souvislý text na zadané téma, přednese ústní projev na předem zadané či zvolené téma; - při setkání s rodilými mluvčími vede rozhovor na známé a běžné téma.	Tematické okruhy: Život ve městě a na venkově, příroda a životní prostředí, zdravý životní styl, doprava a cestování, profesní orientace, plány do budoucna, medicína	Biologie – ekologie; Environmentální výchova – člověk a životní prostředí, Osobnostní a sociální výchova –

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne
Žák • v samostatném projevu i v diskusi prokazuje znalosti o německy mluvících zemích; • vhodně využívá informací z médií a z internetu; • seznámil se s nejznámějšími díly německy psané literatury; • čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu i jednodušší texty populárně naučné literatury.	Reálie: Rakousko, Berlín, současná Evropa Významní autoři německy psané literatury a jejich tvorba	Geografie, Nauka o společnosti; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, Multikulturní výchova – vztah k multilingvní situaci

Francouzský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení

Předmět Francouzský jazyk (**Další cizí jazyk**) vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP G. Cílem vzdělávání ve francouzském jazyce je dosažení úrovně **B1** dle Evropského referenčního rámce pro jazyky a mezinárodně uznávaných zkoušek Delf. Při výuce francouzského jazyka se v různé míře uplatňují všechna průřezová témata (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova).

Ve velké části učiva se promítá mezipředmětový vztah k předmětu Český jazyk a literatura, navazujeme též na znalosti z jiných studovaných jazyků.

Časové a organizační vymezení

Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a je zajišťována aprobovaným vyučujícím francouzského jazyka s hodinovou dotací **3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3**, případně rodilým mluvčím. V případě zájmu mají žáci V. a VI. ročníku možnost vybrat si v rámci volitelných předmětů další předmět – Francouzskou konverzaci (a reálie). Vzdělávání vede k osvojení mluvené i psané podoby francouzštiny na pokročilé úrovni. Předmět je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavené učebně (mapy, internet a dataprojektor). Alternativně se výukové hodiny odehrávají v rámci volitelných seminářů a taktéž v reálném prostředí dle možností, např. návštěva místní Alliance française, poznávací zájezdy, mezinárodní projekty, filmová či divadelní přestavení. Žáci jsou v průběhu studia zapojováni do různých soutěží jako např. soutěž ve francouzské konverzaci, soutěže pořádané AF, internetová soutěž ke Dnům frankofonie, Festival francouzského filmu v Brně aj.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Organizuje a řídí vlastní učení

Nácvik osvojování slovní zásoby

- vyslechnutá nová slova okamžitě použije v řeči
- vyhledává nová slova v textu a anticipuje jejich význam
- využívá mechanickou paměť (nová slova opakuje a zapíše)
- použije dabovaný film s titulky

Nácvik osvojování gramatického učiva

- vyslechne/přečte v cizím jazyce nové gramatické učivo a použije v řeči
- vyslechne/přečte v rodném jazyce nové gramatické učivo a použije v cizím jazyce
- vyrozumí z cizojazyčného textu a tvoří obdobné gramatické konstrukce

Motivuje se pro další učení

- přímý styk s rodilým mluvčím
- účast na poznávacích zájezdech, mezinárodních akcích a soutěžích
- četba autentických materiálů (prospekty, letáky, časopisy aj.)

Kompetence k řešení problémů

Nácvik v rámci tematických okruhů

- sociální komunikace (reagování v neočekávané situaci – dotaz, ověření informace, vysvětlení, omluva)
- písemný projev (dotaz, žádost, stížnost)
- v rámci projektů, exkurzí – orientace ve městě, na nádraží, v metru

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky ke komunikaci v cizím jazyce

- systematicky ve všech vyučovaných hodinách
- v rámci cvičení v učebnici, poslechem nahrávek s rodilými mluvčími vede učitel žáky, aby porozuměli obsahu a reprodukovali
- vlastními slovy
- pravidelným čtením nahlas učitel podporuje žáky, aby dbali na kvalitu výslovnosti, zřetelnost artikulace a plynulost
- v soutěžích
- v rámci besed s rodilými mluvčími, zájezdů, projektů

Kompetence sociální a personální

Nácvik v rámci tematických okruhů

- učitel vytváří podmínky pro práci ve dvojicích či v týmu, a tím vede žáky k vzájemné pomoci a spolupráci a zhodnocení své práce pro skupinu
- učitel podporuje u žáků sebevědomé vystupování a opírání se o ověřená fakta, vybízí žáky k aktivní diskusi a konstruktivní kritice a hájení si svého stanoviska
- žák dostává příležitost vystupovat a prezentovat svou práci před spolužáky

Kompetence občanské

Nácvik v rámci tematických okruhů

- ústní projev
- učitel vybízí žáky k otevřenosti a upřímnosti, aby se nebáli zeptat a nestyděli se za své případné chyby, aby tolerovali postupy jiných
- při zahraničních zájezdech, besedách, projektech atd. učitel vybízí žáky k zamyšlení se, k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, etických a duševních hodnot lidí z odlišného jazykového prostředí
- písemný projev
- učitel v rámci probírané látky zadává žákům témata pro písemné práce, ve kterých žáci vyjadřují svůj názor a stanoviska k problémům společenským, kulturním a ekologickým

Kompetence digitální

- učitel vede žáky, aby využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- učitel vede žáky k tomu, aby vytvářeli a upravovali digitální obsah, kombinovali různé formáty, vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků
- učitel žáky vede, aby aktivně vyhledávali informace k přípravě prezentací a referátů z různých internetových zdrojů, aby byli schopni posoudit jejich relevantnost
- učitel vede žáky k aktivnímu užití Google Classroom, aplikací jako Kahoot, Quizzizz atd.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je koncipován pro delší období. Proto uvádíme přehled učiva v jednotlivých ročnících.

Učivo	Časové určení
Jazykové prostředky: Rozdíly francouzské a české výslovnosti, zvuková stránka slova a věty Hlavní zásady francouzského pravopisu Základy slovtvorby Člen určitý, neurčitý, dělivý Rozlišení rodu a čísla přídavných a podstatných jmen Zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací Slovesa – přítomný čas, oznamovací a rozkazovací způsob, slovesa 1. třídy Pádové vztahy Pořádek slov ve větě hlavní Tvorba otázek	I. ročník

Tvoření záporu Časy: minulý čas složený – passé composé, blízký budoucí Komunikativní situace a funkce: omluva, poděkování, souhlas, nesouhlas, kratší písemný projev (adresa, pozdrav, blahopřání, formulář) Tematické okruhy: domov, rodina, bydlení Reálie: základní informace o Francii, známé osobnosti a jejich úspěchy	
Jazykové prostředky: Pravopis složitějších výrazů Synonyma, antonyma Zvratná slovesa, slovesa 3. třídy Časy: minulý čas složený – použití, průběhový minulý – imperfektum Jednodušší vazby sloves Věta hlavní a vedlejší Podmět „on“, vazba i l y a Předmětná zájmena se 3. a 4. p. C' est a Il est Číslovky řadové Nepřímá řeč Komunikativní situace a funkce: prosba, žádost, příkaz, zákaz, pís. projev (formulář, jednoduchý dotazník, dopis), Tematické okruhy: škola, povolání, volný čas, zájmy, barvy, bydlení, oblečení Reálie: rozšiřování základních znalostí o Francii	II. ročník
Jazykové prostředky: Další poznatky o tvoření slov Přídavná jména a příslovce – tvorba, stupňování Kombinace zájmen 3 a 4. pádu – Les pronoms compléments directs, indirects – rozšíření Zájmena en, y Konjunktif Časy: Le futur simple, le passé récent Komunikativní funkce: písemný projev – vypravování, popis Tematické okruhy: bydlení, přátelé, volný čas, zájmy, školství ve Francii, svátky Reálie: Paříž a administrativní dělení Francie	III. ročník
Jazykové prostředky: Le conditionnel présent Zájmena vztažná qui, que Trpný rod Zájmena přivlastňovací, ukazovací Typy vedlejších vět (pourtant, malgré) Infinitivní konstrukce Komunikační situace a funkce: pís. projev – zpráva, dopis Tematické okruhy: humor, sport, domácí práce, reklama, hudba, profese Reálie: frankofonní země v Evropě (formou prezentací nebo práce s textem) Četba: zjednodušená literatura úrovně B1	IV. ročník

Jazykové prostředky: Trpný rod – Les constructions à sens passif Neosobní vazby – Les constructions impersonnelles Vyjádření možnosti, nemožnosti Synonymní výrazy Časy: předminulý Minulý podmiňovací způsob Samostatná zájmena vztažná Vyjádření příčiny, důsledku Nepřímá otázka Konjunktiv – použití Spojky ve větách – L' enchainement des idées (pourtant, au lieu de, or...) Číslovky hromadné Komunikativní situace a funkce: pís. projev – příběh, popis umělec. díla, žádost, resumé Tematické okruhy: životní prostředí, kulturní dědictví, služby, zvyky, francouzská města Reálie: frankofonní země mimo Evropu, literatura a historie, ekonomie, vzdělávací systém (formou prezentací nebo práce s textem)	V. ročník
Jazykové prostředky: Časy: předbudoucí, passé simple – použití Konjunktiv minulý Přechodník Srovnávání – La comparaison Vyjádření podmínky Komunikativní situace: pís. projev – referát, úvaha, popis, itinerář Tematické okruhy: plány do budoucna, tradice, zvyky, festivaly Reálie: francouzské regiony, histor. osobnosti (formou prezentací nebo práce s textem)	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Francouzský jazyk

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
I. a II. ročník		
Žák - plynule a foneticky správně čte texty přiměřeného obsahu a obtížnosti; - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům; - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	Jazykové prostředky a funkce Fonetika (zvuková stránka slova, věty) - typické francouzské hlásky - zvuková stránka slova, věty – intonace, přízvuk, - hranice slov ve větě - vázání a navazování	Mezipředmětový vztah k českému jazyku se promítá průběžně v celém učivu. Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace prolíná celým učivem.
Žák - sestaví kratší text na známé téma, přitom dbá na správné použití osvojených pravidel pravopisu; - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Pravopis grafická podoba jazyka: hlavní zásady francouzského pravopisu	Během studia se doporučuje složit mezinárodní jazykové zkoušky Delf
Žák - při sestavování kratšího textu na známé téma dbá na správné využívání osvojených gramatických prostředků; - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Gramatika Základní gramatické struktury a typy vět: členy – určitý, neurčitý, dělivý	Během studia možnost účasti v jazykových soutěžích příslušné kategorie, na exkurzích.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
sdělení.	• číslo, rod podstatných a přídavných jmen • stahování členu s předložkou a, de • slovesa 1. třídy, zvrtná slovesa • nepravidelná slovesa – základní • zájmena nesamostatná – přivlastňovací • ukazovací, tázací, neurčitá, vztažná – qui, que, ou • 3 typy otázek, zápor • číslovky základní • vazby il y a, rozkaz • zápor a omezení • časy: présent, futur proche, passé composé, • blízká minulost • infinitivní vazby 1. část • zájmena nesamostatná	exkurzích, v projektech.
Žák • porozumí známým výrazům a frázím; • při práci s jednoduchým autentickým textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém slovníku.	Lexikologie • základy slovtvorby • syntaktická stavba věty • jednoduchá synonyma, antonyma • nejběžnější typy slovníků • slovní zásoba	
Žák • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně; • rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu; • ústně i písemně poskytne jednoduché informace o svém okolí, vyplní jednoduchý dotazník, formulář; • zapojí se do jednoduché konverzace na známé téma, poskytne požadovanou informaci.	Komunikační situace a funkce • pozdrav, loučení, představování, pozvání • souhlas, nesouhlas, • prosba, žádost, omluva, poděkování • kratší písemný projev – adresa, pozdrav, blahopřání, jednoduchý formulář a dotazník, jednoduchý popis	
Žák • popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související; • vlastními slovy vyjádří obsah přečteného/vyslechnutého textu odpovídajícího rozsahu a obtížnosti; • rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat; • sdělí jednoduchým způsobem základní	Tematické okruhy • domov, rodina, bydlení, škola, povolání, volný čas, zájmy, na návštěvě, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda	Osobnostní a sociální výchova: Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj – mezilidské vztahy, komunikace

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.		
Žák rozumí obsahu jednoduchého autentického textu odpovídajícího rozsahu, s pomocí vizuální opory vyhledá v textu požadované informace.	Reálie Francie - základní znalosti – geografické, kulturní - život a zvyky francouzské rodiny - francouzská kuchyně a svátky	Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – objevujeme Evropu a svět.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
III. a IV. ročník		
Žák foneticky správně čte a komunikuje, využívá znalostí o francouzské výslovnosti.	Fonetika - výslovnost složitějších výrazů - přízvuk slovní a větný, rytmus a intonace	
Žák při psaní textu kratšího rozsahu aplikuje osvojená pravidla pravopisu.	Pravopis: pravidla pravopisu složitějších výrazů	
Žák - chápe autentický projev z hlediska obsahu a komunikačního záměru, rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma; - logicky určí strukturu textu; - srozumitelně a gramaticky správně vysvětlí svůj názor a stanovisko; - při komunikaci aktivně využívá osvojených gramatických prostředků.	Gramatika - nepravidelná slovesa II a slovesa 2. třídy - dělivý člen - časy: futur simple, conditionnel présent, imparfait - předmětná zájmena 3. a 4. pádu - zájmena neurčitá nesamostatná - vyjádření účelu, podmínky – 1. část - slovotvorba: tvoření příslovčí, přídavných jmen slovesných - stupňování přídavných jmen a příslovčí 1. typ podmínky - nepravidelné množné číslo podstatných a přídavných jmen - vyjádření místa pomocí „y „ a “en“ - infinitivní vazby 2. část	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	- přídavná jména – stupňování, - tvoření příslovčí - číslovky řadové - vyjádření příčiny a účelu I	
Žák - odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov; - při práci s textem vyhledá neznámé výrazy v překladovém nebo vhodném výkladovém slovníku.	Lexikologie - slovotvorné prostředky, způsoby obohacování slovní zásoby - jednoduché idiomy, synonymní výrazy - typy slovníků	
Žák - při sestavování souvislého písemného textu na zvolené či zadané téma vhodně používá jednodušší slohové žánry; - srozumitelně vysvětlí svůj názor, poskytne jednoduché argumenty; - jedná komunikativně v běžných situacích; - vede jednoduchý dialog, vyžádá a poskytne informaci.	Komunikační situace a funkce - názor, stanovisko - rozkaz, zákaz, rada, přání - umístění v čase a prostoru - jednoduchá podmínka - písemný projev – vypravování, zpráva, dopis	
Žák - srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma; - souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související, využívá rozvinuté slovní zásoby.	Tematické okruhy - bydlení, oblékání - cestování, počasí - volný čas II, sport - žák v mikrosvětě	Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzdělávání v Evropě a ve světě, Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní
Žák - získává, zpracovává a dále předává informace o reáliích ČR a Francie; - pracuje s ukázkami francouzsky psané literatury.	Reálie - Paříž podrobněji – muzea a památky - administrativní dělení Francie - vybrané kapitoly z historie a literatury - frankofonní země v Evropě	Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
V. a VI. ročník		
Žák - užívá různé techniky čtení, - čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu	Fonetika - různé zvukové podoby francouzštiny – francouzština hovorová (zkracování slov, užití jen druhé části záporu, anglicismy, jazyk mladých) - francouzské dialekty	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák - logicky člení text; - souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text, shrne jeho obsah, využívá osvojených jazykových prostředků; - gramaticky správně vyjádří svůj názor	Gramatika - nepravidelná slovesa II a slovesa 2. třídy - nepravidelná slovesa III - podmínkové věty II - časy: předminulý PLQP - způsoby slovesné: konjunktiv přítomný, minulý - číslovky hromadné - trpný rod - samostatná zájmena. ukazovací, tázací, přivlastňovací, neurčitá, vztažná II - nepřímá otázka - vyjádření příčiny a účelu II, opozice, přípustky a důsledek	
Žák - odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovtvorných procesů; - při práci jednoduššími uměleckými texty i s faktografickými texty vyhledává neznámé výrazy v různých typech slovníků.	Lexikologie - používání mezinárodních slov, přejímání slov - základy odborné terminologie - ustálená slovní spojení II - synonyma, antonyma II, idiomy	
Žák - přijímá, utřídí a předá písemnou i ústní formou předá obsahově jednodušší informace; - logicky člení písemný projev na různá témata, vypracuje osnovu a anotaci textu; - stylisticky vhodnou formou vyjádří své myšlenky a obhájí svůj názor, argumentuje	Komunikační situace a funkce - vůle, přání, zákaz - cit, pocit, libost, nelibost - pochybnost, nejistota - složitější podmínka - písemný projev – úvaha, referát	
Žák sestaví souvislý text na zadané téma, přednese ústní projev na předem zadané či zvolené téma.	Tematické okruhy - příroda a životní prostředí, zdravý životní styl - rasismus, diskriminace - profesní orientace, plány do budoucna	Biologie – ekologie, Environmentální výchova – člověk a životní prostředí, Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne
Žák - v samostatném projevu i v diskusi prokazuje znalosti o francouzsky mluvících zemích; - vhodně využívá informací z médií a	Reálie - systém francouzského školství - frankofonní země mimo Evropu	Geografie, Nauka o společnosti, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
z internetu • seznámil se s nejznámějšími díly francouzsky psané literatury; • čte s porozuměním umělecké texty kratšího rozsahu i jednodušší texty populárně naučné literatury.	• historie a literatura II • francouzské regiony	souvislostech – žijeme v Evropě, vzdělávání v Evropě a ve světě Mediální výchova – role médií v moderních dějinách Multikulturní výchova vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí

Španělský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět Španělský jazyk realizuje obor Další cizí jazyk z RVP ZV (pro nižší gymnázium) RVP G (pro vyšší gymnázium).

Časové a organizační vymezení:

Španělský jazyk má hodinovou dotaci 3 – 3 – 3 – 3 – 3 – 3, celkem 18 hodin. Předmět Španělský jazyk je vyučován formou výuky podle Evropského referenčního rámce – práce s textem, četba s porozuměním, poslech s porozuměním, ústní a písemný projev. Výuka je realizována v běžných vyučovacích hodinách (45 minut) a ve volitelných předmětech (90 minut).

Předmět Španělský jazyk je vyučován ve skupinách s maximálním počtem studentů dvacet a probíhá v jazykově vybavených učebnách (internet, dataprojektor), v jazykových knihovnách či v multimediální učebně. Cílem je, aby se studenti naučili plyně hovořit a gramaticky správně psát v španělštině, jejíž význam v současném globalizovaném světě stále roste.

Pro studenty s hlubším zájmem je v V. a VI. ročníku možná rozšířená výuka v rámci volitelných předmětů. Ty jsou koncipovány jako zvláštní příprava k doporučeným či nadstandardním druhům zkoušek, jako rozšířená výuka dějin a literatury země studovaného jazyka a jako konverzace a reálie.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé uplatňují společné postupy, metody a formy výuky, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- Při řešení úkolů dává učitel žákům možnost hledání vlastních postupů práce.
- Učitel vede žáky k diskuzi a k samostatnému hledání správné formulace.
- Učitel vede žáky k využívání slovníků a jazykových příruček, dá žákům prostor pro využívání internetu.
- Učitel zadává žákům úkoly z literatury a z tisku; žáci se učí efektivně získávat poznatky, analyzovat je a dále zpracovávat.
- Účastí na exkurzích a soutěžích projektech jsou žáci motivováni k dalšímu učení, mají možnost uplatnit svoje znalosti a posoudit jejich úroveň.

Kompetence komunikativní:

- Učitel používá učebnice a učební materiály, v nichž jsou pokyny formulovány v cizím jazyce, řízeným dialogem vede žáka ke komunikaci, k obsahově i gramaticky správnému vyjadřování.
- Využitím audiovizuální techniky vede učitel k nácviku správné výslovnosti, k porozumění mluveného projevu a k reprodukci textu.
- Učitel zadává úkoly, při nichž si žáci osvojují různé útvary písemného projevu.
- Vytvářením modelových komunikačních situací vede učitel žáky ke zvládnutí obdobných situací v praxi.
- Při soutěžích, exkurzích apod. si žáci ověřují a zdokonalují své znalosti.

Kompetence sociální a personální:

- Učitel organizuje výuku ve skupinách, vede žáky k organizování společné činnosti, k vzájemné spolupráci, k sebereflexi, toleranci.
- V hodinách poskytuje učitel žákům příležitost prezentovat svoji práci před spolužáky, obhájit své názory a přijmout názory ostatních.

Kompetence občanské:

- Zadááním témat písemných prací a při konverzaci k různým tematickým okruhům vede učitel žáky k vyjádření názorů a stanovisek k různým společenským problémům, při vzájemné diskuzi podporuje otevřenost a upřímnost.
- Při exkurzích, při sledování filmů a četbě původních materiálů učitel umožňuje žákům vnímat a zamýšlet se nad kulturními, etickými a duševními hodnotami lidí žijících v odlišném jazykovém prostředí.

Kompetence digitální:

- učitel vede žáky, aby využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- učitel vede žáky k tomu, aby vytvářeli a upravovali digitální obsah, kombinovali různé formáty, vyjadřovali se za pomoci digitálních prostředků
- učitel žáky vede, aby aktivně vyhledávali informace k přípravě prezentací a referátů z různých internetových zdrojů, aby byli schopni posoudit jejich relevantnost
- učitel vede žáky k aktivnímu užití Google Classroom, aplikací jako Kahoot, Quizizz atd.

Časový harmonogram:

Tematický celek, učivo	Časové určení
Gramatika: singulár a plurál substantiv a adjektiv člen určitý a neurčitý (tvary a použití) indikativ přítomny pravidelných a základních nepravidelných sloves slovesa ser, estar, hay – použití a rozdíly osobní a přivlastňovací zájmena základní předložky Reálie: základní geografie, historie a literatura hispanofonních zemí formou prezentací a referátů Tematické okruhy: seznámení, pozdravy, představení se rodina, bydlení, koníčky určení času popis člověka	I. ročník
Gramatika: stupňování adjektiv vazba ir + inf ukazovací a osobní zájmena nepřízvučná, základní zájmena neurčitá stupňování adverbů složený minulý čas, přídělný minulý imperativ kladný a záporný Reálie: rozšíření základních témat (zaměřeno na geografii) významná španělská města svátky a tradice Tematické okruhy: svátky a tradice v obchodě, v restauraci vysvětlení cesty počasí	II. ročník
Gramatika: vazby acabar de, tardar en, estar de vytyčovací konstrukce – složená substantiva rozšíření použití předložek minulý čas jednoduchý rozšíření nepravidelných sloves Reálie:	III. ročník

školyství a vzdělávání Tematické okruhy: u lékaře, zdraví, lidské tělo životopis plány do budoucna kultura – kino, divadlo	
Gramatika: futurum rozšíření zájmen slovesná modalita pasivum zdrobňování a zveličování substantiv, použití prefixů a sufixů kondicionály Reálie: malířství Tematické okruhy: sport, zdravý životní styl můj životní styl	IV. ročník
Gramatika 4 sunbjuntivy – tvoření a použití vedlejší věty podřadné, typy souvětí gerundium – tvoření a použití imperfektum – tvoření, použití časová souslednost indikativní a subjuntivní Reálie: hudba formou prezentací a referátů Tematické okruhy: život. prostředí, fauna a flora život ve městě a na venkově jídlo	V. ročník
Gramatika: rozdíly mezi slovesy ser a estar – rozšíření podmínková a přípustková souvětí opakování a rozšíření všech gramatických témat důraz na četbu (krásná i odborná literatura) Reálie: literatura a dějiny formou prezentací a referátů Tematické okruhy: profese a povolání	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Španělský jazyk

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
I. a II. ročník		
Žák - plynule a foneticky správně čte texty přiměřeného obsahu a obtížnosti; - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům; - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	Jazykové prostředky a funkce - Zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní fonetické návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Tematické okruhy	Český jazyk Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace, sebepoznávání

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie hispanofonních zemí	
Žák - porozumí známým výrazům a frázím, textům v učebnicích; - napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	Slovní zásoba žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, mezilidské vztahy
Žák - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně; - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu;	Mluvnice základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, kreativita
Žák rozumí obsahu jednoduchého autentického textu odpovídajícího rozsahu, s pomocí vizuální opory vyhledá v textu požadované informace	Tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, reálie hispanofonních zemí	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, rozvoj schopností sebepoznání
Žák používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník		Zásady práce se slovníkem, základní konvence používané ve slovnících
Žák - sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů - ústně i písemně poskytne jednoduché informace o sobě a své rodině, vyplní jednoduchý formulář; - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení.		Nauka o společnosti Osobnostní a sociální výchova – poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika Mluvnické učivo se promítá ve všech výstupech, upevňuje se, postupně prohlubuje a rozvíjí Tematické okruhy a reálie jsou probírány opakovaně,

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		se vzrůstající náročností, rozšiřovány dle pokročilosti
Žák - vlastními slovy vyjádří obsah přečteného / vyslechnutého textu odpovídajícího rozsahu a obtížnosti; - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat; - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat; - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá.	Nácvik praktického využití osvojených jazykových prostředků	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznávání lidí
Žák sestaví kratší text na známé téma, dbá na správné užití osvojených jazykových prostředků		Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, poznávání lidí

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
III. a IV. ročník		
Žák - chápe autentický projev z hlediska obsahu i komunikačního záměru, - rozumí hlavním myšlenkám projevu na běžné téma	Jazykové prostředky a funkce Fonetika (zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty) - distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti - základní fonetické odlišnosti latinskoamerické španělštiny	Český jazyk Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, sebepoznání
Žák logicky určí strukturu textu, určí počet mluvčích v mluveném projevu	Pravopis (psaná podoba jazyka) interpunkce, pravidla u běžných slov, grafické označení přízvuku, běžně používané litografické znaky, konvence používané k prezentaci výslovnosti ve slovníku	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, kreativita

Žák odhadne význam slov na základě kontextu a základních znalostí o tvoření slov	Gramatika (větné a verbální fráze) jednoduché slovní tvary, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, souřadné souvětí, řízenost, shoda, supletivnost, synonyma, antonyma, nepravidelné tvary slovních druhů	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznávání lidí
Žák - foneticky správně čte, užívá různé techniky (orientační, informativní, studijní) - podle charakteru textu a účelu čtení, neznámé výrazy vyhledá v překladovém slovníku nebo vhodném výkladovém slovníku	Lexikologie ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky, základní slovotvorné prostředky, hlavní způsoby obohacování slovní zásoby	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, komunikace
Žák - ústně i písemně reprodukuje přečtený i vyslechnutý text - stručně shrne obsah - jednoduše komentuje text	Syntax stavba věty hlavní, postavení větných členů	Geografie Osobnostní a soc. výchova soc. komunikace Výchova k myšlení v evropských a glob. souvislostech, mezilidské vztahy, objevujeme Evropu a svět
Žák srozumitelně a stručně vyloží svůj názor na běžné téma		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, rozvoj schopností poznávání
Žák sestaví kratší souvislý písemný text na zvolené či zadané běžné téma, vhodně používá jednodušší slohové žánry	Slohové žánry – vypravování, osobní dopis, jednoduchý popis	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, komunikace
Žák ústně i písemně předá informace běžné informace	Nácvik kratšího ústního a písemného projevu (pozdrav, přání, pozvání)	Osobnostní a sociální výchova – soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, mezilidské vztahy
Žák popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika
Žák při práci s textem vhodně využívá překladového slovníku, chápe rozdíly v použití jednoduchých synonymních výrazů	Nejčastější typy slovníků, konvence používané při uvádění výslovnosti a gramatických kategorií	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, kreativita
Žák srozumitelně a gram. správně vysvětlí svůj názor a stanovisko, poskytne jednoduché argumenty	Komunikační situace – vyjádření souhlasu, nesouhlasu, svolení, prosby, příkazu, zákazu	Biologie Environmentální výchova Člověk a živ. prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí

		Osobnostní a soc. výchova, soc. komunikace, spolupráce a soutěž
Žák		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, kreativita
prokazuje schopnost komunikativního jednání v běžných situacích, vede jednodušší dialog, vyžádá a poskytne informaci		
Žák		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika
komunikuje foneticky správně, aktivně využívá osvojených gramatických prostředků, slovní zásoby a jednoduché frazeologie		

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
V. a VI. ročník		
Žák	Jazykové prostředky a funkce Fonetika	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, sebepoznání a sebepojetí
- rozumí hlavním myšlenkám autentického projevu - na běžné známé téma - na aktuální téma	nepravidelnosti španělského přízvuku, rozlišení latinskoamerických variant výslovnosti	
Žák	Pravopis	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, mezilidské vztahy
- logicky člení text, - rozliší zásadní a méně podstatné informace i v dílčích částech textu	grafické označení nepravidelného přízvuku	
Žák	Gramatika	Osobnostní a sociální výchova Soc. komunikace, poznávání lidí
- identifikuje jednotlivé mluvčí, styl promluvy, - komentuje jejich stanoviska	alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, slova složená a sousloví, věty vedlejší, podřadná souvětí, supletivnost, rozšířené vyjádření minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný	
Žák	Lexikologie	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, kreativita
odhadne význam slov na základě kontextu, znalosti struktury jazyka a slovo tvorných procesů	- ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky - základní slovní zásoba u běžnějších odborných témat (životní prostředí, historie a geografie) - internacionalismy	
Žák	Komunikativní funkce jazyka a typy textů	Informatika Mediální výchova Mediální produkty a jejich
- užívá různé techniky čtení - čte s porozuměním umělecké		

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
texty kratšího rozsahu, jednodušší texty populárně naučné literatury, odborné texty související se zájmy žáka používá různé typy slovníků, pracuje s médii a encyklopediemi	- postoj, názor, stanovisko – zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba - emoce – údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach - morální postoje – odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání - kratší písemný projev – blahopřání jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát - delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis - čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné a umělecké - samostatný ústní projev – vyprávění, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce delšího textu - interakce – diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor - informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audio a videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon	významy, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Žák souvisle a srozumitelně reprodukuje přečtený a vyslechnutý text, shrne jeho obsah, přitom využívá vhodné slovní zásoby a osvojených gramatických prostředků	Tematické okruhy a komunikační situace - oblast veřejná – služby, zboží, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky - oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty - oblast vzdělávací – pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, diskuse, slovníky a příručky	Dějepis Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, objevujeme Evropu a svět

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	- oblast osobní – život mimo domov – kolej, domov přátel, okolní krajina, jednoduché vybavení pro sport a zábavu - oblast osobnostní – názory a postoje k blízkému okolí - oblast společenská – příroda a životní prostředí, tradice, kultura, sport, média	
Žák srozumitelně, plynule, gramaticky a stylisticky správně vyjádří svůj názor		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, objevujeme Evropu a svět
Žák - sestaví souvislý text na zadané téma, - vhodně využívá jednotlivých slohových žánrů, - přednese kratší ústní projev na zvolené či předem zadané téma	Tem. okruhy – oblast osobnostní (názory a postoje k okolí, mezilidské vztahy)	Nauka o společnosti, Dějepis Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika Výchova k myšlení
Žák - souvisle popíše své okolí, zájmy a činnosti s nimi související, - využívá rozvinuté slovní zásoby		Nauka o společnosti Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, morálka všedního dne, hodnoty, postoje, praktická etika
Žák - logicky člení písemný formální i neformální projev na různá témata, - vypracuje osnovu, resumé, anotaci textu		
Žák přijímá, utřídí a dále předá obsahově jednodušší informace		Nauka o společnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žijeme v Evropě, objevujeme Evropu a svět
Žák při zpracování náročnějšího projevu vhodně využívá slovníků		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, objevujeme Evropu a svět
Žák písemně i ústně pravopisně, foneticky a gramaticky správně, stylově vhodně vysvětlí své názory, dokáže argumentovat	Reálie zemí studovaného jazyka - stručný popis hispanofonních zemí - významné události z historie, významné osobnosti - životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou	Nauka o společnosti, Biologie Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, spolupráce a soutěž Multikulturní výchova Zákl. problémy sociokulturních rozdílů Environmentální výchova

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	republikou • ukázky významných literárních děl • dějiny literatury • politický systém a aktuální dění	Člověk a živ. prostředí, základní podmínky života
Žák • vhodnou formou, gramaticky správně reaguje v každodenních i méně běžných situacích		Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace, poznání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sebepoznání a sebepojetí
Žák • hovoří plynule a foneticky správně, aktivně využívá gramatických prostředků a bohaté všeobecné slovní zásoby	Nácvik praktického využití fonetiky, gramatiky, syntaxe v komunikaci na různá témata	Osobnostní a soc. výchova Soc. komunikace

Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět matematika realizuje obsah vzdělávací oblasti i oboru Matematika a její aplikace RVP G. Matematika nezanedbatelným způsobem přispívá k rozvoji žákovy osobnosti rozpracováním průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** v tematických okruzích Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (co a jak trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila), Sociální komunikace (přesná a tvořivá komunikace) a Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů (systematicčnost) a průřezového tématu **Mediální výchova** zejména v oblasti kritického posouzení informací a jejich vlivu.

Matematika úzce souvisí s digitálními technologiemi, proto jich využíváme i při výuce zejména v oblasti práce s daty.

Časové a organizační vymezení:

Celková časová dotace je 23 hod. týdně matematiky, rozepsáno dle učebního plánu je **4 – 4 – 4 – 4 – 4 – 3**. V III. a IV. ročníku se třída v jedné hodině týdně dělí na skupiny. Učivo finanční matematiky je vyučováno v V. ročníku, ale je i součástí Ekonomického kurzu. Maturitní zkoušku lze skládat v podobě didaktického testu ve společné části a v podobě ústní zkoušky v profilové části. Nepovinně lze také zvolit didaktický test matematika rozšiřující.

Výuka se realizuje v učebně vybavené didaktickou technikou, ve vhodných partiích lze vyučovat i v počítačové učebně. Část výuky se uskutečňuje formou projektů a dalšími formami samostatné práce.

Individuální přístup k profilu matematického vzdělání umožňujeme nabídkou volitelných předmětů od V. ročníku a to deskriptivní geometrie, seminář z matematiky 1 (prohloubení výkladu základního učiva a poskytnutí většího prostoru pro cvičení matematických dovedností), seminář z matematiky 2 (obsahuje rozšiřující učivo), seminář ke státní maturitě z matematiky. Dále nabízíme možnost účasti v soutěžích (Matematická olympiáda, Matematický klokan, SOČ), seminářích pořádaných vysokými školami a na matematiku zaměřenými školami.

Základním záměrem výuky matematiky na našem gymnáziu je vybavit naše žáky povědomím o možnostech uplatnění matematiky a jí používaných postupů v nejrozličnějších oblastech života a schopnostmi jich v přiměřené míře využít a připravit žáky ke vysokoškolskému i dalšímu studiu. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení. Důraz klademe na logické úsudky, srozumitelnou a věcnou argumentaci a na schopnost správné interpretace informací šířených různými informačními zdroji (zejména masmédií). Uvedené cíle jsou dlouhodobé, a proto je i rozpracování vzdělávacího obsahu a jeho časové určení pojato obecně. Bližší rozpracování obsahují tematické plány.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce matematiky zejména následující strategie:

Kompetence k učení: Žák své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředek pro seberealizaci a osobní rozvoj. Efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení.

Kompetence k řešení problémů: Při problémové výuce žák rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části. Vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému. Uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti.

Kompetence komunikativní: Žák s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá digitální technologie a dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu. Prezентuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem

Kompetence sociální a personální: Žák posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe. Aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů.

Občanské kompetence: Žák kriticky hodnotí informace.

Digitální kompetence: Žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zpracovávání projektů či ročníkových prací. Digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby. Získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; Navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokáže poradit s technickými problémy.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce matematiky:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Číslo početní operace (desetinná, racionální), mocniny, úměry a procenta, práce s kalkulátorem	I. ročník
Opakování – rovinné obrazce, tělesa	I. ročník
Výrazy a mocniny	I. ročník
Rovnice a nerovnice	I. ročník
Základní geometrické poznatky	I. ročník
Netradiční a logické úlohy	I. ročník
Rovnice a jejich soustavy	II. ročník
Shodnost a podobnost	II. ročník
Funkce	II. ročník
Jehlany a kužely	II. ročník
Práce s daty	II. ročník
Číselné obory a elementární teorie čísel	III. ročník
Pravoúhlý trojúhelník	III. ročník
Algebraické výrazy, mocniny a odmocniny	III. ročník
Rovnice a nerovnice	III. ročník
Teorie množin a výroková logika	III. ročník
Funkce	IV. ročník
Exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice	IV. ročník
Goniometrie	IV. ročník
Trigonometrie	IV. ročník
Planimetrie	IV. ročník
Shodná a podobná zobrazení	IV. ročník
Posloupnosti a řady	V. ročník
Kombinatorika a pravděpodobnost, práce s daty	V. ročník
Práce s daty	V. ročník
Stereometrie	V. ročník
Vektorová algebra	V. ročník
Geometrie v rovině a prostoru	VI. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
I.	Opakování - přirozená čísla, desetinná čísla – základní početní operace s nimi, číselná osa, rozvinutý zápis - celá čísla, absolutní hodnota čísla, číselná osa, opačné číslo - racionální čísla, početní operace s nimi, porovnávání racionálních čísel, převrácené číslo - dělitelnost přirozených čísel, prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti, slovní úlohy - procenta, promile, odhady, zaokrouhlování, slovní úlohy, jednoduché úrokování - přímá a nepřímá úměrnost, poměr, měřítko plánů a map, úměra, trojčlenka - trojúhelníky, čtyřúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky – jejich vlastnosti, konstrukce, výpočet obsahu, slovní úlohy - vzájemná poloha přímek v rovině – typy úhlů - množiny všech bodů dané vlastnosti – osa úsečky, osa úhlu - shodnost a shodná zobrazení – osová a středová souměrnost, osy a středy souměrnosti rovinných útvarů - kvádr, krychle – vlastnosti, síť, konstrukce ve volném rovnoběžném promítání, výpočet objemu a povrchu, slovní úlohy	Žák - provádí početní operace v oboru přirozených, celých a racionálních čísel - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - používá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část: přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem - určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti - rozpozná přímou a nepřímou úměrnost v tabulce i grafu - rýsuje graf přímé a nepřímé úměrnosti - řeší jednoduché slovní úlohy trojčlenkou - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů - řeší aplikační úlohy na procenta - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary – trojúhelníky, čtyřúhelníky, mnohoúhelníky - načrtne a sestrojí rovinné útvary – trojúhelníky, čtyřúhelníky - odhaduje a vypočítá obsah a obvod – trojúhelníky, čtyřúhelníky, pravidelné mnohoúhelníky - určuje velikosti úhlů měřením a výpočtem - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh – osa úhlu, osa úsečky - užívá věty o shodnosti trojúhelníků - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středové souměrný útvar - určuje a charakterizuje kvádr a krychli, analyzuje jejich vlastnosti, odhaduje a vypočítá objem a povrch, načrtne a sestrojí jejich	

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
		sítě, načrtne a sestrojí jejich obraz v rovině, analyzuje a řeší slovní úlohy - čte a používá běžné symbolické zápisy používané v aritmetice a v geometrii	
	Výrazy a mocniny - druhá mocnina a odmocnina - třetí mocnina a odmocnina - mocniny s přirozenými exponentem a operace s nimi - Pythagorova věta a její využití - číselný výraz a jeho hodnota - výraz s proměnnými a jeho definiční obor - mnohočleny – sčítání, odčítání, násobení a dělení - rozklady výrazů na součin – vytýkání, užití vzorců - lomené výrazy – definiční obor, sčítání, odčítání násobení, dělení, složený lomený výraz	Žák - užívá ve výpočtech druhou a třetí mocninu a odmocninu - počítá číselné výrazy obsahující mocniny s přirozeným exponentem - používá Pythagorovu větu při výpočtu délky třetí strany pravoúhlého trojúhelníku, pomocí obrácené Pythagorovy věty rozhoduje o pravoúhlosti trojúhelníku, aplikuje Pythagorovu větu ve slovních úlohách, počítá vzdálenost bodu od přímky - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, - určí hodnotu výrazu, sčítá, násobí a dělí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - určí definiční obor lomeného výrazu - sčítá, násobí a dělí lomené výrazy - upraví složený lomený výraz	
	Rovnice a nerovnice - rovnost, rovnice - řešení lineárních rovnic s jednou neznámou – ekvivalentní úpravy rovnic - vyjádření neznámé ze vzorce - slovní úlohy řešené pomocí rovnic - slovní úlohy o pohybu - nerovnost, nerovnice - intervaly a jejich znázornění - řešení lineárních rovnic s jednou neznámou	Žák - rozliší rovnost a rovnici, řeší rovnici pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku - formuluje reálný problém pomocí rovnice a řeší ho tak - rozliší nerovnost a nerovnici, řeší lineární nerovnici pomocí ekvivalentních úprav, výsledek zakreslí na číselnou osu	
	Základní geometrické poznatky - kružnice, kruh - vzájemná poloha přímky a kružnice a dvou kružnic - Thaletova kružnice	Žák - rýsuje, rozpozná a pojmenuje kružnici a kruh a využívá jejich vlastností při řešení úloh - popíše vzájemnou polohu přímky a kružnice, vzájemnou polohu dvou kružnic	

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	- délka kružnice a oblouku, obsah kruhu a jeho částí - kolmé hranoly s podstavou trojúhelníků a čtyřúhelníků, pravidelný n-boký hranol – vlastnosti, síť hranolů, objem a povrch, slovní úlohy - válec – vlastnosti, síť, objem a povrch, slovní úlohy	- provádí odhady i výpočty s požadovanou přesností, účelně využívá kalkulátor - spočítá délku kružnice a oblouku, obsah kruhu a jeho částí - využívá pojem množina bodů dané vlastnosti – Thaletova kružnice - rýsuje pravoúhlý trojúhelník s využitím Thaletovy kružnice, rýsuje tečnu ke kružnici bodem vně kružnice - čte a používá běžné symbolické zápisy používané v geometrii - dokáže charakterizovat hranol a jeho vlastnosti - načrtne hranol a jeho síť, vypočítá jeho objem a povrch - analyzuje a řeší geometrické úlohy s využitím znalostí o hranolech - dokáže charakterizovat válec a jeho vlastnosti - načrtne válec a jeho síť, vypočítá jeho objem a povrch - analyzuje a řeší geometrické úlohy s využitím znalostí o válci	
	Netradiční a logické úlohy - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy	- používá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení pro různé vstupní údaje - řeší úlohy na prostorovou představivost - aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	
II.	Rovnice a jejich soustavy - rovnice a její řešení - lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy o společné práci, úlohy o směsích, o pohybu - kvadratická rovnice a její řešení, slovní úlohy - soustavy rovnic, soustava dvou rovnic o dvou neznámých	- Žák - řeší rovnice ekvivalentními úpravami, zapisuje množinu řešení, určuje podmínky - řeší úplné i neúplné kvadratické rovnice - využívá vhodně různé metody k řešení soustavy dvou rovnic o dvou neznámých - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	
	Shodnost a podobnost - shodnost a shodná zobrazení - osová souměrnost, středová souměrnost, otočení a posunutí	- rozpozná shodné útvary - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středově souměrný útvar - načrtne a sestrojí obraz rovinného	

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	- podobnost rovinných útvarů - podobnost trojúhelníků - užití podobnosti	- útvary v posunutí a otočení - rozpozná podobné útvary, rozhoduje o podobnosti trojúhelníků podle vět o podobnosti - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků	
	Funkce - definice funkce, předpis funkce, definiční obor funkce - pravoúhlá soustava souřadnic - funkce přímá úměrnost, nepřímá úměrnost - lineární funkce a její graf, nalezení předpisu funkce - grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic - absolutní hodnota - kvadratická funkce a její graf - goniometrické funkce ostrého úhlu – definice - řešení pravoúhlého trojúhelníku	- vyjadřuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti - sestrojí graf lineární a kvadratické funkce, popíše jejich základní vlastnosti - sestrojí graf lineární funkce s absolutní hodnotou - využívá grafy lineárních funkcí k řešení soustavy lineárních rovnic - definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku - řeší úlohy s využitím goniometrických funkcí	
	Práce s daty - četnost znaku, aritmetický průměr - diagramy, grafy a tabulky	- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - pracuje se statistickým souborem, jednotkou, znakem, četností	
	Hranoly, jehlany a kužely - krychle, kvádr, válec – objemy, povrchy, využití goniometrických funkcí - jehlan – definice, konstrukce, objem a povrch - kužel – definice, konstrukce, objem a povrch - sítě těles - koule – definice, objem a povrch	- určuje a charakterizuje tělesa, analyzuje jejich vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - načrtne a sestrojí tělesa a jejich síť	
III.	Číselné obory a elementární teorie čísel - číselné obory a jejich vlastnosti - přirozená, celá, racionální a reálná čísla, vztahy mezi nimi - operace s čísly - dělitelnost, největší společný dělitel, nejmenší	Žák - charakterizuje číselné obory, vztahy mezi nimi a zařadí do nich čísla; - užívá vlastnosti dělitelnost přirozených čísel; - interpretuje vhodně absolutní hodnotu; - provádí operace s mocninami a odmocninami s celým a	PT Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	společný dělitel, nejmenší společný násobek, čísla soudělná a nesoudělná, prvočíslo a složené číslo, základní věta aritmetiky • mocniny s přirozeným, celým, racionálním exponentem • odmocniny s přirozeným, celým, racionálním mocnitelem • absolutní hodnota a její geometrický význam	racionálním exponentem • používá efektivně různé tvary zápisu čísla; • odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor	
	Pravoúhlý trojúhelník • Pythagorova věta • goniometrické funkce ostrého úhlu	Žák • řeší pravoúhlý trojúhelník s využitím Pythagorovy věty a goniometrických úhlů	
	Algebraické výrazy, mocniny a odmocniny • výraz, proměnný, konstanta • mnohočleny a operace s nimi • lomené výrazy • výrazy s mocninami a odmocninami	Žák • stanovuje definiční obor výrazu; • rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců • upravuje číselné výrazy; • upravuje efektivně výrazy s proměnnými • upravuje výrazy s mocninami a odmocninami	PT Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
	Rovnice a nerovnice • lineární rovnice a nerovnice • soustavy lineárních rovnic a nerovnic • rovnice a nerovnice v součinném tvaru • rovnice a nerovnice v podílovém tvaru • rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou • kvadratická rovnice a nerovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty, rozklad kvadratického trojčlenu) • rovnice s neznámou ve jmenovateli • rovnice s neznámou pod odmocninou	Žák • určí obor rovnice, stanoví podmínky a užívá správně symboliku; • vyjadřuje neznámou ze vzorce; • rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy rovnic a nerovnic; • zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení; • řeší rovnice a nerovnice i graficky a efektivně toho využívá; • užívá rozkladů polynomů pro řešení rovnic a nerovnic; • řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice a jejich soustavy; • diskutuje řešitelnost a počet řešení; • geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav • aplikuje získané dovednosti při řešení praktických úloh; • řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli	PT Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
		řeší rovnice iracionální	
	Teorie množin a výroková logika - výrok, negace, pravdivost výroku, kvantifikátory, logické spojky, obměna a obrácená implikace - množiny a operace s nimi (sjednocení, průnik, rozdíl, doplněk) - intervaly - množinové vztahy (rovnost, podmnožina) - definice, věta, důkaz - typy důkazů	Žák - čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky - používá konstanty a proměnné k zápisu slovního textu; - užívá správně logické spojky a kvantifikátory; - určuje pravdivostní hodnotu jednoduchých i složených výroků a výroků o množství; - tvoří správně negace výroků, výroků o množství, negace konjunkce a disjunkce; - rozlišuje definice, věty a důkazy; - rozliší správný a nesprávný úsudek - vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení - zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému - určí množinu výčtem prvků, charakteristickou vlastností a množinovými operacemi; - provádí správně operace s intervaly	PT Osobnostní a sociální výchova – sociální komunikace: důraz na přesné vyjadřování vede k argumentační přesnosti a umožňuje vnímat manipulativní vyjadřování
IV.	Funkce - obecné poznatky – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, rovnost funkce, inverzní funkce, vlastnosti funkcí (monotónnost, parita, omezenost, extrémy, periodičnost) - lineární a konstantní funkce, přímá úměrnost - kvadratická funkce - funkce absolutní hodnota - lineární lomená funkce, nepřímá úměrnost - mocninné funkce, inverzní funkce - funkce druhá odmocnina - exponenciální a logaritmické funkce	Žák - načrtne grafy funkcí zadaných funkčním předpisem a určí její vlastnosti; - formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí - přiřazuje vzájemně argument a funkční hodnotu zadané funkce i funkce k ní inverzní; - vysvětlí vliv parametru ve funkčním předpisu na graf funkce; - užívá vlastností funkcí a jejich symetrií při konstrukci jejího grafu; - řeší reálné úlohy s pomocí známých funkcí; - aplikuje poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů - aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních a logaritmických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi - modeluje závislost reálných dějů pomocí známých funkcí	Úzká souvislost s tematickým celkem rovnice a nerovnice
	Exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice	- užívá definici logaritmu a pravidla pro logaritmování - aplikuje pravidla pro logaritmování při úpravách výrazů;	

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	- logaritmy a věty o logaritmech - výrazy s logaritmy - exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice	řeší rovnice a nerovnice exponenciální a logaritmické	
	Goniometrie - oblouková a stupňová míra, orientovaný úhel - goniometrické funkce a jejich vlastnosti - vztahy mezi goniometrickými funkcemi - goniometrické rovnice a nerovnice - úpravy goniometrických výrazů	- převádí stupňovou míru na obloukovou a naopak; - definuje goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku i pro obecný argument; - načrtne graf goniometrické funkce zadané předpisem; - užívá vztahů mezi goniometrickými funkcemi - zná významné hodnoty goniometrických funkcí a základní vztahy mezi nimi; - řeší goniometrické rovnice a nerovnice - efektivně upravuje goniom. výrazy	Učivo je nutným matematickým aparátem fyziky – vhodná motivace zavádění obecného argumentu (kmitání a vlnění)
	Trigonometrie - obecný trojúhelník – sinová a kosinová věta - trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku	Žák - užívá sinovou a kosinovou větu při řešení úloh; - řeší pravoúhlý i obecný trojúhelník; - v početních úlohách aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravu výrazů - užívá náčrt při řešení praktické trigonometrické úlohy	
	Planimetrie - rovinné útvary a jejich klasifikace – polohové vlastnosti rovinných útvarů - metrické vlastnosti rovinných útvarů - dvojice úhlů - trojúhelníky, shodnost a podobnost trojúhelníků - Pythagorova věta a věty Euklidovy čtyřúhelníky - kružnice, kruh - úhly v kružnici - obvody a obsahy rovinných útvarů; množiny bodů dané vlastnosti; konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů	Žák - používá geometrické pojmy - definuje geometrické útvary pomocí množinových pojmů; - zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary - diskutuje vzájemné polohy geometrických útvarů, vzdálenosti a odchylky - využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému - charakterizuje vlastnosti útvarů a využívá je při řešení početních i konstrukčních úloh; - formuluje a užívá věty o shodnosti a podobnosti, větu Pythagorovu a Euklidovy věty; - určuje obsahy a obvody útvarů; - popíše schéma řešení konstrukční úlohy;	Možnost využití matematických programů (např. geogebra)

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
		• charakterizuje a sestrojí základní množiny všech bodů dané vlastnosti; • rozlišuje polohové a nepolohové úlohy; • řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti • aplikuje množiny bodů a zobrazení v konstrukčních úlohách; • konstruuje úsečky, jejichž délka je vyjádřena jednoduchým algebraickým výrazem. • řeší planimetrické problémy motivované praxí	
	Shodná a podobná zobrazení • zobrazení • shodná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení) • podobná zobrazení (stejnolehlost) • konstrukční úlohy řešené pomocí shodných a podobných zobrazení	• zobrazí geometrické útvary v středové i osově souměrnosti, otočení, posunutí a stejnolehlosti; • popíše schéma řešení konstrukční úlohy; • využívá náčrt při řešení úlohy • řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu	
V.	Posloupnosti a řady • určení rekurentně a vzorcem • vlastnosti posloupností • aritmetická a geometrická posloupnost • finanční matematika • nekonečná geometrická řada a její součet	Žák • definuje pojem posloupnosti (včetně různých způsobů určení), aritmetické a geometrické posloupnosti; • rozhodne o vlastnostech zadané posloupnosti; • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností • používá základní vztahy pro aritmetickou a geometrickou posloupnost; • využívá poznatků o posloupnostech v praktických úlohách – zejména v situacích, kdy dochází k pravidelnému růstu či poklesu veličin; • řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech. • užívá základní pojmy z oblasti finanční matematiky při řešení úloh. • interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice • vysvětlí pojmy nekonečná řada a	

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
		součet nekonečné řady, pro nekonečnou geometrickou řadu zná podmínku její konvergence a umí určit její součet	
	Kombinatorika, pravděpodobnost, práce s daty kombinatorika - základní kombinatorická pravidla, variace, permutace a kombinace bez opakování, faktoriál a kombinační číslo, výrazy a rovnice s faktoriály a kombinačními čísly - Pascalův trojúhelník, binomická věta pravděpodobnost - náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost doplňkového jevu, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů práce s daty - analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky (četnost a relativní četnost, rozdělení četností a jejich grafické znázornění, vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, rozptyl, mezikvartilová odchylka)	Žák - aplikuje kombinatorická pravidla v praktických úlohách; - řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem - rozlišuje variace, kombinace a permutace bez opakování a s opakováním; - upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly, využívá vlastností faktoriálů a komb. čísel; - užívá binomickou větu; - užívá kombinatorické postupy při výpočtech pravděpodobnosti; - interpretuje správně výsledky pravděpodobnostních výpočtů. - užívá různé způsoby prezentace dat - diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení - volí a užívá vhodná statistické metody a zpracování dat – využívá digitální výpočetní nástroje - reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám - interpretuje výsledky statistického zpracování dat; - kriticky hodnotí statistické informace (a je schopen vysvětlit jak s nimi lze manipulovat); - na základě statistických dat vytváří hypotézy dalšího vývoje.	PT Mediální výchova Mediální produkty a jejich významy Informatika – žáci se učí práci s daty i v tomto předmětu; matematika navazuje a rozvíjí kompetence získané v tomto předmětu Praktické užití ve fyzice, chemii a biologii – zpracování laboratorních a praktických cvičení Samostatná práce s digitálními technologiemi Projekt PT Mediální výchova Mediální produkty a jejich významy
	Stereometrie - polohové vlastnosti bodů, přímek a rovin - rovnoběžnost přímek a rovin - volné rovnoběžné promítání - konstrukce rovinných řezů - metrické vlastnosti (kolmost, odchylky a vzdálenosti) - základní tělesa – hranol,	Žák - zobrazí ve volném rovnoběžném promítání jednoduchá tělesa (zejména hranoly a jehlany), sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles - diskutuje vzájemné polohy bodů, přímek a rovin; - konstruuje rovinný řez hranolu, průsečík přímky a hranolu, průsečnici rovin; - využívá náčrt při řešení prostorového problému;	Možnost využití matematických programů (např. geogebra) Úzká souvislost s deskriptivní geometrií

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	jehlan, čtyřlístek, válec, kužel, koule povrchy a objemy mnohostěnů a rotačních těles, koule a jejich částí	- definuje pojem odchylka a vzdálenost a umí je určit; - charakterizuje základní mnohostěny, rotační tělesa, části koule a kulové plochy; - určí objemy a povrchy základních mnohostěnů, rotačních těles, koule a jejich částí; - užívá intuitivně pojem zobrazení a souměrnosti v prostoru. - řeší stereometrické problémy motivované praxí	
	Vektorová algebra - kartézská soustava souřadnic - orientovaná úsečka, vektor a operace s nimi (součet, rozdíl, násobek) - souřadnice bodu a vektoru - velikost vektoru - lineární kombinace vektorů - skalární, vektorový a smíšený součin - odchylka dvou vektorů	Žák - vysvětlí rozdíly mezi různými soustavami souřadnic a uvede příklady jejich využití; - operuje s vektory a určí jejich úhel	PT Osobnostní a sociální výchova Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
VI.	Geometrie v rovině - analytická vyjádření přímky v rovině (parametrické, obecné, směrnicové) - polohové vztahy dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin - metrické vztahy – odchylka dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin, vzdálenost bodů, bodu od roviny, dvou přímek - kuželosečky (kružnice, elipsa, parabola a hyperbola) - vzájemná poloha přímky a kuželosečky - tečna kuželosečky.	- užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů) - řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvech v rovině - definuje parabolu, kružnici, elipsu a hyperbolu; - zapiše z daných prvků rovnici kuželosečky a určí její charakteristické prvky a kuželosečku načrtne; - určí kuželosečku z rovnice (využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření) - diskutuje polohu přímky a kuželosečky	
	Geometrie v prostoru - parametrické vyjádření přímky a roviny - obecná rovnice roviny - vzájemná polohy bodů, přímek a rovin - vzdálenosti a odchylky	- užívá analytické vyjádření přímky v prostoru a roviny v prostoru - řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvech v prostoru;	

Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět fyzika je vytvořen ze stejnojmenných vzdělávacích oborů uvedených v RVP ZV a RVP GV. Fyzika se podílí na realizaci obsahu přírodovědného vzdělávání ŠVP našeho gymnázia.

Časové a organizační vymezení:

Fyzika je vyučována celkem 11,5 (týdenních) hodin, které jsou rozděleny následovně: v prvním až pátém ročníku jsou dvě hodiny týdně frontální výuky; v prvním, resp. pátém ročníku je zařazena jedna hodina, resp. půlhodina, která je (i organizačně rozvrhem hodin) vyčleněna pro laboratorní cvičení. Symbolicky: 3 – 2 – 2 – 2 – 2,5 – 0. Výstupem praktických fyzikálních cvičení jsou protokoly (součást portfolia žáka).

Cílem výuky fyziky na našem gymnáziu je rozvoj klíčových kompetencí při poznávání přírodních zákonitostí s využitím empirických i teoretických prostředků, které absolventi využijí jak při svém dalším vzdělávání tak i v praktickém životě.

Nedílnou součástí výuky je využívání matematických dovedností, digitálních technologií a součinnosti s ostatními přírodovědnými předměty (biologie, chemie, geografie).

Individuální přístup k profilaci žáka je umožněn účastí na odborných exkurzích, nabídkou možnosti zapojení se do fyzikálních soutěží, v předmaturitním a maturitním ročníku nabídkou fyzikálního semináře a možností účasti na seminářích pořádaných vysokými školami.

K rozvoji osobností našich žáků přispívá včlenění průřezových témat:

- Environmentální výchova (pro nižší gymnázium (dále NG) okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí, pro vyšší gymnázium (dále VG) okruh Člověk a životní prostředí: témata Jak ovlivňuje člověk životní prostředí od počátku své existence po současnost; Jaké zdroje energie a suroviny člověk na Zemi využívá a jaké klady a zápory se s jejich využíváním a získáváním pojí; Které základní principy se pojí s myšlenkou trvale udržitelného rozvoje; Jaké jsou prognózy globálního rozvoje světa na podkladě současného environmentálního chování lidstva, okruh Životní prostředí České republiky – téma S kterými problémy z hlediska životního prostředí se ČR nejvíce potýká),
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (NG – okruh Objevujeme Evropu a svět, VG – okruh Žijeme v Evropě – témata Významní Evropané; Významní Evropané z českého prostředí),
- Mediální výchova (okruh Média a mediální produkce – téma Vývoj médií od knihtisku po internet),
- Osobnostní a sociální výchova (NG – okruh Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, okruh Sociální rozvoj – Kooperace a kompetence, VG – okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Pro dosažení výchovných a vzdělávacích cílů používáme při výuce fyzika zejména následující strategie:

- Empirické (v první řadě laboratorní) i teoretické metody přírodovědného poznání – vytváření jednoduchých fyzikálních hypotéz, diskuse o jejich platnosti (kompetence komunikativní)
- Předvídání výsledků experimentů a jejich verifikace (kompetence k řešení problémů)
- Týmová práce (zejména při praktických cvičeních) – organizace a rozdělení rolí ve skupině, návrh strategie práce skupiny, diskuse o výsledcích (kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní)
- Samostatná práce (zpracování protokolů z laboratorních prací i s využitím digitálních prostředků, výstupy z exkurzí a kurzů, vytváření digitálního obsahu) (kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence digitální)
- Problémová výuka – problémy z praktického života, jejich fyzikální výklad a řešení (kompetence k řešení problémů)

- Užívání specifických výrazových prostředků (schémata, náčrty, grafy, ideální modely) k zjednodušení řešení problémů (kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence digitální)
- Individuální přístup (konzultace, sebereflexe, stanovení priority, zájmová orientace) (kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální)
- Dodržování zásad bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentálních činnostech a při laboratorních úlohách (kompetence občanské)
- Práce s digitálními zařízeními, včetně využití metody BYOD – „bring your own device“ (kompetence digitální)

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků.

Tematický celek – oblast	Časové určení
Opakování ze základní školy	I. ročník
Fyzikální veličiny a jejich měření	I. ročník
Práce, energie, tepelné jevy	I. ročník
Kmitání a zvuk	I. ročník
Elektrický proud	I. ročník
Astronomie	I. ročník
Praktická cvičení	I. ročník
Elektromagnetické jevy	II. ročník
Elektrický proud v polovodičích	II. ročník
Optika	II. ročník
Atomy a záření	II. ročník
Fyzikální veličiny a jednotky	III. ročník
Mechanika hmotného bodu	III. ročník
Mechanika tuhého tělesa, kapalin a plynů	III. ročník
Molekulová fyzika a termika	III. ročník
Struktura a vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů a změny skupenství	IV. ročník
Mechanické kmitání a vlnění	IV. ročník
Elektrina I (elektrické pole, elektrický proud v kovech)	IV. ročník
Elektrina II (elektrický proud v nekov. látkách, střídavý proud), magnetismus a elmag. kmity a vlnění	V. ročník
Měření fyzikálních veličin	V. ročník
Světlo a elektromagnetické záření	V. ročník
Úvod do moderní fyziky – speciální teorie relativity; kvanta a vlny; atomy	V. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
I.	Opakování ze základní školy - fyzikální veličiny a jejich jednotky, převody jednotek - základní pojmy z kinematiky a dynamiky - síla a její znázornění, působíště síly, skládání sil, druhy sil - mechanické vlastnosti tekutin – Pascalův zákon, hydrostatický a atmosférický tlak, Archimedův zákon	Žák - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů; - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu; - určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich směry a výslednici; - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů.	PT Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech okruh Objevujeme Evropu a svět
	Práce, energie, tepelné jevy - práce, výkon, příkon, účinnost stroje - páka, kladka, kladkostroj, nakloněná rovina - měření výkonu a práce na elektroměru - polohová a pohybová energie, zákon zachování energie - zdroje mechanické energie a jejich vliv na životní prostředí, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, vnitřní energie, teplo, kalorimetrická rovnice, motory - skupenské přeměny – tání, tuhnutí, vypařování, kapalnění, var, sublimace, desublimace	Žák - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa; - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem; - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh; - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem; - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	PT Osobnostní a sociální výchova okruh Osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání PT Environmentální výchova okruh Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Kmitání a zvuk - kmitající soustavy – závaží na pružině, kyvadlo, tyč - zvuk, zdroje zvuku, ladička, šíření zvuku, rychlost zvuku, odraz zvuku, ozvěna, pohlcování zvuku, tón, výška tónu, hlasitost zvuku, ucho, nebezpečí hluku	Žák - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku; - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	Umění a kultura – principy hudebních nástrojů
	Elektrický proud základní poznatky	Žák sestaví správně podle schématu	

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	elektrostatiky, elektrický náboj a elektrické pole - elektrický proud jako jev a veličina, ampérmetr - elektrické napětí, zdroje napětí, voltmetr - Ohmův zákon, elektrický odpor - tepelné účinky elektrického proudu - zapojování zdrojů napětí a odporů - výkon elektrického proudu, elektrická energie	elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu; - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí; - rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností; - zhodnotí výhody a nevýhody zdrojů elektrické energie a jejich vliv na životní prostředí.	
	Astronomie sluneční soustava, vesmír, hvězdy, galaxie, Keplerovy zákony	Žák - objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet; - rozumí pojmům galaxie, hvězda, planeta a dokáže je vysvětlit.	
	Praktická cvičení - laboratorní řády odborných učeben, bezpečnost práce - základní fyzikální veličiny, soustava SI, převody jednotek - měření délky, objemu, hmotnosti, hustoty, určení měrné tepelné kapacity - samostatné pokusy, fyzikální děje v ovzduší, exkurze na hvězdárnu	Žák - dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech; - převádí jednotky; - změří vhodně zvolenými měřidly délku, objem, hmotnost, teplotu a její změnu, čas; - z naměřených hodnot vypočítá hustotu a měrnou tepelnou kapacitu; - připraví a demonstruje jednoduché pokusy na základě vlastního výběru.	Laboratorní práce jsou realizovány průběžně v I. ročníku
II.	Elektromagnetické jevy - trvalý magnet, magnetické pole, indukční čáry - elektromagnet, silové působení magnetického pole na vodič s proudem - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce, střídavý elektrický proud - kondenzátor, cívka, transformátor - výroba a přenos elektrické energie, elektrárny - elektromagnetické vlny	Žák - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní; - vysvětlí způsoby výroby elektrické energie a jejich vliv na životní prostředí.	

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	bezpečnost při práci s elektrickými spotřebiči		
	Elektrický proud v polovodičích čisté a příměsové polovodiče, PN přechod, dioda, tranzistor a jejich využití	Žák - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností; - vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v polovodičích; - zhodnotí využití polovodičů v elektrotechnice.	
	Optika - zdroje světla, šíření světla, rychlost světla ve vakuu a různých prostředích - fáze Měsíce, stín, zatmění Slunce a Měsíce - odraz světla, zrcadla, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle - lom světla, čočky, zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou, rozklad bílého světla hranolem, oko, optické přístroje	Žák - využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh; - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	
	Atomy a záření - modely atomu v minulosti, stavba atomu - radioaktivita a její využití - štěpení jader, jaderný reaktor, jaderná syntéza, jaderná elektrárna - ochrana lidí před radioaktivním zářením	Žák - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí; - popíše základní děje v jádru atomu.	
III.	Fyzikální veličiny a jednotky soustava fyzikálních veličin a jednotek – Mezinárodní soustava jednotek (SI), její struktura a účel, skalární a vektorové veličiny, operace s nimi	Žák - rozliší základní a odvozené jednotky; - převádí jednotky; - rozliší skalární a vektorové veličiny a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh.	PT Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech okruh Žijeme v Evropě – Významní Evropané Matematika – jednotky, vektorový počet
	Mechanika hmotného bodu kinematika pohybu vztažná soustava; poloha a změna polohy tělesa, jeho	Žák - využívá abstraktní představy hmotného bodu při řešení fyzikálních problémů; - užívá základní kinematické vztahy	Geografie – závislost tíhy na zeměpisné šířce Laboratorní práce – V. ročník

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení dynamika pohybu hmotnost a síla; první, druhý a třetí pohybový zákon, inerciální soustava; hybnost tělesa; tlaková síla, tlak; třecí síla; síla pružnosti práce a výkon souvislost změny mechanické energie s prací; zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie gravitační pole gravitační a tíhová síla	při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených; • využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles • <i>rozlišuje inerciální a neinerciální soustavy a využívá je při popisu fyzikálních dějů;</i> • využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh; • určí v konkrétních situacích síly a jejich výslednici.	– V. ročník
	Mechanika tuhého tělesa, kapalin a plynů moment síly; <i>hydrostatický a atmosférický tlak; Archimédův zákon pro tekutiny; rovnice kontinuity; Bernoulliho rovnice</i>	Žák • <i>užívá modely tuhého tělesa a ideální tekutiny při řešení úloh;</i> • určí v konkrétních situacích síly a momenty sil působících na těleso a jejich výslednici; • <i>využívá Archimédův a Pascalův zákon v praktických úlohách;</i> • aplikuje zákony zachování hmotnosti a energie pro proudící tekutiny.	
	Molekulová fyzika a termika kinetická teorie látek charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství termodynamika termodynamická teplota; vnitřní energie a její změna, teplo; první termodynamický zákon; měrná tepelná kapacita; různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech	Žák • využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství a procesů v nich probíhajících; • uplatňuje termodynamické zákony při řešení fyzikálních úloh; • <i>formuluje zákon zachování energie pro tepelné děje.</i>	PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismu a prostředí – toky energie a látek Chemie – modely struktury látek Laboratorní práce
IV.	Struktura a vlastnosti pevných látek, kapalin a plynů a změny skupenství ideální plyn, stavové veličiny, stavová rovnice ideálního plynu, tepelné děje v plynech, druhý termodynamický zákon normálové napětí, Hookův zákon; povrchové napětí kapalin, kapilární jevy; součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin změny skupenství, skupenské	Žák • vysvětlí stavové změny plynu užitím stavové rovnice ideálního plynu; • <i>rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě znalostí jejich stavby, řeší praktické problémy;</i> • objasní příčiny a průběh pružné deformace pomocí Hookova zákona; • porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů	Chemie – modely struktury látek

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	a měrné skupenské teplo	- vysvětlí jevy související s povrchovou silou a energií kapalin; - objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství látek; - předvídá děje související se změnami stavu látek za pomoci fázového diagramu.	
	Mechanické kmitání a vlnění kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence; postupné vlnění, stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění; zvuk, jeho hlasitost a intenzita	Žák - řeší s porozuměním úlohy související s mechanickými oscilátory; - objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění - klasifikuje druhy mechanického vlnění; - uvede různé charakteristiky mechanického vlnění; - užívá Huygensův princip k výkladu dějů; - charakterizuje zvuk jako mechanické vlnění; - uvede různé druhy zvuku a jeho účinky a užití.	Matematika – goniometrické funkce obecného argumentu Biologie – zvuk z pohledu fyziky Geografie – katastrofy Laboratorní práce – V. ročník PT Osobnostní a sociální výchova okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
	Elektrické pole elektrický náboj a jeho zachování; intenzita elektrického pole, elektrické napětí; kondenzátor	Žák - popíše elektrické pole, řeší úlohy se znalostí jeho vlastností; - objasní s pomocí Coulombova zákona děje v elektrickém poli; - porovná účinky elektrického pole na vodič a izolant.	
	Vedení elektrického proudu v kovech proud jako veličina; Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod; elektrický odpor; elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu	Žák - rozlišuje vodič, izolant a polovodič; - objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči; - využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů.	PT Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí – Jak ovlivňuje člověk životní prostředí Laboratorní práce – V. ročník PT Osobnostní a sociální výchova okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
V.	Vedení elektrického proudu v nekovových látkách	Žák objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích;	Chemie – elektrolýza a disociace

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	látkách polovodiče, polovodičová dioda; elektrolyty, elektrolýza, Faradayův zákon; plyny, výboj, vakuum	aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování těles z těchto látek v elektrických obvodech.	a disociace
	Magnetické pole pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce; indukované napětí	Žák - popíše magnetické pole; - popíše magnetické vlastnosti látek; - vyloží základní vlastnosti nestacionárního magnetického pole pomocí Faradayova a Lenzova zákona; - využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení.	
	Střídavý proud harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence; výkon střídavého proudu; generátor střídavého proudu; elektromotor; transformátor	Žák - vyloží vznik střídavého proudu a jeho charakteristiky; - ovládá základní principy výroby a vedení elektrického proudu v praxi.	
	Elektromagnetické kmitání a vlnění oscilační obvod; elektromagnetická vlna	Žák - využívá analogii mezi mechanickým a elektromagnetickým kmitáním a vlněním; - vysvětlí funkci oscilačního obvodu v závislosti na jeho parametrech; - porovná šíření různých druhů elektromagnetického vlnění v rozličných prostředích; - uvede příklady využití elektromagnetického kmitání a vlnění v praxi.	PT Mediální výchova – Média a mediální produkce – vývoj a typy masových médií Digitální technologie
	Měření fyzikálních veličin absolutní a relativní odchylka měření	Žák - dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech; - měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření.	PT Osobnostní a sociální výchova okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů
	Světlo a elektromagnetické záření vlnové vlastnosti světla šíření a rychlost světla v různých prostředích; zákony odrazu a lomu světla, index lomu; optické spektrum; interference světla	Žák - uvede různé teorie podstaty světla; - předvídá na základě vlastností světla jeho chování v daném prostředí; - využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými	Biologie – fyziologie vidění a jeho poruch

Ročník	Učivo	Školní výstupy	Přesahy a vazby Poznámky
	optické zobrazování zobrazení odrazem na rovinném a kulovém zrcadle; zobrazení lomem na tenkých čočkách; zorný úhel; oko jako optický systém; lupa spektrum elektromagnetického záření	optickými systémy (<i>ovládá základy paprskové optiky a vysvětlí princip jednoduchých optických přístrojů</i>); <i>popíše podstatu spektrální analýzy;</i> <i>klasifikuje druhy elektromagnetického záření a uvede obecné i specifické vlastnosti a oblasti jejich využití.</i>	
	Úvod do moderní fyziky speciální teorie relativity stálost rychlosti světla v inerciálních soustavách a některé důsledky této zákonitosti kvanta a vlny foton a jeho energie; korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic atomy kvantování energie elektronů v atomu; spontánní a stimulovaná emise, laser; jaderná energie; syntéza a štěpení jader atomů; řetězová reakce, jaderný reaktor	Žák <i>popíše fotoelektrický jev a vysvětlí jeho podstatu;</i> <i>vymezí pojem foton a jeho vlnová délka;</i> <i>vysvětlí duální povahu částic;</i> <i>využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic k řešení fyzikálních problémů;</i> <i>objasní princip laseru a příklady jeho využití;</i> <i>uvede příklady uplatnění zákonů zachování u mikročástic;</i> <i>rozliší přirozenou a umělou radioaktivitu a zná zákonitosti jaderných přeměn;</i> <i>posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance;</i> <i>uvede principy využití jaderné energie;</i> <i>využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek;</i> <i>navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezp. druhy záření.</i>	PT Environmentální výchova – Člověk a životní prostředí – Jak ovlivňuje člověk životní prostředí Chemie – model atomu, radioaktivita

Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět chemie uskutečňuje obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda obor **Chemie** z RVP GV a RVP ZV, částečně oborů **Geologie** a **Výchova ke zdraví** RVP GV. V předmětu chemie se realizuje tematický celek **Práce s laboratorní technikou** z oboru RVP ZV Člověk a svět práce. Součástí předmětu v průběhu celého studia je také část obsahu oboru Digitální technologie: Zdroje a vyhledávání informací, komunikace; Zpracování a prezentace informací.

Časové a organizační vymezení:

Předmět chemie je v UP našeho gymnázia dotován celkově **11** (týdenními) hodinami. Celková časová dotace je rozvržena tak, že je chemie vyučována v prvním a druhém ročníku po 2 hodinách týdně (tj. na nižším stupni gymnázia), ve třetím a pátém ročníku 2 hodiny týdně a ve čtvrtém ročníku 3 hodiny týdně (tj. na vyšším stupni gymnázia) – rozepsáno dle učebního plánu je tedy dotace chemie **2 – 2 – 2 – 3 – 2 – 0**. Součástí výuky chemie jsou pravidelná laboratorní cvičení z chemie ve čtvrtém ročníku (žáci se dělí do skupin). V ostatních ročnících se realizují nepravidelná praktická cvičení ve vztahu k probíranému učivu.

Individuální přístup k profilu chemického vzdělání umožňujeme nabídkou volitelných předmětů a nabídkou možnosti účasti v soutěžích (Chemická olympiáda, KSICHT, SOČ).

Výuka chemie se uskutečňuje v odborné učebně (počítač a dataprojektor) a chemické laboratoři. Výuka je doplňována odbornými exkurzemi.

Základním záměrem výuky chemie na našem gymnáziu je vybavit žáky povědomím o možnostech uplatnění chemie a jí používaných postupů v nejrůznějších oblastech života a připravit žáky k vysokoškolskému i dalšímu studiu. Důraz klademe na vyvozování logických vztahů, srozumitelnou a věcnou argumentaci, správnou interpretaci informací, zprostředkování poznání, že bariéry mezi jednotlivými úrovněmi organizace přírody reálně neexistují, důležitost objektivitu a pravdivosti v získávání chemických poznatků, vztah chemie k životnímu prostředí a zdraví člověka a v neposlední řadě na praktickou a experimentální činnost žáků. Chemie podstatnou měrou participuje na vztahu žáka k životnímu prostředí rozpracováním průřezového tématu Environmentální výchova v tematických okruzích Základní podmínky života (RVP ZV), Lidské aktivity a problémy životního prostředí (RVP ZV), Vztah člověka k prostředí (RVP ZV), Člověk a životní prostředí (RVP GV), Životní prostředí České republiky. Podílí se rovněž na upevňování vztahu žáků k lidskému zdraví zařazením částí, zejména z okruhů Návykové látky, osobní nebezpečí, ze vzdělávací oblasti Výchova ke zdraví (RVP GV).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Ve výuce chemie učitel uplatňuje postupy, které žáka vedou k utváření a k osvojení si klíčových kompetencí těmito metodami:

Kompetence k učení:

Učitel

- pravidelně na konci vyučovací hodiny shrne a utřídí probrané učivo;
- klade žákům jasně formulované a otevřené otázky a vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky;
- zařazuje do výuky předem připravené problémové úkoly a úlohy, které rozvíjejí tvořivost žáka a řešení která vyžadují práci s odbornou literaturou, internetem apod.;
- pravidelně zadává úkoly, při kterých žáci uplatňují znalosti a dovednosti nabyté v jiných předmětech a tímto způsobem je pak dále prohlubují a systematizují (zejména z oblasti fyziky, biologie, geologie a člověka a zdraví);
- používá ve výuce všechny dostupné studijní materiály a zdroje informací a umožňuje žákům vybírat pomůcky a postupy, které jim pomáhají při řešení zadaných úkolů;

- samostudiem ve svém oboru vede a motivuje žáky k dalšímu sebevzdělávání v souladu s jejich dalším rozvojem a uplatněním ve společnosti;
- motivuje žáky k učení především pozitivním hodnocením jejich výkonů.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel

- navozuje problémové situace, jejichž řešením žáky motivuje k hledání vhodných postupů řešení a podporuje alternativní řešení daných situací;
- zařazuje do výuky demonstrační pokusy, které žáci pozorují, popisují a sami tak dospějí k pojmenování problému, návrhu jeho řešení a k formulaci závěru;
- zařazuje do výuky myšlenkové pokusy, které rozvíjí abstraktní myšlení žáků;
- vede žáky k používání logicky správných postupů myšlení a u žáků tak vytváří dovednost správně vyhodnotit pozorované skutečnosti.

Kompetence komunikativní:

Učitel

- vyžaduje po žácích věcnou argumentaci;
- vyžaduje používání přesné terminologie;
- vede žáky ke schopnosti interpretace dat z tabulek, schémat a grafů;
- podporuje vhodný zásah žáků do výkladu (dotaz, rozšiřující informace) a adekvátně na něj reaguje;
- podporuje samostatný projev žáků např. při prezentaci referátu nebo seminární práce.

Kompetence sociální a personální:

Učitel

- využívá skupinovou práci a také podporuje řešení úloh v malých skupinách (zejména v laboratorních cvičeních);
- využívá informace o chemicky nebezpečných látkách k vypěstování odpovědnosti žáků k vlastnímu zdraví a k vytváření návyků podporujících zdravý životní styl;
- vyžaduje dodržování stanovených pravidel.

Kompetence občanské:

Učitel

- upozorňuje na vlastnosti látek a průběh chemických dějů a vede žáky k dovednosti posoudit jejich dopad na životní prostředí a zdraví člověka;
- vytváří a upevňuje u žáků návyky související s poskytováním první pomoci;
- upozorňuje na nebezpečí při nedodržení pravidel bezpečnosti při zacházení s chemickými látkami;
- zprostředkovává informace o možnostech zneužití poznatků chemie;
- bezprostředně využívá v teoretických hodinách i v laboratorním cvičení možnosti aktuálně žáky informovat o vlastnostech a účincích návykových látek a tím vede žáky k vypěstování odmítavého postoje k drogám a ke zneužívání léků.

Kompetence pracovní:

Učitel

- požaduje pravidelné zpracování laboratorních protokolů a tím vede žáky k soustavnému pozorování chemických dějů, k správnému popisu dějů, zpracování a vyhodnocení výsledku experimentů;
- výběrem vhodných laboratorních cvičení vytváří u žáků správné pracovní návyky při práci s laboratorními pomůckami a s chemickými látkami podle zásad bezpečnosti práce;
- soustavně vede žáka při laboratorních cvičeních k udržování pořádku na pracovišti a k používání předepsaných ochranných pomůcek;
- důsledně vyžaduje dodržování laboratorního řádu.

Digitální kompetence

Učitel

- navozuje problémové situace, k jejichž řešení žáky motivuje k získávání dat za využití různých digitálních zařízení a aplikací

- požaduje po žácích zpracovávání protokolů, projektů, referátů nebo ročníkových prací za využití digitálních technologií
- vyžaduje po žácích získávání dat, které žák dokáže správně posoudit, spravovat a sdílet v různých formátech

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce chemie:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Základní laboratorní postupy a metody. Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	I. ročník
Pozorování, pokus a bezpečnost práce	I. ročník
Směsi	I. ročník
Částicové složení látek a chemické prvky	I. ročník
Chemické reakce	I. ročník
Anorganické sloučeniny	I. ročník
Organické sloučeniny	II. ročník
Chemie a společnost	II. ročník
Látky a soustavy látek, směsi látek, roztoky a rozpustnost látek	III. ročník
Veličiny a výpočty v chemii	III. ročník
Stavba atomu, chemické prvky a periodická soustava prvků	III. ročník
Stavba molekul a chemický děj	III. ročník
Názvosloví a klasifikace anorganických sloučenin	III. ročník
Systematická anorganická chemie a její surovinová základna, minerály	IV. ročník
Voda	IV. ročník
Obecná organická chemie	IV. ročník
Uhlovodíky a surovinová základna organické chemie	IV. ročník
Deriváty uhlovodíků – halogenderiváty, pesticidy, dusíkaté deriváty	IV. ročník
Deriváty uhlovodíků – kyslíkaté deriváty, detergenty, heterocyklické sloučeniny	V. ročník
Chemické sloučeniny nezbytné pro důležité procesy probíhající v živých organismech	V. ročník
Biochemie a metabolismus biologicky významných sloučenin	V. ročník
Látky s fyziologickým účinkem – léčiva, návykové látky	V. ročník
Potravinářská chemie	V. ročník
Syntetické makromolekulární látky	V. ročník
Chemie životního prostředí	V. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, ke kterým dospěl - vyhledává v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	Učivo I. ročníku Integrováno z oboru Člověk a svět práce Téma prolíná celou chemií a je průběžně vhodně zařazováno k vybraným kapitolám
Žák - určí společné a rozdílné vlastnosti látek; - definuje pojem fyzikální veličina a uvede příklady; - vysvětlí nezbytnost dodržování bezpečnosti práce v chemické laboratoři; - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými látkami; - hodnotí rizikovost látek; - posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí dle H-vět, P-vět a piktogramů ;	Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek. Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	Učivo I. ročníku Mezipředmětové vztahy: fyzika
Žák - rozdlišuje směsi a chemické látky; - vypočítá složení roztoků - připraví prakticky roztok daného složení; - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek; - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi; - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečištění vody a vzduchu; - objasní význam ozonové vrstvy a posoudí negativní dopad úbytku ozonu na život na Zemi.	Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	Učivo I. ročníku PT – Environmentální výchova. TO (RVP ZV): - lidské aktivity a problémy životního prostředí; - vztah člověka k prostředí.
Žák	Částicové složení látek –	Učivo I. ročníku

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
• charakterizuje elementární částice; • vymezí pojem atom; • používá pojmy atom, molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech; • používá názvy a značky u vybraných prvků; • se orientuje v periodické soustavě chemických prvků • rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti; • vysvětlí na jednoduchých chemických sloučeninách vznik chemické vazby; • pojmenuje jednoduché chemické sloučeniny.	molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony Prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo Chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	
Žák • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí; • uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání; • přečte chemické rovnice; • užívá zákona zachování hmotnosti k výpočtu hmotnosti výchozí látky nebo produktu; • upraví stechiometrické koeficienty v chemické rovnici; • zjistí a vypočítá atomovou a molární hmotnost; • definuje látkové množství ; • řeší úlohy na látkové množství; • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu; • experimentálně ověří vliv teploty a koncentrace reaktantů na rychlost chemické reakce.	Chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost Klasifikace chemických reakcí – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	Učivo I. ročníku
Žák • vysvětlí pojmy oxidační číslo, ion, kation, anion; • ovládá a aplikuje postup při sestavování vzorců a názvů oxidů, hydroxidů, nekyslíkatých a kyslíkatých kyselin, solí nekyslíkatých a kyslíkatých kyselin; • porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí; • vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede	Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	Učivo I. ročníku Mezipředmětové vztahy: přírodopis – neživá příroda, základy ekologie PT – Environmentální výchova. TO (RVP ZV): • základní podmínky života; • lidské aktivity a problémy životního prostředí; • vztah člověka k prostředím

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
opatření, kterými jim lze předcházet; - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi; - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek;	Nerosty a horniny – praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků	k prostředí.
Žák - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití; - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie; - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy; - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití; - objasní zdroj, vlastnosti a význam základních skupin přírodních látek; - vysvětlí význam fotosyntézy; - určí podmínky postačující pro fotosyntézu; - se orientuje ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů; - uvede příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů; - popíše vztah jednotlivých živin k lidskému zdraví.	Uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	Učivo II. ročníku PT – Environmentální výchova. TO (RVP ZV): - základní podmínky života; - lidské aktivity a problémy životního prostředí; - vztah člověka k prostředí.
Žák - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi; - se orientuje v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka; - uvede příklady průmyslových hnojiv; - zhodnotí rizika spojená s používáním průmyslových hnojiv; - posuzuje vliv praktického používání plastů a syntetických látek na člověka a životní prostředí; - aplikuje poznatky o škodlivém vlivu plastů na životní prostředí ve své praktické činnosti; - porovná různé způsoby ochrany životního prostředí před škodlivými sloučeninami;	Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze Průmyslová hnojiva Tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika Plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace Detergenty a pesticidy, insekticidy Hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti Léčiva a návykové látky	Učivo II. ročníku Mezipředmětové vztahy: výchova ke zdraví, přírodopis – biologie člověka, základy ekologie PT – Environmentální výchova. TO (RVP ZV): - základní podmínky života; - lidské aktivity a problémy životního prostředí; - vztah člověka k prostředí.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
- využívá znalosti o mechanismu účinku pesticidů a detergentů ; - vymezí pojem látka s fyziologickým účinkem; - rozlišuje mezi léčivými a návykovými látkami, uvede nejběžnější zástupce látek dle účinku; - posoudí účinky používání návykových látek a léčiv člověkem, rizika s ním spojená a přizpůsobuje tomu své chování.		
Žák aplikuje chemickou terminologii při popisu základních chemických pojmů	Klasifikace a struktura látek	Učivo III. ročníku
Žák - rozlišuje směsi a chemické látky; - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení; - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek; - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi.	Disperzní soustavy a jejich složení	Učivo III. ročníku
Žák - definuje jednotlivé veličiny a jejich jednotky; - provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických chemických problémů; - provádí stechiometrické výpočty; - vyhledá hodnoty základních chemických veličin v chemických tabulkách; - porovná správně hodnoty chemických veličin z grafu nebo schématu;	Veličiny a výpočty v chemii Nejužívanější veličiny v chemii a jejich jednotky, stechiometrické výpočty	Učivo III. ročníku Mezipředmětové vztahy: matematika a její aplikace, fyzika, informační a komunikační technologie
Žák - vymezí atom jako základní stavební částici hmoty; - vysvětlí rozdíl mezi jadernými a chemickými reakcemi; - rozlišuje mezi přirozenou a umělou radioaktivitou; - porovná vliv radioaktivity na lidské zdraví a životní prostředí; - vysvětlí zásady ochrany životního prostředí a zdraví člověka před škodlivými účinky jaderného záření; - zařazuje jaderné reakce mezi zdroje energie; - aplikuje znalosti o stavbě elektronového obalu k předvídání vlastností prvků a jejich chování	Chemické prvky a periodická soustava prvků (PSP) – stavba atomu, umístění prvků v PSP, obecně platné zákonitosti PSP	Učivo III. ročníku Mezipředmětové vztahy: fyzika, výchova ke zdraví, ekologie PT – Environmentální výchova. TO (RVP GV): - člověk a životní prostředí; - životní prostředí České republiky.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
v chemických procesech; používá znalostí periodického zákona a PSP k určení vlastností prvků vyplývajících z polohy v PSP.		
Žák - používá názvy a značky s-, p-, d- a f-prvků; - definuje a umí popsat vzorec stechiometrický, molekulový, funkční, strukturní a geometrický; - vysvětlí pojem oxidační číslo; - ovládá postup při sestavování vzorce a názvu dvouprvkových a tříprvkových sloučenin.	Názvosloví a klasifikace anorganických sloučenin	Učivo III. ročníku
Žák - využívá chemickou terminologii při popisu, vysvětlování a klasifikaci chemických dějů z pohledu termochemie, chemické rovnováhy a reakční kinetiky; - využívá znalostí o chemických vazbách (kovalentní, koordinačně kovalentní, kovové) a slabých vazebných interakcích (vodíkových vazbách a van der Waalsových sil) k předvídání některých fyzikálně-chemických vlastností sloučenin a jejich chování v chemických reakcích; - předvídá průběh chemických dějů s využitím znalostí o stavbě atomů a molekul a o zákonitostech chemických dějů; - ověří experimentem vliv jednotlivých faktorů na rychlost reakce.	Stavba molekul a chemický děj – vznik a typy chemické vazby, klasifikace chemických reakcí, základy termochemie, základy chemické rovnováhy, základy reakční kinetiky	Učivo III. ročníku
Žák - určí nejvýznamnější zástupce prvků ve skupinách a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich využití v praxi; - předvídá na základě analýzy stavby anorganických sloučenin průběh jejich typických reakcí; - uvede příklady znečištění vzduchu a navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění; - popíše biogenní vlastnosti vybraných prvků a toxicitu tzv. těžkých kovů; - zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu; - se orientuje na stupnici pH a vypočítá jednoduché příklady;	Vodík, kyslík, dusík, složení vzduchu Voda Povrchové vody – jejich rozložení na Zemi, chemické složení, pH, hydrologický cyklus Podzemní vody – propustnost hornin, hydrologické systémy, chemické složení podzemních vod, ochrana podzemních vod s-prvky p-prvky d- a f-prvky Surovinová základna anorganické chemie a technologie Minerály – krystaly a jejich vnitřní stavba, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů	Učivo IV. ročníku Mezipředmětové vztahy: geografie, geologie, ekologie, výchova ke zdraví, biologie PT – Environmentální výchova. TO (RVP GV): člověk a životní prostředí; životní prostředí České republiky. Integrace tematického okruhu Voda a části tematického okruhu Složení a struktura Země – minerály vzdělávacího oboru

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
- zhodnotí na příkladech způsoby využití základních anorganických látek a surovin v chemické technologii; - využívá vybrané metody identifikace minerálů; - ověří v praxi princip krystalizace; - vysvětlí a experimentem ověří přípravu a důkaz vodíku a kyslíku; - provádí acidobazickou titraci.		Geologie (RVP GV).
Žák - zhodnotí výjimečné postavení atomu uhlíku v periodické soustavě prvků z hlediska počtu a vlastností jeho sloučenin; - odvodí vaznost atomu uhlíku a vysvětlí vznik jednotlivých typů vazeb mezi atomy uhlíku v organických sloučeninách; - zapiše organické sloučeniny různými typy vzorců; - ovládá a aplikuje názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků; - vysvětlí pojmy derivát uhlovodíku; - aplikuje poznatky o prostorovém uspořádání organických sloučenin na některé jejich fyzikální a chemické vlastnosti; - popíše a aplikuje principy jednotlivých mechanismů a typů reakcí organických sloučenin pro jednotlivé skupiny organických sloučenin; - popíše nejvýznamnější zástupce uhlovodíků a jejich derivátů a zhodnotí jejich využití v praxi; - zhodnotí postavení ropy, zemního plynu a uhlí v surovinové základně organické chemie a chemické technologie; - využívá znalosti o mechanismu účinku pesticidů ve své praktické činnosti; - posoudí fyziologické účinky uhlovodíků a derivátů uhlovodíků.	Atom uhlíku v organických sloučeninách Názvosloví uhlovodíků a derivátů uhlovodíků Prostorové uspořádání organických sloučenin Reakce v organické chemii Uhlovodíky - nasycené, nenasycené, aromatické Halogenderiváty uhlovodíků, pesticidy Dusíkaté deriváty uhlovodíků - nitrosloučeniny, aminy	Učivo IV. ročníku Mezipředmětové vztahy: geografie, geologie, ekologie, výchova ke zdraví, biologie PT – Environmentální výchova. TO (RVP GV): - člověk a životní prostředí; - životní prostředí České republiky.
Žák - ovládá a aplikuje názvosloví derivátů uhlovodíků; - vysvětlí pojmy derivát uhlovodíku a heterocyklická sloučenina - využívá znalosti o mechanismu účinku detergentů ve své praktické činnosti; - posoudí fyziologické účinky derivátů	Kyslíkaté deriváty uhlovodíků hydroxyderiváty, karbonylové sloučeniny, karboxylové kyseliny, substituční a funkční deriváty karboxylových kyselin Heterocyklické sloučeniny	Učivo V. ročníku Mezipředmětové vztahy: ekologie, výchova ke zdraví, biologie

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
uhlovodíků a heterocyklických sloučenin.	základní složení a struktura, význam pro organismy Detergenty	
Žák - klasifikuje do jednotlivých tříd sloučeniny nezbytné pro důležité procesy probíhající v živých organismech; - objasní strukturu a funkci chemických sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v živých organismech; - využívá poznatky o stavbě sacharidů, lipidů, aminokyselin a bílkovin k analýze chemických přeměn, kterým mohou tyto látky podléhat; - dává do souvislosti metabolismus s biologickou podstatou života - analyzuje s využitím znalostí o stavbě nukleových kyselin principy molekulárních mechanismů dědičnosti; - zdůvodní vztah mezi poruchami metabolismu a vznikem některých chorob; - dokáže důkazovou reakcí přítomnost - bílkoviny a sacharidu ve vzorku	Enzymy a vitaminy – základní rozdělení, funkce, působení nedostatku/nadbytku enzymu/vitaminu na lidský organismus Sacharidy – stavba, funkce, metabolismus Lipidy – stavba, funkce, metabolismus Hormony – stavba, funkce Nukleové kyseliny – stavba, funkce Bílkoviny – stavba, funkce, metabolismus	Mezipředmětové vztahy: biologie, výchova ke zdraví
Žák - rozlišuje mezi přírodní a syntetickou makromolekulární látkou; - klasifikuje jednotlivé makromolekulární látky na základě způsobu vzniku a struktury do jednotlivých skupin; - zhodnotí využití syntetických makromolekul. sloučenin v praxi; - posuzuje vliv praktického používání syntetických makromolekulárních látek na člověka a životní prostředí; - aplikuje poznatky o škodlivém vlivu syntetických makromolekulárních látek na životní prostředí ve své praktické činnosti; - vymezí pojem látky s fyziologickým účinkem; - rozlišuje mezi léčivy a návykovými látkami; - klasifikuje běžná léčiva do jednotlivých skupin dle účinku; - interpretuje terminologii běžně uváděnou na příbalových letácích léčiv; - rozdělí návykové látky do skupin dle	Syntetické makromolekulární látky Léčiva – analgetika, anestetika, antipyretika, hypnotika a sedativa, chemoterapeutika, psychofarmaka Návykové látky – alkohol, nikotin, halucinogeny, cannabinoidy, stimulanty, těkavé látky Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek – návykové látky a bezpečnost v dopravě Auto-destruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy – zdravotní a psychosociální rizika Potravinářská chemie – aditiva zlepšující chuť, vůni, vzhled, tužidla a emulgátory, konzervační a antioxidační činidla, umělá sladidla, potravinové doplňky Chemie a životní prostředí	Učivo V. ročníku Mezipředmětové vztahy: biologie, výchova ke zdraví, geografie, geologie, ekologie Integrace tematických okruhů Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek a Auto-destruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (RVP GV) PT – Environmentální výchova. TO (RVP GV): člověk a životní prostředí; životní prostředí České republiky.

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
účinku a rizika užívání; • posoudí účinky používání návykových látek a léčiv člověkem, rizika s ním spojená a přizpůsobuje tomu své chování; • projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu; • uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, vyvozuje z nich osobní odpovědnost; • klasifikuje složky potravy do jednotlivých skupin živin; • zhodnotí na příkladech způsoby využití základních chemických surovin v potravinářské technologii; • posoudí účinky používání potravinových doplňků na lidské zdraví; • interpretuje údaje uvedené o potravině z etikety; • posoudí vliv složení potravy na lidské zdraví; • posuzuje problematiku výživy jako celosvětový problém ve vztahu k trvale udržitelnému růstu; • posoudí vliv sloučenin nebezpečných životnímu prostředí na biosféru, hydrosféru, pedosféru, atmosféru a lidské zdraví; • porovná různé způsoby ochrany životního prostředí před škodlivými sloučeninami; • porovná různé způsoby chemického čištění a úpravy vod; • posuzuje problematiku životního prostředí jako celosvětový problém ve vztahu k trvale udržitelnému růstu.	– znečištění ovzduší, vody, půdy chemickými látkami, možnosti jeho minimalizace	

Biologie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět biologie realizuje část obsahu vzdělávací oblasti RVP ZV Člověk a příroda, obor **přírodopis** (1. a 2. ročník) a oblast Člověk a příroda RVP G, obor **biologie** (3. až 5. ročník). Součástí předmětu v průběhu celého studia je také část obsahu oboru **Výchova ke zdraví** RVP ZV a RVP G a některé tematické okruhy průřezových témat – **Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální, Multikulturní a Mediální výchova** (viz tabulka Vzdělávací obsah předmětu biologie). V předmětu biologie – praktických cvičeních – se realizuje tematický celek Práce s laboratorní technikou z oboru RVP ZV **Člověk a svět práce**. Terénní cvičení proběhnou na některých kurzech (viz tabulka Vzdělávací obsah předmětu biologie).

Časové a organizační vymezení:

V šestiletém jazykovém studiu je předmět biologie dotován **13** hodinami. Celková časová dotace je rozvržena tak, že ve druhém a třetím ročníku jsou 2 hodiny týdně, v ostatních jsou 3 hodiny, přičemž v druhém ročníku je třída na 1 hodinu půlena a ve čtvrtém ročníku jsou praktická cvičení (půlená třída) s dotací 1 hodina týdně. V prvním, druhém, třetím a pátém ročníku jsou praktická cvičení zařazována průběžně. Rozepsáno dle učebního plánu je tedy dotace biologie 3 – 2 – 2 – 3 – 3 – 0.

Žáci s hlubším zájmem o biologii a její aplikované obory mají ve vyšších ročnících možnost rozšířit si základní učivo ve volitelných předmětech (biologicko-chemická cvičení, seminář z biologie případně ekologický aj. specializované semináře dle zájmu). Talentovaní žáci jsou školou podporováni pro účast v soutěžích Biologická olympiáda, SOČ a další.

Předmět biologie je realizován formou klasické výuky (výklad, přednášky), samostatné práce s literaturou aj. zdroji informací, materiály nebo přírodninami, formou využití krátkých referátů žáků, projektů krátkodobých i dlouhodobých, praktických cvičení, práce v terénu, exkursí i kurzů. Výsledky osvojování kompetencí jsou ověřovány nejen klasickými testy a prověrkami, ale také průběžným vyhodnocováním skupinové i samostatné práce. Pro výuku je možno využít dvou učeben vybavených dataprojektorem a mikroskopem s možností projekce CCD kamerou na velkoplošné plátno. Pro praktická cvičení využíváme laboratoře biologie plně vybavené mikroskopy, počítačem i dataprojektorem.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitelé zprostředkovávají žákům různé zdroje informací (výklad, besedy s odborníky, vlastní pozorování žáků, práce s multimediálními programy, odbornými publikacemi, časopisy, internetem). V diskusi učitel–žák se rozvíjí dovednost kriticky hodnotit kvalitu informací, žáci se také učí oddělit podstatné údaje od vedlejších, třídit je do tabulek, grafů, hierarchických systémů aj. logických souvislostí. Součástí hodnocení práce žáků je i sebehodnocení. Zájem o předmět posiluje zařazení exkursí a návštěv výstav a muzeí s plněním úkolů (**kompetence k učení**).
- V praktických cvičeních a při řešení projektů žáci postupují samostatně podle návodu, ale také sami navrhnou nejvhodnější postup řešení problémů. V diskusích řeší problémy spojené s problematikou zdravého životního stylu, ale i zdravotních a sociálních rizik, které z jeho nedodržování vyplývají. Tyto problémy řeší i při plnění úkolů v rámci kurzů (**kompetence k řešení problémů**).
- Projekty a praktická cvičení nebo práce ve skupinách umožňují žákům rozvíjet komunikační a sociální dovednosti, protože je nutí dohodnout se na rozdělení úkolů. Komunikační kompetence jsou rozvíjeny i tím, že žáci vypracovávají z projektů a referátů písemné záznamy, které prezentují před třídou nebo širším fórem, z praktických cvičení vedou protokoly, nejlépe v elektronické podobě. Vytváření mezipředmětových souvislostí je posíleno například vypracováním abstraktu projektů v anglickém (nebo jiném cizím) jazyce nebo zpracováním určitého odborného tématu formou eseje (**kompetence komunikativní a sociální**).

- **Občanské kompetence** se rozvíjejí u žáků při práci na projektech, které mají charakter několikaměsíční nebo i ročníkové práce, případně jsou výsledkem praktických činností v rámci kurzů (např. kurz Ekologie v regionu 2. ročníku). Tyto činnosti vedou především k pochopení práv a povinností spojených s ochranou životního prostředí a ochranou lidského zdraví.
- **Digitální kompetence** – žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při zpracovávání projektů, referátů a ročníkových prací. Digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby. Získaná data žák posoudí, spravuje, sdílí a sděluje v různých formátech.

Časový harmonogram

Tematický celek – oblast	Časové určení
Práce s laboratorní technikou	I. ročník
Fylogeneze člověka	
Anatomie a fyziologie člověka	
Nemoci, úrazy a jejich prevence	
Dědičnost a proměnlivost organismů	
Vznik a stavba Země	II. ročník
Nerosty a horniny	
Půdy	
Vnější a vnitřní geologické procesy	
Mimořádné události způsobené přírodními vlivy	
Půdy	
Podzemní vody	
Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi	
Základy ekologie	
Vznik a evoluce živých soustav	
Obecné znaky života, podmínky života, hierarchické uspořádání	III. ročník
Buňka, fyziologie buňky	
Taxonomie, přehled systému živé přírody	
Funkce a význam mikroorganismů	
Anatomie, morfologie, fyziologie a význam rostlin	
Anatomie, morfologie, funkce a význam hub a lišejníků	
Anatomie, morfologie, fyziologie, systém, evoluce a význam živočichů	IV. ročník
Ekologie a ochrana životního prostředí	
Evoluce člověka	V. ročník
Anatomie a fyziologie člověka	
Choroby člověka a jejich prevence, sexuální výchova	
Molekulární základy dědičnosti	
Dědičnost a proměnlivost	
Genetika populací	
Genetika člověka	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Biologie

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák - vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, ke kterým dospěl - vyhledává v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci - poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	Základní laboratorní postupy a metody Základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	I. ročník Integrováno z oboru Člověk a svět práce Téma prolíná celou biologií a je průběžně vhodně zařazováno k vybraným kapitolám
Žák - vysvětlí zařazení člověka do systému živé přírody - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Fylogeneze člověka	
Žák - rozlišuje základní kosti a skupiny svalů - umí ošetřit drobná i závažná poranění, vysvětlí, jak úrazům předcházet - aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Anatomie a fyziologie člověka Opěrná a pohybová soustava Ochrana před úrazy – odpovědné chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	Integrováno z oboru Výchova ke zdraví
Žák - popíše funkce tělních tekutin (krev, míza tkáňový mok) - vysvětlí složení krve, vysvětlí důležitost krve, objasní pojmy dárcekrve a krevní transfúze - popíše oběhovou soustavu a popíše její funkce - uplatňuje preventivní chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými chorobami - popíše základní cesty přenosu nákaz - objasní pojmy infekce, epidemie, pandemie, očkování - popíše rizika vzniku kardiovaskulárních nemocí a možnosti prevence - popíše první pomoc při zástavě	Oběhová soustava Ochrana před přenosnými chorobami Ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami Základy první pomoci	Integrováno z oboru Výchova ke zdraví

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
krvácení		
Žák - popíše dýchací soustavu a objasní její funkci - vysvětlí souvislost mezi dýchací a oběhovou soustavou při transportu plynů - popíše, jak poskytnout první pomoc při zástavě dechu	Dýchací soustava Základy první pomoci	Integrováno z oboru Výchova ke zdraví
Žák - popíše trávicí soustavu a objasní funkce jednotlivých orgánů a žláz - popíše základní metabolické procesy - vysvětlí význam základních živin a umí zdůvodnit zásady racionální výživy - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - popíše rizika vzniku metabolických nemocí a možnosti prevence	Trávicí soustava Metabolismus látek – přeměna látek a energií Výživa a zdraví Ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami	Integrováno z oboru Výchova ke zdraví
Žák - popíše vylučovací soustavu - popíše funkce jednotlivých orgánů vylučovací soustavy (ledviny, močovodu, močového měchýře a močové trubice) - vysvětlí souvislost mezi metabolismem a vylučováním	Vylučovací soustava	
Žák - popíše stavbu kůže - vysvětlí funkci kůže - popíše, jak poskytnout první pomoc při popáleninách	Kůže Základy první pomoci	Integrováno z oboru Výchova ke zdraví
Žák - popíše stavbu neuronu - zjednodušeně popíše stavbu mozku - vysvětlí význam jednotlivých částí mozku pro řízení organismu - vysvětlí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek - objasní a využívá techniky vedoucí k překonávání únavy, stresu a k posilování duševní odolnosti	Nervová soustava Vyšší nervová činnost Autodestruktivní závislosti (drogy, alkohol, kouření) Stres a jeho vztah ke zdraví	Integrováno z oboru Výchova ke zdraví
Žák - vyjmenuje žlázy s vnitřní sekrecí - vysvětlí význam jednotlivých hormonů	Hormonální soustava	
Žák popíše stavbu a funkci jednotlivých	Smyslová soustava – zrak, sluch, chuť,	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
smyslových ústrojí	čich a kožní cití	
Žák - popíše anatomickou stavbu ženských a mužských pohlavních orgánů a vysvětlí jejich funkci - popíše vznik a ontogenetický vývoj člověka - vysvětlí pojem antikoncepce a plánované rodičovství - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Rozmnožovací soustava, ontogeneze člověka Sexuální dospívání a reprodukční zdraví Dětství, puberta, dospívání	Integrováno z oboru Výchova ke zdraví
Žák rolišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Nemoci, úrazy a jejich prevence příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	Téma prolíná celou biologií člověka a je průběžně zařazováno ke každé orgánové soustavě Kurz I. ročník (Praktická a terénní výuka) – poskytování první pomoci
Žák - objasní základní genetické pojmy - vysvětlí vztah mezi genetickou informací (genem) a jejími projevy ve vlastnostech (znacích); - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě - shrne význam křížení pro zemědělskou praxi;	Dědičnost a proměnlivost organismů podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	
Žák - seznámí se s teorií o vzniku vesmíru a Země - popíše stavbu Země	Vznik a stavba Země	II. ročník
Žák - chápe rozdíl mezi minerálem a horninou, vysvětlí na příkladu jejich rozdílné vlastnosti; - dokáže určit základní fyzikální vlastností nerostů; - pozná jednotlivé krystalografické soustavy - na příkladech vysvětlí vliv vnitřní struktury nerostů na jejich vlastnosti - orientuje se v přehledu minerálů	Nerosty Vznik nerostů, fyzikální a chemické vlastnosti, principy krystalografie; kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců;	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
(podle chemického složení); rozezná základní druhy nerostů a stručně popíše jejich vlastnosti a použití		
Žák - vysvětlí rozdíly ve vzniku vyvřelých usazených a přeměněných hornin, ke každé skupině hornin uvede příklady - rozezná základní druhy hornin a stručně popíše jejich vlastnosti a použití	Horniny	
Žák rozdělí geologické děje na vnitřní a vnější, vysvětlí příčiny a důsledky jednotlivých dějů.	Vnější a vnitřní geologické procesy příčiny a důsledky	
Žák - objasní příčiny vzniku mimořádných událostí - charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí nebo vnějšími a i vnitřními geologickými procesy - posoudí jejich vliv na život člověka a krajinu	Mimořádné události způsobené přírodními vlivy ochrana člověka za mimořádných situací (povodně, sesuvy půdy, zemětřesení, sopečná činnost)	
Žák - vysvětlí, které faktory ovlivňují vznik půd a jejich vlastnosti; - vysvětlí význam půd pro rostliny i pro člověka.	Půdy složení, vlastnosti a význam půdy, půdní typy a půdní druhy	Kurz II. ročník – Místní region (terénní a praktická výuka)
Žák - vysvětlí vznik podzemní vody a její význam pro člověka i rostliny - vysvětlí důležitost pitné vody - popíše hydrologický cyklus	Podzemní voda	
Žák - se seznámí a popíše různé teorie o vzniku života na Zemi - se seznámí s evolučními teoriemi - shrne geologické éry, popíše typické zástupce fauny a flóry pro dané období	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	PT Environmentální výchova – základní podmínky života
Žák - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů - se seznámí se základními ekologickými pojmy a dokáže je definovat - popíše abiotické a biotické podmínky života - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	Základy ekologie: Podnebí a počasí ve vztahu k životu význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka Organismy	PT Environmentální výchova – ekosystémy, lidská aktivita a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Kurz II. ročník Místní region (terénní a praktická výuka)

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
- odvodí, na základě informací z médií, důsledky globálních změn v životním prostředí na počasí a posoudí jejich působení na život na Zemi; - objasní principy státní ochrany přírody, význam mezinárodních i jiných organizací pro ochranu přírody.	a prostředí vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému Ochrana přírody a životního prostředí globální problémy a jejich řešení, chráněná území	
Žák - srovná názory na vznik života na Zemi; - objasní postup při vytváření a ověřování vědecké hypotézy; - posoudí současné názory na evoluci.	Vznik a vývoj živých soustav; evoluce	III. ročník Nauka o společnosti (dále: NOS) vědecké poznání – jazyk a metody vědy, meze vědecké objektivit NOS – teorie argumentace
Žák - využívá znalostí z pozorování přírody k zobecnění o základních znacích života; - srovná za použití grafu prvkové složení živé a neživé přírody; - vyjmenuje základní sloučeniny, z nichž jsou utvářeny živé soustavy; - odvodí základní podmínky, nutné pro život.	Charakteristické znaky živých soustav Podmínky života	PT Environmentální výchova problematika vztahu organismů a prostředí Chemie chemické složení živých soustav
Žák - přiřadí konkrétní příklady k úrovním hierarchického uspořádání živé přírody; - vysvětlí na příkladech co je to hierarchické uspořádání živé přírody.	Hierarchické uspořádání živé přírody	
Žák - porovná uspořádání prokaryotické a eukaryotické buňky; - porovná rostlinnou, živočišnou a houbovou buňku; - vysvětlí význam buněčných organel a jejich vzájemné vztahy; - objasní základní životní projevy buněk.	Buňka – stavba a funkce, buněčná teorie Stavba rostlinné, živočišné a houbové buňky Fyziologie buněk – růst, metabolismus, komunikace, rozmnožování buněk	
Žák - odvodí význam diferenciaci na základě pochopení vzniku mnohobuněčnosti; - vysvětlí průběh diferenciaci a specializace buněk rostlin a živočichů;	Vznik a význam mnohobuněčnosti Diferenciaci a dediferenciaci buněk, kmenové buňky	PT Mediální výchova mediální produkty a jejich významy práce s různými zdroji informací

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
posoudí význam kmenových buněk na základě informací z médií.		
Žák - objasní význam a metody tvorby systémů živých organismů; - vysvětlí, proč nejsou tyto systémy jednotné a proč jsou stále upravovány; - seřadí sestupně (nebo vzestupně) základní taxonomické jednotky; - roztřídí živou přírodu na základní taxony.	Taxonomie jako věda základní taxonomické jednotky – říše, kmen – oddělení, třída, řád, čeleď, rod, druh Systém živé přírody	
Žák - zdůvodní, proč jsou viry označovány jako nebuněčné organismy; - využívá znalostí o virech jako původcích chorob k posouzení jejich negativního významu; - navrhne metody ochrany před virovými chorobami a vysvětlí možnosti jejich léčby; - zhodnotí na základě informací z médií, jaký je pozitivní význam virů; - vyjmenuje významné zástupce virů; - vysvětlí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam bakterií a sinic; - objasní způsoby přenosu bakteriálních chorob a navrhne metody prevence; - srovná způsoby léčení virových a bakteriálních chorob; - vyjmenuje významné zástupce bakterií a sinic; - charakterizuje mikroorganismy jako modelové organismy pro výzkum životních dějů (tok látek, energií a informací).	Stavba a funkce virů, bakterií a sinic Viry, bakterie, sinice a jejich význam Přehled významných zástupců virů, bakterií a sinic	Integrováno z Výchova ke zdraví (VKZ) – část tématu péče o zdraví (vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví, hygiena pohlavního styku) Anglický jazyk – péče o zdraví Chemie – léčiva PT Mediální výchova - mediální produkty a jejich významy - práce s různými zdroji informací
Žák - pozná rostlinná pletiva, jejich stavbu a funkci; - popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů - porovná společné a rozdílné vlastnosti nižších a vyšších rostlin; - vysvětlí jak probíhají základní fyziologické děje v rostlinách; - posoudí vliv vnějších a vnitřních vlivů na funkce rostlin; - porovná nepohlavní a pohlavní rozmnožování rostlin a jejich význam pro zemědělskou praxi, šlechtění rostlin i evoluci. - na základě pozorování odvodí ekologické nároky rostlin, na	Morfologie a anatomie rostlin Fyziologie rostlin Systém a evoluce rostlin Rostliny a prostředí Význam rostlin Zdravá výživa	PT Environmentální výchova problematika vztahu organismů a prostředí, člověk a životní prostředí Geografie – hospodářský význam rostlin a jejich pěstování Umění a kultura – vnímání krásy rostlin VKZ – výživa člověka a rostliny

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
konkrétních příkladech popíše změny rostlinných orgánů v závislosti na prostředí; - shrne význam rostlin pro ekosystém Země i pro lidskou společnost, uvede konkrétní příklady významných rostlin, které pozná a pojmenuje; - vysvětlí význam rostlin pro výživu člověka - vnímá estetickou funkci rostlin, zaujme stanovisko k ochraně rostlin.		
Žák - porovná stavbu hub a ostatních organizmů; - uvede příklady významných zástupců hub a lišejníků a posoudí jejich negativní nebo pozitivní význam; - zobecní poznatky o druzích a odvodí význam hub a lišejníků v přírodě i pro člověka.	Stavba a funkce hub a lišejníků Přehled významných zástupců hub a lišejníků	
Žák - porovná tělní organizaci jednobuněčných a mnohobuněčných; - odvodí ekologické nároky živočichů a na konkrétních příkladech vysvětlí, jak různá prostředí ovlivňují stavbu těl živočichů; - odvodí ze znalosti o evoluci živočichů vývoj jednotlivých orgánových soustav; - vysvětlí na konkrétních příkladech rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním živočichů; - charakterizuje základní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce; - shrne význam jednobuněčných i mnohobuněčných živočichů pro ekosystém Země i pro lidskou společnost, uvede konkrétní příklady významných živočichů, které pozná a pojmenuje; - vysvětlí význam živočichů pro výživu člověka; - zaujme stanovisko k ochraně živočichů; - vysvětlí základní typy chování živočichů.	Morfologie a anatomie živočichů Fyziologie živočichů Systém a evoluce živočichů Živočichové a prostředí Význam živočichů Etologie živočichů Zdravá výživa	IV. ročník PT Environmentální výchova – problematika vztahu organismů a prostředí, člověk a životní prostředí Chemie – přírodní látky (vitamíny, enzymy, hormony...) Geografie – hospodářský význam živočichů a jejich chov Umění a kultura – vnímání krásy živočichů, živočichové v umění VKZ – výživa člověka a živočichové
Žák - porozumí odbornému textu, který se týká ekologické a ochranné problematiky, ekologické pojmy správně používá a vysvětlí; - diskutuje o informacích z médií, týkajících se problematiky životního prostředí.	Základní ekologické pojmy Biosféra a její členění Problematika vztahu organismu a prostředí Člověk a životní prostředí	Kurz IV. ročník (Ekologie v regionu) PT Environmentální výchova problematika vztahu organismů a prostředí, člověk a životní prostředí, životní prostředí

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
prostředí.	prostředí (ochrana a tvorba ŽP) Životní prostředí ČR	České republiky PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce organizace na ochranu přírody – republikové, evropské, světové PT Mediální výchova mediální produkty a jejich významy – týmová práce žáků PT Osobnostní a sociální výchova sociální komunikace, morálka všedního dne, spolupráce a soutěž Dějepis, NOS, geografie – globální problémy moderní společnosti Práce v terénu, projekt, prezentace výsledků na ekologické konferenci
Žák • porovná podobné a rozdílné znaky člověka a lidoopů a posoudí jejich příbuznost; • seřadí podle anatomických znaků a kulturních charakteristik předchůdce člověka.	Evoluce člověka	V. ročník PT Multikulturní výchova – základní problémy sociokulturních rozdílů Jak mohu změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní – lidské rasy a etika
Žák • porovná základní typy tkání živočichů (obratlovců) a člověka; • využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle • charakterizuje individuální vývoj člověka i faktory, které jej ovlivňují; • rozumí vzniku zátěžových situací a ví, jak předcházet vzniku depresí a psychosomatických chorob	Anatomie a fyziologie člověka (opěrná a pohybová soustava, soustavy látkové přeměny, soustavy rozmnožovací, soustavy regulační) Zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí	PT Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti – vztah k vlastnímu tělu i ke svým psychickým charakteristikám, společenská podstata člověka Integrováno z Výchovy ke zdraví – biosociologie; zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí
• uplatňuje metody zdravého životního stylu; • vysvětlí možné důsledky sebepoškozujícího chování a rizikového životního stylu • vysvětlí principy prevence civilizačních chorob; • uvědomuje si rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví;	Civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitida apod. Rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního	Integrováno z Výchovy ke zdraví – civilizační choroby, poruchy příjmu potravy, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitida apod.; rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví; péče o reprodukční zdraví; hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství, změny v období

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
• uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků; • vysvětlí princip metod antikoncepce; • charakterizuje základní pohlavní choroby; • popíše fyziologické a sociální změny v období adolescence; • uplatňuje zásady správného chování v oblasti vztahů mezi partnery i péči o vlastní zdraví; • vysvětlí princip metody asistované reprodukce.	zdraví Péče o reprodukční zdraví Hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství Změny v období adolescence Modely vzájemného chování Metody asistované reprodukce	v těhotenství; změny v období adolescence; modely vzájemného chování; metody asistované reprodukce Integrováno z Výchovy ke zdraví – změny v období adolescence, modely vzájemného chování, metody asistované reprodukce
Žák • vysvětlí souvislosti mezi molekulárním základem dědičnosti a vlastnostmi organismu; • vyřeší příklady, týkající se přenosu genetické informace mezi molekulami; • používá teoretické znalosti o Mendelových zákonech k vysvětlení principu mono – i dihybridismu a řešení genetických příkladů; • řeší příklady, týkající se přenosu pohlavně vázaných znaků; • vysvětlí čím je podmíněna proměnlivost dědičná i nedědičná; • zobecňuje znalosti z genetiky populací k vysvětlení mechanismů evoluce; • vysvětlí specifika genetiky člověka a příčiny genetických chorob člověka; • popíše metody prevence a možnosti léčby genetických chorob.	Molekulární základy dědičnosti Dědičnost a proměnlivost Genetika populací Genetika člověka	PT Multikulturní výchova základní problémy sociokulturních rozdílů – jak mohou změnit své monokulturní představy o lidech na představy multikulturní lidské rasy a etnika, biologický základ variability populací, genetické rozdíly mezi jednotlivci a mezi skupinami

Geografie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět zahrnuje vzdělávací obor **zeměpis /geografie – RVP ZV, geografie RVP G**, a většinu oboru **geologie RVP G**.

Předmět integruje tato průřezová témata:

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

Bližší specifikace (jednotlivé části průřezových témat) je uvedena u každého tematického celku v tabulce (Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Geografie) ve sloupci Přesahy a vazby, poznámky. K průběžnému utváření a upevňování klíčových kompetencí, jež jsou přehledně uvedeny za celou školu v tabulce v úvodní části tohoto ŠVP, u našich studentů přispívá i souhrn a v tomto předmětu široká škála mezipředmětových vztahů, které jsou rovněž u jednotlivých témat uvedeny v tabulce /Přesahy a vazby, poznámky/. Důraz je kladen na takové postupy a používané metody, které v maximální míře naplní náš záměr poskytnout našim absolventům kvalitní vědomosti, praktické dovednosti a schopnosti orientovat se v současném složitém světě i ve svém bližším životním prostředí a okolí v souladu s moderními požadavky globální výchovy. Jde zejména o znalosti o sobě, systémech, rozvoji, životním prostředí, míru a konfliktech, právech a odpovědnosti, alternativních vizích, schopnosti práce s informacemi, mezilidských vztahů, tvořivosti, oceňování druhých, respektu k právu, pozitivního sebepojetí, postoji ke světu a jeho nejednoznačnosti.

Podrobněji je vše uvedeno v tematických plánech.

Časové a organizační vymezení:

Předmět Geografie se na naší škole vyučuje ve II. až V. ročníku, tj. v posledním ročníku nižšího gymnázia a v prvních třech ročnících vyššího gymnázia. Celková dotace je 10 hodin, tedy **0 –2 –2 –4 –2 –0**. Výuka probíhá v učebně vybavené standardní audiovizuální technikou. Z celkové časové dotace je jedna hodina ve IV. ročníku věnována geoinformatice (třída je dělena na dvě poloviny).

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vzdělávací strategie (formy), které používáme zvláště: jejich přehled je uveden níže a rozvíjí školní výchovné a vzdělávací strategie uvedené přehledně spolu s kompetencemi v tabulkách v úvodu tohoto dokumentu.

- individuální přístup ke geografickému vzdělávání naplňuje možnost výběru volitelného Geografického semináře v maturitním ročníku a Semináře o EU v V. ročníku včetně možnosti účastnit se zeměpisné olympiády, SOČ, soutěže EUROREBUS, nabízených seminářů ze strany vysokých škol a jiných subjektů
- časté využívání skupinové a týmové práce při praktických úkolech ve výuce průběžně a ve všech ročnících /na přiměřené úrovni/
- projekty a projektová výuka /při vhodných tématech a ve spolupráci s ostatními vyučujícími/, pořádání konferencí /např. ekologických/
- participace na zadávání úkolů v rámci systému kurzů v jednotlivých ročnících
- zadávání referátů žákům, k nimž oni vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí geografické informace a data v příslušných zdrojích –internet, rozhlas, televize, odborné publikace, encyklopedie a časopisy /texty, obrázky, grafy, tabulky, mapy, statistiky/ a následně získané poznatky propojují se znalostmi z dalších vzdělávacích oblastí a tím si vytváří ucelenější představy o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím
- práce s informačními systémy

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických celků tak, jak je uplatňován ve výuce:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Geografie České republiky	II. ročník
Geografie Evropy	III. ročník
Česká republika v Evropě a v EU	
Regionální geografie světa	IV. ročník
Země jako vesmírné těleso	
Kartografie, topografie, geoinformatika a zdroje dat	
Fyzickogeografická sféra	V. ročník
Socioekonomická sféra	
Historická a politická geografie	průběžně v jednotlivých ročnících
Ekologie a životní prostředí	
Terénní geografická a geologická výuka, exkurze, aplikace, praxe	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Geografie

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák - rozpozná na konkrétních územních příkladech místně regionální, oblastní a celostátní geografickou dimenzi; - vymezí brněnský region na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry tohoto území a jeho vazby na Jihomoravský kraj, region Moravy a jeho možnosti dalšího rozvoje; - zhodnotí polohu, přírodní poměry, zdroje a lidský a hospodářský potenciál ČR; - lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR, jednotlivé kraje z hlediska osídlení a hospodářských aktivit.	Česká republika místní region – poloha, kritéria pro vymezení regionu, vztahy k okolním regionům, přírodní a socioekonomické charakteristiky, specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj /potenciál vs. bariéry/, strategické a územní plánování, ČR: poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo: geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství, transformační, společenské a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady, regiony ČR: územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, Jihomoravský kraj	II. ročník vztahy k: částečně cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy Multikulturní výchova Psychosociální aspekty interkulturality Environmentální výchova Životní prostředí ČR (jaká jsou nejvýznamnější legislativní opatření v oblasti životního prostředí a jak tato opatření ovlivňuje Evropská unie) skupinová i individuální samostatná práce (projektová výuka), workshop
Žák rozlišuje konkrétní regiony na	Evropa – určující a porovnávací kritéria, jejich	III. ročník vztahy k: cizí jazyk, dějepis,

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
mapě Evropy podle zvolených kritérií a uvede jejich geografickou charakteristiku; • zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry evropských regionů a jejich vazby k regionu vyššímu; • analyzuje podstatné politické a socioekonomické procesy probíhající v Evropě.	charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti), modelové regiony Evropy – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení, jádra a periferie Evropy	nauka o společnosti, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Vzdělávání v Evropě a ve světě, Žijeme v Evropě Multikulturní výchova Psychosociální aspekt interkulturality Environmentální výchova individuální samostatná práce s ohledem na konkrétní jazykovou profilaci
Žák • hodnotí a porovnává geografický a geopolitický profil ČR a Evropy, evropské kulturní kořeny, hodnoty, jazykovou rozmanitost, spolupráci ČR a sousedních zemí; • vyhodnotí účast a působení ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích, zejména integrační procesy ve 2. polovině 20. století a další perspektivy vývoje ve 21. století • uvádí evropské instituce a jejich fungování, zejména EU; • analyzuje důsledky členství ČR v EU	Hospodářské a politické postavení ČR v Evropě, EU, ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech, EU – organizační struktura, kompetence a fungování, Rada Evropy, Visegrádská skupina, NATO, OECD, OBSE, OSN	III. ročník vztahy k: dějepis, nauka o společnosti, cizí jazyk, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Projektové vyučování (spolupráce s Eurocentrem, pracoviště KJM Brno), samostatná a skupinová práce, seminární výuka včetně prezentace
Žák • rozlišuje aspekty polohy, přírodních poměrů a zdrojů, lidský a hospodářský potenciál jednotlivých makroregionů světa, lokalizuje na mapách jejich hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti; • posoudí postavení světových makroregionů podle různých srovnávacích kritérií.	Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika (přírodní a socioekonomické poměry ve vazbách a souvislostech), modelové regiony světa – přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy: možnosti jejich řešení, makroregiony světa: jádra, periferie, modelový region – modelové problémy	IV. ročník vztahy k: cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Vzdělávání v Evropě a ve světě, Žijeme v Evropě, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Multikulturní výchova Psychosociální aspekty interkulturality

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		částečně i možnost využití zadání témat k ročníkové práci Terénní výuka (část) – jednodenní zahraniční geografická exkurze
Žák • charakterizuje složení blízkého vesmíru, Galaxie, Sluneční soustavy; • zhodnotí vlastnosti naší planety a důsledky její rotace a revoluce; • prokáže na příkladech základní vlastnosti Měsíce.	Země: tvar a pohyby Země, důsledky pohybů Země pro život lidí a organismů (střídání dne a noci, střídání ročních období), časová pásma na Zemi, kalendář	IV. ročník vztahy k: částečně matematika, fyzika, informatika Možná návštěva Hvězdárny a planetária Mikuláše Koperníka v Brně
Žák • lokalizuje a vzájemně porovnává objekty (systémy) a procesy v geografickém prostředí; • rozlišuje v něm znaky společné a znaky odlišné za pomoci kartografických produktů a informací v tištěné i digitální podobě; • aktivně užívá a aplikuje vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii; • prokáže základní orientaci a práce v rámci geografických informačních systémů a při interpretaci geografických údajů. • rozpozná informační toky v systémech; analyzuje a hodnotí informační systémy z různých hledisek; zvažuje i nepřímé a nezamýšlené dopady informačního systému na různé skupiny • nastavuje účelné zobrazení dat, filtruje a řadí data úpravou databázového dotazu • určí cílovou skupinu, formuluje problém, validuje potřeby, určí a prioritizuje požadavky na řešení • určí jednotlivé uživatelské role, specifikuje jejich činnosti, navrhne, otestuje a přizpůsobí rozhraní uživatelům • navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení tabulek; navrhne procesy zpracování dat • otestuje správnost a použitelnost svého řešení, navrhne a realizuje potřebná vylepšení; během provozu informačního systému rozpozná funkčně či věcně nesprávný stav, zjistí jeho příčinu a navrhne způsob jeho odstranění	Kartografie, topografie, geoinformatika a zdroje dat – praktické aplikace s kartografickými produkty, geografický a kartografický vyjadřovací jazyk – obecně používané pojmy, symboly, zkratky, smluvené značky, vysvětlivky statistická data, ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii, geografické informační systémy (GIS), práce s daty a jejich zpracování a interpretace, dálkový průzkum Země (DPZ), praktické využití programu ArcGIS Informační systém – data, jejich struktura a vazby, definované procesy, role uživatelů, technické řešení informačních systémů; podnikové a veřejné informační systémy Hromadné zpracování dat: tabulka, její struktura – data, hlavička a legenda; řazení a filtrování dat, rozpoznávání vzorů a trendů v datech, vizualizace dat; velká data – zdroje, metody zpracování, využití, vazby na systémy umělé inteligence Návrh a tvorba informačního systému: postup tvorby informačního systému; návrh uživatelského rozhraní, datového modelu a procesů; databázová tabulka,	IV. ročník vztahy k: částečně matematika, fyzika, informatika část vzdělávacího obsahu informační systémy

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	atributy polí, primární klíč; návrh struktury a propojení více tabulek, cizí klíč, relace	
Žák - rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry, objasní principy deskové tektoniky; - porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér - analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických dějů - posoudí na příkladech krajiny z hlediska jejich prvků a struktury, pestrosti přírody; - krajinotvorných činitelů a procesů v nich včetně změn, energetickou bilanci Země a příčiny endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na georeliéf a život lidí; - analyzuje různé druhy poruch v litosféře - analyzuje princip všeobecné cirkulace atmosféry a její důsledky pro ráz klimatu na Zemi; - vysvětlí velký a malý hydrologický cyklus; - určí složky hydrosféry a jejich význam v krajině včetně využití a hospodaření s vodními zdroji; - vyhodnotí základní vlastnosti půdního krytu a určí vhodné využití včetně ochrany půdního fondu; - rozpozná hlavní biogeografické formace světa, jejich složky a prvky.	Fyzickogeografická sféra (FGS) – vzájemné vazby a souvislosti, důsledky pro životní prostředí, systém FGS na planetární a regionální úrovni – zonalita, azonální jevy, zemské sféry, magmatický proces, zvětrávání a sedimentační proces, vznik a vývoj půd, metamorfní procesy, deformace litosféry, vývoj stavby pevnin a oceánů, povrchové a podzemní vody, hydrologické systémy	V. ročník vztahy k: částečně biologie, chemie, fyzika část vzdělávacího obsahu Geologie – složení a struktura Země, geologické procesy v litosféře, voda PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí Možnost ročníkové práce Terénní výuka – kursy
Žák - zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva; - určí a lokalizuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení; - vyhodnotí na konkrétních příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory	Socioekonomická sféra obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídla a osídlení – sídelní struktura, světové hospodářství – lokalizační faktory a struktura, primér, sekundér, terciér, sociálněgeografické systémy, dílčí disciplíny: geografie obyvatelstva a sídel, zemědělství, lesního a vodního hospodářství,	V. ročník vztahy k: cizí jazyk, dějepis, nauka o společnosti, informatika PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační rozvojové procesy Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů, Psychosociální aspekty interkulturality, Vztah k multilingvní situaci a ke

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezení jádrové a periferní oblasti světa, • posoudí a analyzuje bilanci světových surovinových a energetických zdrojů; • lokalizuje na mapách hlavní světové oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál.	průmyslu, dopravy, spojů, služeb a cestovního ruchu.	spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Částečně výstupy formou ročníkové práce, projektu
Žák • analyzuje geografické, demografické a ekonomické aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva z historického hlediska; • posoudí faktory rozmístění hospodářských aktivit; • lokalizuje na politické mapě světa hlavní geopolitické změny (s důrazem na Evropu); • identifikuje a srovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti.	Historická a politická geografie kulturní a politické prostředí – struktura obyvatelstva dle různých kritérií, státní zřízení a formy vlády, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí, geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace	II.–V. ročník vztahy k: dějepis, nauka o společnosti, cizí jazyk, umění a kultura PT Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Globalizační a rozvojové procesy, Globální problémy, jejich příčiny a důsledky, Humanitární pomoc a mezinár. rozvojová spolupráce Multikulturní výchova – Základní problémy sociokulturních rozdílů, Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí, Psychosociální aspekty interkulturality Seminární práce, projekt, následná prezentace
Žák • zhodnotí na příkladech krajiny z hlediska jejich funkce, role a interakce s okolím; • posoudí obecně i s pomocí konkrétních příkladů působení přírodních i antropogenních činitelů v krajinách; • analyzuje proměny krajiny v konkrétním území, přírodní limity pro rozvoj společnosti, hlavní rizika sociálních aktivit v krajině na přírodu a na životní prostředí; hodnotí ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu • rozliší typy přírodních krajín, určí jejich složení, strukturu a typy kulturních krajín z hlediska způsobu jejich využívání; • posoudí stupeň přeměny kulturních krajín lidskou činností a jeho vliv na životní prostředí	Ekologie a životní prostředí funkce a role krajiny, krajinná sféra, krajina jako část krajinné sféry, místní krajina, přírodní a kulturní složky krajiny, životní prostředí, typy krajiny, krajinná ekologie, trvale udržitelný rozvoj, limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, nástroje ochrany přírody a životního prostředí – instituce a organizace, interakce mezi přírodou a společností, rekultivace a revitalizace krajiny, sociální prostředí a jeho vztah k přírodnímu prostředí, využívání přírodních zdrojů a energií, globální civilizační, environmentální a ekologické problémy lidstva –	II.–V. ročník vztahy k: biologie, chemie, dějepis, nauka o společnosti, částečně implementován obsah Geologie (Člověk a anorganická příroda) PT Environmentální výchova – Problematika vztahů organismů a prostředí Člověk a životní prostředí, Životní prostředí České republiky Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Sociální komunikace, Morálka všedního dne, Spolupráce a soutěž Součást projektu, ekologická konference, terénní výuka

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
a jeho vliv na životní prostředí měst a venkova; • vyhodnotí příčiny a následky globálního poškození životního prostředí; vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu • osvětlí faktory trvale udržitelného života (rozvoje) lidské společnosti a hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí platné pro každého člověka; • posoudí systémy ochrany životního prostředí; • objasní na konkrétních příkladech funkce velkoplošných chráněných území přírody v ČR, Evropě i v mimoevropských regionech včetně lokalizace na mapách, • objasní funkce a role maloplošných chráněných území přírody.	mezinárodní program a politika.	
Žák • účinně využívá praktickou topografii a orientaci v terénu; • aplikuje v terénu praktické postupy při rozhodování a hodnocení krajiny; • uplatňuje zásady bezpečného pohybu ve volné přírodě; • identifikuje běžné typy vyvřelých, usazených a přeměněných hornin s využitím petrografického klíče, pozná složení a strukturu sedimentů a metamorfitů.	terénní geografická a geologická výuka, praxe, aplikace: geografické a geologické exkurze a terénní cvičení, praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a pobytu v terénu, postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	II.–V. ročník vztahy k: částečně biologie, dějepis, nauka o společnosti, matematika, informatika, začlenění Geologie – geologické procesy v litosféře, Člověk a anorganická příroda PT Environmentální výchova Problematika vztahů organismů a prostředí, Člověk a životní prostředí, Životní prostředí ČR Mediální výchova – uživatelé: vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům, účinky: aktivní přístup k utváření vlastního prostředí Osobnostní a sociální výchova – Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, Morálka všedního dne Součást kurzů – skupinová i individ. forma praktická cvičení v terénu – projektová výuka

Nauka o společnosti

Používané zkratky:

RVP GV – rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

RVP ZV – rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

NOS – vyučovací předmět Nauka o společnosti

PT – průřezové téma

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Nauka o společnosti realizuje část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a společnost (vzdělávací obory RP ZV Výchova k občanství a RVP GV Člověk a společnost) čímž naplňuje požadavky základního (1. a 2. ročník) i gymnaziálního (3. až 6. ročník) vzdělávání.

Vyučovací předmět Nauka o společnosti vybavuje žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vyučovací předmět seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Vyučovací předmět podpoří u žáků formování dovedností a postojů důležitých pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se naučí rozpoznávat a formulovat společenské problémy současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích. Vyučovací předmět rozvíjí schopnost kritického, analytického a dialektického myšlení, praktického využití získaných poznatků, schopnost argumentace i úspěšného vedení dialogu či diskuse a v neposlední řadě umožňuje uvědomění si vlastní identity a podstaty osobnosti. Využívané metody práce zajistí možnost autonomního přístupu žáků k vzdělávacímu obsahu předmětu a ve výuce budou upřednostňovány metody podporující kolektivní i individuální samostatnou práci žáků. V neposlední řadě budou žáci vedeni k samostatné práci se zadanou literaturou, zpravodajskými informacemi a jinými studijními texty. Učivo a očekávané výstupy vyplývající z dané oblasti RVP ZV jsou zařazeny do učiva a výstupů gymnaziálního studia v prvních dvou ročnících.

Přesahy vyučovacího předmětu Nauka o společnosti se promítají i do jiných vyučovacích předmětů a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vyučovacího předmětu Geografie.

Vyučovací předmět Nauka o společnosti integruje do svého obsahu kompletní vzdělávací oblast **Člověk a svět práce z RVP GV** a její obsah a očekávané výstupy budou naplňovány v rámci programu letních či zimních výcvikových kurzů a projektových týdnů ve 3.–6. ročníku. Zařazení náplně oblasti Člověk a svět práce (RVP GV) v rámci předmětu Nauka o společnosti do jednotlivých kurzů a projektových týdnů poskytne vyučovací předmět žákovi základní znalosti tržní ekonomiky, světa financí, hospodářských struktur státu i Evropské unie. Žák se naučí znát své pracovní povinnosti i svá práva, zhodnotit své pracovní schopnosti a vybírat a budovat svou profesní kariéru s ohledem na konkurenci a požadavky evropského trhu práce. Vyučovací předmět klade velký důraz na praktickou aplikaci získaných dovedností, jež žák získá řešením modelových situací a prací s autentickými materiály, se kterými se běžně setká v médiích. To předpokládá dovednost používat digitální technologie, bez nichž se v současném světě práce neobejde.

Dále jsou do předmětu Nauka o společnosti integrovány součásti vzdělávacích oborů **RVP ZV – Stát a hospodářství a Výchova ke zdraví** (viz tabulka Vzdělávací obsah předmětu Nauka o společnosti).

Časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících: 1 – 1 – 2 – 2 – 2 – 2

Vyučovací předmět Nauka o společnosti je v ŠVP našeho gymnázia dotován celkově 10 hodinami, přičemž v prvním a druhém ročníku je zařazena 1 hodina týdně (na realizaci vzdělávacích oblastí RVP ZV Výchova ke zdraví, Svět práce, Výchova demokratického občana a Stát a hospodářství), ve 3., 4., 5. a 6. ročníku jsou zařazeny 2 hodiny týdně (na realizaci vzdělávací oblasti RVP GV Člověk a společnost a vzdělávací oblasti RVP GV Člověk a svět práce). Ve vyšších ročnících (5. a 6.) bude hodinová dotace předmětu Nauka o společnosti posílena o nabídku specializovaných a nadstavbových volitelných seminářů, jež si mohou zvolit uchazeči o školní část maturitní zkoušky či zájemci o studium humanitních oborů na vysoké škole.

Používané metody a formy práce:

- frontální výuka
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou
- besedy, přednášky a diskuse s odborníky
- exkurze do institucí, jejichž činnost odpovídá náplni jednotlivých témat (informační centrum EU, orgány státní správy a místní samosprávy, soudy, finanční úřad, pracovní úřad, ČNB, privátní banka...)
- práce s autentickými materiály (daňové přiznání, žádost o sociální dávky, formuláře pracovního úřadu...)
- praktický nácvik práce s digitálními technologiemi při využívání bezhotovostního platebního styku

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou mezipředmětové vazby a přesahy s těmito vyučovacími předměty či obory:

- přesah do předmětů Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie – metody a předmět jednotlivých přírodních věd
- přesah do předmětu Historie – Evropa a svět po druhé světové válce
- přesah do předmětu Geografie – Země EU

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrovány součásti vzdělávací oblasti RVP ZV:

- Člověk a zdraví (vzdělávací obor Výchova ke zdraví – vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka jejich reflexe, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, osobnostní a sociální rozvoj)
- Člověk a společnost (vzdělávací obor Výchova k občanství – stát a hospodářství)

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrovány součásti vzdělávací oblasti RVP GV:

- Člověk a svět práce (integrován obsah celé vzdělávací oblasti)

Do vyučovacího předmětu Nauka o společnosti jsou integrována tato průřezová témata:

průřezové téma z RVP ZV:

- Výchova demokratického občana (občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)

průřezová témata z RVP GV:

- Osobnostní a sociální výchova (morálka všedního dne)
- Multikulturní výchova (základní problémy sociokulturních rozdílů)
- Environmentální výchova (člověk a životní prostředí)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizační a rozvojové procesy; globální problémy, jejich příčiny a důsledky; humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce; žijeme v Evropě; vzdělávání v Evropě a ve světě)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět Nauka o společnosti plní dané cíle RVP GV tím, že vede žáky k:

- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- utváření realistického pohledu na skutečnost a orientaci ve společenských jevech a procesech
- chápání současnosti v kontextu minulosti i budoucnosti
- posuzování provázaných společenských jevů
- vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou
- uplatňování tolerantních postojů vůči společenským minoritám
- vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí, respektování různých systémů hodnot, rozpoznávání negativních sociálních stereotypů
- upevňování pocitu zodpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena společenství
- ochotě podílet se na veřejném životě své obce, regionu, státu
- osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci i vztazích, rozvíjení schopnosti diskutovat, věcně argumentovat, rozpoznávat manipulativní strategie
- k rozvíjení vědomí osobní, lokální, evropské i globální identity
- základní orientaci v problematice jednotlivých společenských věd

Integrací obsahu vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (RVP GV) plní vyučovací předmět dané cíle RVP GV tím, že vede žáky k:

III.–VI. ročník (RVP GV)

- pochopení mikroekonomických i makroekonomických vztahů a jejich praktickému využívání
- zodpovědnému využití možností sociálního státu
- zodpovědnému zacházení s finančními prostředky prostřednictvím forem bezpečného investování
- schopnosti analyzovat působení médií v ekonomickém světě a využít aktuálních mediálních informací při analýze české i světové ekonomiky
- pochopení a kritické analýze přínosů a rizik globalizace světové ekonomiky
- uplatnění profesních předpokladů zodpovědným výběrem povolání
- rozpoznávání aktuálních požadavků mezinárodního trhu práce a ke schopnosti na ně pružně reagovat
- efektivnímu předcházení negativnímu dopadu nezaměstnanosti a využití digitálních technologií a nabídek státních i nestátních institucí – hledání zaměstnání, rekvalifikaci, vytváření profesní kariéry a celoživotnímu vzdělávání
- vytváření předpokladů pro kvalitní profesní a zaměstnanecké vztahy
- dovednosti vhodně se prezentovat na veřejnosti, prezentovat výsledky své práce a svou práci adekvátně hodnotit
- volbě pracovního režimu zohledňujícího lidské zdraví, mezilidské vztahy a ochranu životního prostředí

V rámci vyučovacího předmětu Nauka o společnosti vede učitel žáka k osvojení klíčových kompetencí těmito metodami a strategiemi:

Kompetence k učení

učitel

- volí vhodné problémové úlohy (individuální, skupinové) se společenskovedním tématem, k jejichž řešení bude žák volit účinné postupy, vyhledávat informace (literatura, internet, jiná média), vyhodnocovat jejich pravdivost a důležitost
- na vhodně zvolených ukázkách umožňuje žákům aplikovat teoretické znalosti, provádět syntézu, zobecňovat, vyvozovat a formulovat závěry
- zadávání samostatných úkolů směřuje žáky k vyhledávání dat a informací z různých zdrojů
- zadáváním vhodných úloh motivuje žáky k posuzování a vyhodnocování pravdivosti a důležitosti získaných informací, ke kritickému srovnávání informací
- pravidelně zadává žákům individuální či skupinové úkoly, které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací
- vlastním příkladem vede žáky k pochopení nezbytnosti vlastního sebezdokonalování a stálého vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

učitel

- navozuje problémové situace, které žák analyzuje a navrhuje různé způsoby jejich řešení
- připravuje úkoly, spolupracuje s jinými předměty a oblastmi na přípravě a realizaci společných akcí a projektů, při jejichž řešení bude žák využívat poznatků jiných vědních oborů
- pomocí diskusí a jiných metod vytváří pro žáky dostatečný prostor ke zjišťování pravdivosti teorií a hypotéz
- přípravou ukázek z audio a video nahrávek směřuje žáky k systematickému pozorování reakcí, chování lidí v různých situacích v reálném životě, literatuře či filmu
- vede žáky k zaznamenávání jejich pozorování, pomáhá s vytvořením hypotéz o možných příčinách a následcích lidského chování a jednání
- prostřednictvím dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskusí vytváří příležitosti k tomu, aby žáci promýšleli a analyzovali různé životní scénáře k určité modelové situaci

Kompetence komunikativní

učitel

- skrze cílené systematické vedení žáků k slovním projevům vytváří prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek
- navozuje problémové situace, při nichž žák ve spolupráci s ostatními vyhledává potřebné informace, třídí je a zpracovává
- vhodnými příklady a úkoly učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a protiargumenty
- připravuje úkoly, při jejichž řešení žák využívá moderní komunikační prostředky
- vytváří příležitosti pro písemnou, ústní a digitální formu prezentace vlastních zjištění, názorů, postojů
- vytváří modelové situace, kterými žáci získají dovednost vzájemně si naslouchat (diskuse, hodnocení projevu, týmová práce)
- připravuje dostatečné množství příležitostí ke skupinovým diskusím
- připravuje modelové situace, pomocí nichž seznamuje žáky s různými procedurami v mezilidském styku
- na základě diskusí či zadávaných úloh motivuje k úvahám o různých způsobech mezilidské a společenské komunikace

Kompetence sociální a personální

učitel

- prostřednictvím společných rozborů prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit
- vytváří situace a úkoly, které umožňují žákům využít jejich individuální potenciál

- na příkladech, jako je osobní dotazník, životní scénář seznamuje žáky s různými způsoby sebepoznávání
- pomocí socioprůzkumu vyjadřujících vztahy ve skupině vede žáky k interpretaci sociálních vazeb mezi jednotlivými členy skupiny
- navozuje aktivity (dramatizace, hraní rolí, skupinová práce), během kterých žák konstruktivně řeší problémy s ostatními
- rozбором zdravotně patologických jevů motivuje žáka k odpovědnosti za své zdraví
- prostřednictvím dramatizací, skupinové práce, krátkodobých i dlouhodobých projektů vede žáky k prevenci sociálně patologických jevů
- připravuje aktivity, pomocí nichž účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti a příslušnosti ke škole

Kompetence občanské

učitel

- kontrolou zadaných prací navozuje situace k získání vědomí odpovědnosti za včasné plnění zadaných úkolů a odpovědnosti za vlastní práci
- pomocí textů s příslušnou tematikou vede žáky k uvědomění si hodnoty lidského života, směřuje žáky k obhajobě svých lidských práv
- soustavným komentováním společenského dění a vhodně zvolenými aktivitami vede žáky ke sledování a analýze aktuální společenské, ekonomické, sociální a politické situace v ČR i ve světě
- vytváří dostatek příležitostí (výlety, exkurze, odborné besedy, podíl na humanitárních a charitativních akcích) k získání praktických zkušeností a zejména postojů v oblasti ochrany kulturních a duchovních hodnot a lidských práv
- směřuje žáka k osvojení si nepředpojaté komunikace s druhými lidmi, s příslušníky jiných zemí, kultur a etnik

Kompetence k podnikavosti

učitel

- směřuje žáka, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti rozhodoval o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření
- připravuje aktivity, pomocí nichž žák rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě
- prostřednictvím praktických aktivit, dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskuzí vytváří příležitosti k tomu, aby žák uplatňoval proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace
- zadáváním samostatných úkolů a projektů motivuje žáka získávat a kriticky vyhodnocovat informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívat dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit
- systematickým a důsledným působením vede žáka k tomu, aby usiloval o dosažení stanovených cílů, průběžně revidoval a kriticky hodnotil dosažené výsledky, korigoval další činnost s ohledem na stanovený cíl, dokončoval zahájené aktivity a motivoval se k dosahování úspěchu
- volbou modelových situací a nácvikem jejich řešení napomáhá k tomu, že žák posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést
- díky teoretickým i praktickým aktivitám v rámci ekonomických kurzů vede žáka k tomu, že chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory

Kompetence digitální

učitel

- směřuje žáka, aby získával, posuzoval, spravoval, sdílel a sděloval data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volil efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- připravuje aktivity, pomocí nichž žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich

použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby;

- zadáváním samostatných úkolů a projektů motivuje žáka vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků; navrhovat prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokázat si poradit s technickými problémy;
- vede žáka, aby se vyrovnával s proměnlivostí digitálních technologií a posuzoval, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- aktivně podněcuje žáka k tomu, předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Časový harmonogram:

Tematická oblast	Časové určení	
Úvod do problematiky sociálních věd	úvod I. ročníku	1 hodina týdně
Výchova ke zdraví (RVP ZV)	I. ročník	1 hodina týdně
Svět práce (RVP ZV)	I. ročník	1 hodina týdně
Výchova demokratického občana (PT RVP ZV)	II. ročník	1 hodina týdně
Stát a hospodářství (RVP ZV)	II. ročník	1 hodina týdně
Člověk jako jedinec (psychologie)	III. ročník	2 hodiny týdně
Člověk ve společnosti (sociologie)	III. a IV. ročník	2 hodiny týdně
Občan ve státě (politologie)	IV. ročník	2 hodiny týdně
Mezinárodní vztahy (politologie)	V. ročník	2 hodiny týdně
Globální svět	V. ročník	2 hodiny týdně
Občan a právo (právo)	V. ročník	2 hodiny týdně
Lidská práva (právo)	V. ročník	2 hodiny týdně
Úvod do filozofie a religionistiky	VI. ročník	2 hodiny týdně
Trh práce a profesní volba – oblast Člověk a svět práce	V. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Pracovněprávní vztahy – oblast Člověk a svět práce	V. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Tržní ekonomika – oblast Člověk a svět práce	V. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Národní hospodářství a ekonomická úloha státu – oblast Člověk a svět práce	V. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace
Finance – oblast Člověk a svět práce	V. ročník – projektový týden a kurz	bez hodinové dotace

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Nauka o společnosti

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák vysvětlí důvody vzniku sociálních věd a srovná jejich předmět a metodologii s přírodovědnými obory	Úvod do problematiky sociálních věd Úvod do vědy obecně (shody a rozdíly)	úvod prvního ročníku Mezipředmětová vazba na vyučovací předměty: Fyzika,

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
porovná sociální a přírodní vědy a objasní jejich shody a rozdíly	sociálních a přírodních věd, jejich metody, předmět...)	Chemie, Biologie, Geografie (metodika přírodních věd)
Žák - respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - objasní role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - popíše možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt a brání se jim - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Výchova ke zdraví - Vztahy mezi lidmi a formy soužití (vztahy ve dvojici, vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity) - Změny v životě člověka jejich reflexe - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - Osobnostní a sociální rozvoj (sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, mezilidské vztahy, morální rozvoj)	I. ročník Integrovány součásti vzdělávacího oboru RVP ZV – Výchova ke zdraví
Žák - objasní shody a odlišnosti pracovních činností vybraných profesí - reálně posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Svět práce - trh práce - profesní volba - možnosti vzdělávání - zaměstnání - podnikání	I. ročník Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP ZV (povinné téma) Průřezová témata nezařazena
Žák - zaujme aktivní postoj v obhajování a dodržování lidských práv a svobod - vysvětlí význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti - participuje na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků - projevuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti - aktivně naslouchá a spravedlivě posuzuje (je schopen empatie) chování druhých lidí - pojímá problémy v širších souvislostech a projevuje kritické myšlení - zaujímá otevřený, aktivní, zainteresovaný postoj v životě - projevuje úctu k zákonu a projevuje ji v běžných životních situacích - je disciplinovaný a sebekritický - uplatňuje sebeúctu a sebedůvěru, samostatnost a angažovanost	Výchova demokratického občana - Občanská společnost a škola - Občan, občanská společnost a stát - Formy participace občanů v politickém životě - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	II. ročník Integrováno průřezové téma z RVP ZV – Výchova demokratického občana Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejlépe vztahovat

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
• respektuje základní hodnoty jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost • zaujímá vlastní stanoviska v pluralitě názorů • je ohleduplný a projevuje ochotu pomáhat zejména slabším • posuzuje a hodnotí společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) • respektuje kulturní, etnické a jiné odlišnosti • projevuje znaky asertivního jednání a tvorby kompromisu • výstupy z RVP ZV – (Výchova k občanství – Člověk ve společnosti): • popíše symboly našeho státu a způsoby jejich používání • rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu • odmítá vandalské chování a aktivně proti němu vystupuje • oceňuje a doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, popíše své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení • rozeznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá k nim aktivní negativní postoj • posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí v rodině, ve škole, v obci		nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.
Žák • vyloží formy vlastnictví, uvede jejich příklady • respektuje potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání • dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i svěřeným majetkem • vysvětlí funkce bank a jaké služby občanům nabízejí • objasní zdroje příjmů státu a pojmenuje oblasti, kam stát směřuje své výdaje • uvede příklady dávek a příspěvků, které stát vyplácí občanům • rozlišuje podstatu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti • vyloží podstatu fungování trhu	Stát a hospodářství • Majetek, vlastnictví • Peníze • Výroba, obchod, služby • Principy tržního hospodářství	II. ročník Integrované součásti vzdělávacího oboru RVP ZV – Výchova k občanství Stát a hospodářství
Žák • objasní důvody mezilidských odlišností	Člověk jako jedinec (psychologie)	III. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
v projevech chování a popíše faktory ovlivňující prožívání, chování a činnost člověka • porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, charakterizuje každou životní etapu a základní životní cíle a úkoly člověka v nich • orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách • zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce • na příkladech ilustruje způsoby vnímání, prožívání a poznávání skutečnosti, sebe i druhých jedinců a popíše činitele ovlivňující proces poznání a vnímání • porovná různé metody učení a aplikuje je pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady • využije získané poznatky v procesu sebepoznání, poznání druhých jedinců, při volbě budoucí profese • konstruktivně se vyrovnává s náročnými životními situacemi • popíše předmět a obsah jednotlivých psychologických disciplín a psychologických teorií v historickém kontextu	(psychologie) • Podstata lidské psychiky • Osobnost člověka • Způsoby sebereflexe a kontroly emocí • Psychologické disciplíny • Psychologie v každodenním životě • Dějiny psychologických teorií	Integrované součásti vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP GV: Změny v životě člověka a jejich reflexe (v rámci psychologie osobnosti)
Žák • uplatní společensky přijatelné způsoby komunikace ve formálních i neformálních sociálních vztazích • respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevech příslušníků různých sociálních skupin a doloží důsledky předsudků k nim • objasní podstatu skupinového prostředí a význam sociální kontroly jednotlivce ve skupině a ve větších sociálních celcích • posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji a rozliší konstruktivní a destruktivní změny • objasní podstatu současných sociálních problémů a popíše vlivy a dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost • korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích • posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění, projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a	Člověk ve společnosti (sociologie) 1 • Společenská podstata člověka (proces socializace) • Sociální a skupinová struktura společnosti • Sociální fenomény a procesy • Vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem; • Partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče; • Rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině; • Rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi – otevřenost vůči druhým, vyjednávání, obhajování	III. ročník Integrované součásti vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví z RVP GV: Vztahy mezi lidmi a formy soužití Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
dítě • zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování • uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost • posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji a rozliší konstruktivní a destruktivní změny objasní podstatu současných sociálních problémů a popíše vlivy a dopady sociálně patologického chování na jedince a společnost	a prosazování vlastních názorů, odmítání nehumánních postojů; • Modely sociálního chování v intimních vztazích – otevřenost, tolerance, respektování druhého, empatie, trpělivost, odpovědnost; sebepoznání, sebeúcta • Sexuálně motivovaná kriminalita – pornografie, pedofilie, dětská prostituce, obchod se ženami; • Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání – šikana, brutalita, zanedbávané a týrané děti • Sociálně patologické jevy (autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy – zdravotní a psychosociální rizika; výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek; návykové látky a bezpečnost v dopravě) • Sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích – duševní hygiena v dlouhodobých zátěžových a stresových situacích, rozhodování se v eticky problematických situacích	
Žák • popíše vývoj sociologických teorií světových i českých sociologů • vytvoří a zanalyzuje jednoduchý (základní) sociologický výzkum	Člověk ve společnosti (sociologie) 2 • Dějiny sociologických teorií • Metody a techniky sociologického výzkumu	IV. ročník
Žák • objasní a porovná historické i současné typy států a forem vlády • vyloží obsah ústavy a vymezí její funkce ve státě i které oblasti života upravuje • popíše podstatu a důvod dělby státní moci v ČR na tři autonomní složky	Občan ve státě (politologie) • Stát (znaky a funkce, formy státu, právní stát včetně Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod)	IV. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
a vysvětlí funkce a úkoly orgánů státní moci v ČR - popíše podstatu demokracie a odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v obou systémech - objasní podstatu a význam politického pluralismu, uvede příklady politického extremismu a charakterizuje jeho projevy a uvede v čem spočívá nebezpečí ideologií - popíše složky politického spektra, porovná přístupy vybraných politických seskupení k řešení základních otázek a problémů každodenního života občanů - uvede příklady občanské angažovanosti v obci a ve státě; vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb - projevuje orientaci v politologické terminologii a ve vývoji politologického myšlení v českém i celosvětovém historickém kontextu	- Demokracie (principy a podoby, občanská společnost, politické subjekty, volby, volební systémy) - Politologická charakteristika ČR - Ideologie - Základy politologie - Dějiny politologických teorií	
Žák - vysvětlí důvody, průběh a význam procesu evropské integrace ve dvacátém století - popíše a vysvětlí rozdíly integračního procesu obou politických bloků států v Evropě (demokratické versus socialistické státy v Evropě) - popíše a rozliší funkce orgánů Evropské unie (EU), uvede příklady jejich činnosti - posoudí vliv začlenění státu do EU na každodenní život občanů a uvede příklady, jak mohou v rámci EU uplatňovat svá práva - vymezi činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod „světového společenství“, posoudí význam zapojení ČR - uvede instituce, na něž se může obrátit v případě potíží při pobytu v zahraničí	Mezinárodní vztahy (politologie) - Evropská integrace (podstata a význam, historický průběh) - Evropská unie (význam, orgány EU, jednotná evropská měna, ČR a EU...) - Mezinárodní spolupráce (důvody, význam a výhody, významné mezinárodní organizace a společenství, jejich účel a náplň činnosti, členství ČR v nich)	V. ročník Integrovaná průřezová témata RVP GV: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě (viz učivo: Evropská unie) Vzdělávání v Evropě a ve světě (viz. učivo: Evropská unie a mezinárodní spolupráce) Mezipředmětové vztahy: Historie – Evropa a svět po druhé světové válce Geografie – Země EU
Žák - popíše projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky - popíše svůj životní styl a posoudí, zda odpovídá (případně proč) znakům „konzumního způsobu života“	Globální svět - Proces globalizace (příčiny, projevy, důsledky) - Podstata „spotřebního“ způsobu života - Globální problémy současné civilizace - Problémy zemí „třetího světa“	V. ročník Integrovaná průřezová témata RVP GV: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy (viz učivo: proces globalizace) Globální problémy, jejich příčiny a důsledky (viz

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		učivo: podstata spotřebního způsobu života, globální problémy současné civilizace) Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce (viz učivo: problémy zemí „třetího světa“) Environmentální výchova Člověk a životní prostředí (viz učivo: globální problémy současné civilizace)
Žák • objasní odlišnosti mezi morálními a právními normami, popíše a odůvodní účel sankcí při porušení právní normy • uvede, které státní a samosprávné orgány se účastní procesu legislativy a jak a kde jsou výsledky procesu zveřejňovány • vysvětlí rozdíly mezi fyzickou a právní osobou a uvede jejich příklady • uvede a popíše podstatu důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti jejich účastníků • rozezná a popíše podstatu a rozdíl občanskoprávního a trestněprávního soudního řízení • rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podstatu skutkových podstat trestných činů a uvede příklady trestněprávních sankcí • rozliší náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet • respektuje ve svém jednání platné právní normy • objasní jednotlivá právní odvětví a na příkladech vysvětlí jejich obsah • vyloží obsah Ústavy ČR a Listiny základních práv a svobod • objasní důvody vzniku a základní vývojové etapy práva (i našeho)	Občan a právo (právo) • Právo a spravedlnost (smysl a účel práva, morálka a právo) • Právo v každodenním životě (subjekty a objekty práva, způsobilost k právním úkonům, druhy právních norem, právní řád v ČR – jeho uspořádání) • Orgány právní ochrany • Historický vývoj práva • Právní odvětví	V. ročník
Žák • vysvětlí vznik a vývoj lidských a občanských práv v historickém kontextu (přerod novověkých přirozenoprávních teorií v současné aplikované dokumenty, v nichž je obsažena základní charakteristika	Lidská práva (právo) • Lidská práva (původ a vývoj lidských práv) • Lidská práva v dokumentech • Porušování a ochrana lidských práv	V. ročník Integrovaná průřezová témata RVP GV: Multikulturní výchova Základní problémy

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
lidských a občanských práv) - popíše a obhajuje svá lidská práva, respektuj lidská práva ostatních lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování - objasní problematiku interkulturních vztahů v ČR i v Evropě a jejich případné negativní jevy zkonfrontuje s Listinou základních práv a svobod - uvede nejvážnější porušování lidských práv a problémy interkulturních vztahů v domácím i celosvětovém měřítku - vymezi okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady	lidských práv - Právní stát - Funkce ombudsmana	sociokulturních rozdílů (viz učivo: lidská práva, porušování a ochrana lidských práv)
Žák - vysvětlí podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, věd a umění k uchopení skutečnosti a člověka - popíše hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení - eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci - oceňuje význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možných rizik jejich zneužití - charakterizuje podstatu, shody a rozdíly světových náboženství - rozliší významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení - vysvětlí vzájemné propojení mezi součástmi normativní kultury (právo – morálka) - posoudí lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem - zaujme stanovisko k základním projevům amorálního jednání ve společnosti (v primárním i sekundárním prostředí, v němž se pohybuje i v celosvětovém kontextu) - vysvětlí rozdíl mezi objektivní	Úvod do filozofie a religionistiky - Podstata filozofie - Filozofie v dějinách (antická, středověká, renesanční, novověká, osvícenská filozofie a filozofie 19. a 20. století) - Víra v lidském životě - Etická dimenze lidského bytí a historický vývoj etických teorií	VI. ročník Integrovaná průřezová témata RVP GV: Osobnostní a sociální výchova Morálka všedního dne (viz učivo: etická dimenze lidského bytí a historický vývoj etických teorií)

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
- a subjektivní morálkou - popíše podstatu základních etických teorií v dějinném kontextu a zhodnotí jejich význam		
Žák - reálně zhodnotí své předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace - popíše a zhodnotí profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře - posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním - zpracuje potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu či zvolené profesi - vytvoří vlastní strukturovaný životopis, potřebný pro konkurzní řízení či přijímací řízení na VŠ - prezentuje sebe i svoji práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru či konkurzu - vytvoří vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na svoji osobní situaci a osobní vztahy - se cílevědomě, zodpovědně a realisticky rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření - rozvíjí svůj osobní a profesní potenciál - rozpoznává využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě - získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech - využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit - usiluje o dosažení stanovených cílů a koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl - dokončuje zahájené aktivity - se motivuje k dosahování úspěchu - průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky	Trh práce a profesní volba - Profesní volba - Mezinárodní trh práce - Osobní management	Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV Průřezová témata nezařazena V. ročník výcvikový kurz a projektový týden v pátém ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)
Žák - uzavře fiktivní pracovní smlouvu a ukončí fiktivní pracovní poměr - objasní problematiku pracovně-právních vztahů - popíše a svá pracovní práva, uplatňuje je i u druhých a respektuje své pracovní povinnosti - vysvětlí funkce odborů - volí bezpečné pracovní postupy a adekvátní pracovní pomůcky, projevuje úctu k ochraně přírodního	Pracovněprávní vztahy - Pracovní právo - Bezpečnost práce	Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV Průřezová témata nezařazena V. ročník výcvikový kurz a projektový týden v pátém ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
prostředí v procesu práce • aplikuje zásady chování při pracovním úrazu		přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)
Žák • vysvětlí mechanismy fungování ekonomického trhu a podstatu vztahu nabídky a poptávky, kolísání cen zboží i pracovní síly... • popíše a porovná jednotlivé formy podnikání • porovná výhody a rizika podnikání a porovná je s výhodami a nevýhodami pracovního poměru • volí správný postup při založení vlastního podnikání a žádosti o živnostenské oprávnění • chápe podstatu a principy podnikání • zvažuje možná rizika podnikání • vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru (s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory) • posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a je připraven tato rizika nést • uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost • objasní význam reklamy (včetně jejích skrytých obsahů) a posoudí podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu • objasní podstatu transformace české ekonomiky po roce 1989 a vysvětlí rozdíl mezi centrálně řízenou a tržní ekonomikou • objasní úlohu Úřadu pro hospodářskou soutěž	Tržní ekonomika • Základní ekonomické pojmy • Ekonomické subjekty • Marketing • Transformace české ekonomiky po roce 1989	Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV Průřezová témata nezařazena V. ročník výcvikový kurz a projektový týden v pátém ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)
Žák • vysvětlí základní principy stát. rozpočtu (systém příjmů a výdajů státu) • objasní daňovou politiku státu a popíše, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje • popíše problematiku daňového přiznání, základních výpočtů daní (hlavně příjmu) a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění • z dostupných zdrojů zhodnotí vliv důležitých ekonomických ukazatelů	Národní hospodářství a ekonomická úloha státu • Fiskální politika • Monetární politika ČNB • Sociální politika	Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV Průřezová témata nezařazena V. ročník výcvikový kurz a projektový týden v pátém ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
(inlace, HDP, nezaměstnanost...) na životní úroveň občanů • stanoví životní minimum domácnosti a zažádá o sociální dávky, na něž vznikl nárok • vysvětlí funkci podpory v nezaměstnanosti, úřadů práce a personálních agentur • posoudí a srovná nabídku zaměstnání a rekvalifikace v různých typech médií		přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)
Žák • objasní funkce ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • popíše problematiku akciového trhu a forem investic do cenných papírů • využívá moderní formy bankovních služeb (digitální technologie při využívání bezhotovostního platebního styku) • vybere optimální způsob financování svých osobních potřeb	Finance • Peníze • Bankovní soustava	Integrováno ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce z RVP GV V. ročník výcvikový kurz a projektový týden v pátém ročníku (projektové vyučování – žáci po teoretické přípravě zpracují projekt během programu kurzu a projektového týdne)

Dějepis

Používané zkratky:

RVP ZV – rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

RVP GV – rámcový vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání

NOS – vyučovací předmět Nauka o společnosti

PT – průřezové téma

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Dějepis realizuje část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a společnost a její aplikace RVP pro základní i gymnaziální vzdělávání. Vyučovací předmět Dějepis realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Dějepis v RVP GV i ZV, čímž naplňuje studijní program pro víceletá gymnázia, neboť v prvních dvou ročnících jsou zařazena témata, která jsou podmínkou pro uzavření vzdělávacího cyklu dle RVP ZV. Tato témata (národní i světové dějiny 18.–20. století) jsou v prvních dvou ročnících probírána s ohledem na očekávané výstupy z RVP ZV a ve vyšších ročnících (4.–6.) jsou plněny očekávané výstupy RVP GV. Toto historické období je prioritou vyučovacího předmětu Dějepis a ve vyšších ročnících je kladen důraz na utváření povědomí o současných mezinárodních vztazích, které jsou přímým důsledkem dějin 20. století.

Vyučovací předmět přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí žáků a předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Vyučovací předmět významně uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Ve svém vzdělávacím obsahu předmět propojuje a využívá obsah tématických celků vyučovacích předmětů Občanský a společenskovědní základ, Umění a kultura a přesahy vyučovacího předmětu se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí. Tématické celky vyučovacího předmětu Dějepis mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vyučovacího předmětu Geografie, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Časové a organizační vymezení:

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících: 2 – 2 – 2 – 2 – 2 – 2

Vyučovací předmět Dějepis je v učebním plánu našeho gymnázia dotován celkově 12 hodinami, přičemž ve všech ročnících jsou zařazeny 2 hodiny týdně. Ve vyšších ročnících (5. a 6.) bude hodinová dotace vyučovacího předmětu Dějepis posílena o nabídku specializovaných a nadstavbových volitelných seminářů, jež si mohou zvolit uchazeči o školní část maturitní zkoušky či zájemci o studium humanitních oborů na vysoké škole.

Používané metody a formy práce:

- frontální výuka
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou
- besedy, přednášky a diskuse s odborníky

- exkurze do institucí, jejichž činnost odpovídá náplni jednotlivých témat (archiv, muzeum, galerie, architektonické památky...)

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou mezipředmětové vazby a přesahy s těmito vyučovacími předměty:

Umění a kultura – dějiny umění a kultury

Český jazyk a literatura – středověké písemnictví u nás a v Evropě

Český jazyk a literatura – česká exilová a literatura a literární tvorba domácího disentu

NOS – podstata vzniku a vývoje lidských a občanských práv

NOS – podstata vzniku a vývoje totalitních a demokratických politických ideologií

Do vyučovacího předmětu Dějepis jsou integrována tato průřezová témata RVP GV:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy, Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, Žijeme v Evropě)

Výchovné a vzdělávací strategie:

Vyučovací předmět plní dané cíle RVP ZV i GV tím, že vede žáky k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty historického charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických faktů
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům

V rámci vyučovacího předmětu Dějepis vede učitel žáka k osvojení klíčových kompetencí těmito metodami a strategiemi:

Kompetence k učení

učitel

- zadáváním domácích úkolů a jejich důslednou kontrolou vede žáky k tomu, aby samostatně vyhledávali, shromažďovali, třídili informace rozšiřující nebo upřesňující dané probírané téma
- rozбором jednoduchých historických textů motivuje žáky, aby získané informace dokázali podrobit jednoduché historické analýze, čímž jsou žáci vedeni k samostatnému zpracování některých témat
- v rámci zpracování těchto produktů vede žáky k seznámení se nenásilným způsobem s odbornou historickou literaturou, odbornými studiemi a časopisovými články.
- pravidelným zařazováním ukázek, zadáváním úkolů vede žáky ve vyšších ročnících k vytváření esejí a samostatných projektů spojených s prezentací své práce před spolužáky, čímž je současně rozvíjena i kompetence komunikativní
- pomáhá žákům vybrat určité historické téma, které bezprostředně souvisí s probíraným historickým jevem, které následně žáci v menších pracovních skupinách zpracovávají a ve skupinách konzultují získané poznatky
- pravidelnou prací s odbornou literaturou, odbornými časopisy a jinými zdroji motivuje žáky k tomu, aby využívali různé zdroje informací a společně pak vytváří kompletní informaci, kterou pak prezentují svým spolužákům
- vede žáky k zaujímání stanovisek z různých zdrojů informací – odborná literatura, články v odborných historických časopisech, ale i v časopisech laických či v denním tisku, internetové odkazy atd., následně porovnávají jejich informační přínos

- práci s učebnicí i jinými zdroji vede žáky k získávání poznatků, historických jevů a událostí a k jejich správnému zařazování v čase a prostoru, čímž dosáhne toho, že se žáci orientují v základních historických pojmech, které jsou schopni uplatnit a aplikovat i v rámci mezipředmětových vztahů

Kompetence k řešení problémů

učitel

- pravidelně zařazuje do hodin samostatnou práci žáků, která vede k samostatnosti při řešení problematických úloh
- připravuje otázky, které bezprostředně souvisí s daným úkolem a žáci na základě informací, které vyhledávají v textu např. původního historického pramene, případně části textu z odborné historické literatury či odborného článku na ně následně odpovídají písemnou či ústní formou
- pravidelným zadáváním referátů, domácích úkolů, řízeným dialogem povzbuzuje žáky k tomu, aby samostatně řešili problémové otázky a byli schopni navrhnout způsoby jejich řešení
- pravidelně zařazuje do hodin práci s dějepisnými mapami a atlasy a tím vede žáky k získání historicko-geografických souvislostí a prostorové orientace

Kompetence komunikativní

učitel

- předává rozšiřující poznatky formou výkladu i pomocí upřesňujících otázek a motivuje žáky tak, že sami dokáží vyhledat potřebné historické informace
- vybírá aktuální témata, k nimž žáci vyhledávají podklady k vysvětlení určitých historických souvislostí
- pomáhá žákům v hodinách zpracovat získaná fakta a odlišit informace podstatné od nepodstatných v souvislosti se zpracovávaným úkolem
- radí žákům, jak získané poznatky srozumitelně, spisovně a odborně prezentovat, argumentovat a obhajovat své závěry v řízené diskuzi
- umožňuje žákům při prezentaci jejich prací používat názorné pomůcky a výpočetní techniku
- učitel navozuje v hodinách přátelskou atmosféru, čímž podporuje podnětnou komunikaci a tvořivost žáků

Kompetence občanské

učitel

- pravidelným hodnocením, rozbořem a kontrolou domácích úkolů motivuje žáky, aby dle stanovených termínů tyto úkoly vypracovávali
- zadáváním projektů a termínovaných úkolů vede žáky k rozvoji autonomního učení
- porovnáváním historických událostí, filozofií jednotlivých etap a osudů jedinců vede žáky k pochopení a uvědomění si lidské důstojnosti jedince
- frontálním rozbořem, formální či neformální diskusí vede žáky k tomu, aby dokázali zaujmout samostatný postoj k některým závažným otázkám ekonomickým, sociálním, kulturním a historickým a aby si uvědomili etické, kulturní a duchovní hodnoty zanechané předchozími generacemi

Kompetence sociální a personální

učitel

- při skupinové práci definuje zcela jasně úkol verbální či písemnou formou
- rozděluje žáky do pracovních skupin, v nichž se žáci učí spolupracovat na zadaném úkolu ve skupinách, čímž rozvíjí týmovou práci a principy spolupráce
- pravidelnou debatou se žáky a jejich soustavným vybízením k vyjádření vlastního názoru či stanoviska stimuluje žáky k tomu, aby dokázali reagovat na vnější diskusní podněty
- vlastním zaujímáním konkrétních stanovisek vede žáky k tomu, že jsou schopni nejen sdílet či přetvářet názory ostatních i respektovat odlišné názory

Kompetence digitální

učitel

- směřuje žáka, aby získával, posuzoval, spravoval, sdílel a sděloval data, informace a digitální obsah v různých formátech; k tomu volil efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- připravuje aktivity, pomocí nichž žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je při školní práci i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby;
- zadáváním samostatných úkolů a projektů motivuje žáka vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků; navrhovat prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie; dokázat si poradit s technickými problémy;
- vede žáka, aby se vyrovnával s proměnlivostí digitálních technologií a posuzoval, jak vývoj technologií ovlivňuje různé aspekty života jedince a společnosti a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- aktivně podněcuje žáka k tomu, předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednal eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Časový harmonogram:

Tematický celek	Časové určení	
Úvod do dějepisu	úvod I. ročníku	2 hodiny týdně
Pravěk	II. ročník	2 hodina týdně
Staroorientální státy a starověk	II. ročník	2 hodiny týdně
Středověk	III. ročník	2 hodiny týdně
Počátky novověku (16.–17. století)	III. a IV. ročník	2 hodiny týdně
Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti – 18.–19. stol.	I. (dle RVP ZV) a IV. ročník	2 hod. (I. roč.) / 2 hod. týdně
Moderní doba (Národní a světové dějiny 1914–1945)	I. (dle RVP ZV) a V. ročník	2 hod. (I. roč.) / 2 hod. týdně
Soudobé dějiny (Evropa a svět po druhé světové válce)	I. (dle RVP ZV) a VI. ročník	2 hod. (I. roč.) / 2 hod. týdně

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák • charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého • vysvětlí rozdíly mezi pojmy – dějiny, dějepis, historie, historiografie a rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace • se orientuje v institucích provádějících	Úvod do dějepisu (Podstata a úloha historie Význam historického poznání pro současnost; práce historika, historické informace, jejich typy, účel a možnost využití; instituce, zabývající se historickým výzkumem a uložením historických	úvod I. ročníku Průřezová témata nezařazena

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
a doplňujících historický výzkum a vysvětlí podstatu jejich činnosti - objasní předmět jednotlivých pomocných věd historických	pramenů; pomocné vědy historické)	
Žák - se orientuje v základních výzkumných metodách archeologie, umí objasnit význam archeologické práce - objasní vývoj života na Zemi a vývoj živočišných předchůdců člověka i člověka dnešního typu v jednotlivých vývojových etapách pravěku (hominizační a socializační proces) - objasní vývoj pravěké duchovní i materiální kultury člověka (náboženství, pohřební rituály, umění, vývoj industrie) - vysvětlí význam neolitické revoluce – vzniku výrobního způsobu života – pro socializační změny v životě pravěkého člověka - objasní význam „kovových“ dob, tj. používání kovů při materiální výrobě i způsobu obživy - charakterizuje pojem archeologická kultura a zařadí časově i prostorově hlavní archeologické kultury pravěku	Pravěk (doba kamenná, bronzová, železná; podstata a metody archeologického výzkumu)	II. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury
Žák - zhodnotí přínos starověkých kultur a umí pojmenovat, co mají tyto kultury společné - objasní a porovná jednotlivé náboženské systémy starověku (hlavně židovství a jeho odraz v křesťanství) a popíše okolnosti jejich vzniku - vysvětlí vznik a vývoj jednotlivých staroorientálních států a vysvětlí odraz jejich kultury v kultuře „klasických“ antických států (Řecko, Řím) - objasní jednotlivé etapy vývoje starověkého Řecka a Říma, zhodnotí kulturní a společenský přínos antických států a vyzdvihne, co odkázaly budoucím generacím (řecká demokracie a vzdělanost; římské právo; křesťanství)	Staroorientální státy a starověk (staroorientální despotie; antické Řecko, Řím; ostatní Evropa a naše země v době římské)	II. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury
Žák - vysvětlí návaznost středověkých států na antické kulturní tradice - objasní proces christianizace a jeho vliv na vývoj raně středověké Evropy - vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí západních i východních křesťanů, vliv církve a náboženství na středověkou společnost - popíše poměry hospodářského a politického uspořádání středověké	Středověk (utváření středověké Evropy, vývoj islámu, vývoj křesťanství, hospodářský a zemědělský vývoj středověké společnosti, vzdělanost a umění ve středověké společnosti, dějiny jednotlivých (vybraných) středověkých států)	III. ročník Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury Český jazyk a literatura – středověké písemnictví u nás a Evropě

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
společnosti 5.–15. století a vše doloží na vybraných státních celcích • charakterizuje středověký vývoj slovanského obyvatelstva ve východní Evropě i na našem území • objasní středověký vývoj jednotlivých (vybraných) evropských států • objasní původ slovanského etnika, orientuje se v problematice prvních slovanských států s přihlédnutím k domácímu vývoji • objasní islám a vývoj islámské oblasti • vysvětlí průběh a důsledky tatarských a tureckých nájezdů hlavně do jižní a jihovýchodní Evropy • popíše, jak fungovala společnost v raném středověku, jak vznikaly první hospodářské a politické instituce • vysvětlí podstatu lenního systému a vznik šlechty • objasní význam evropské vzdělanosti v duchu křesťanských tradic (význam univerzit, křesťanských řádů)	v Evropě a muslimském světě)	
Žák • objasní význam nových myšlenkových systémů a vědeckých poznatků pro další vývoj společnosti, především, co lidstvu umožnily • zhodnotí význam a důsledky (hospodářské i politické) velkých zeměpisných objevů a cest • se orientuje v církevní otázce, charakterizuje vznik reformačních hnutí, objasní, jaká protipatření učinila katolická církev • vymezí a chápe vznik nových státních systémů a institucí (stavovský stát, absolutistická vláda). Umí je doložit na vývoji konkr. evropských států • zhodnotí situaci našeho státu uvnitř habsburského soustátí, jeho sociální, politickou a kulturní sféru a změny, které stát prodělal po třicetileté válce • zná a vysvětlí podstatu prvních novověkých revolucí (Nizozemí, Anglie) a zhodnotí jejich příčiny a důsledky	Počátky novověku – 16.–17. století (renesance a humanismus, evropská reformace; zámořské plavby a objevy; vývoj vybraných Evropských a mimoevropských novověkých států; mezinárodní vztahy v raném novověku; absolutismus a stavovství; raně novověké revoluce v Nizozemí a Anglii; české země v počátcích novověku v rámci habsburského soustátí; baroko)	III. a IV. ročník III. ročník – události 16. století (renesance a humanismus, reformace, zámořské plavby a objevy) IV. ročník – zbytek události 16. a 17. století Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury NOS – podstata vzniku a vývoje lidských a občanských práv
Žák • objasní význam osvícenských myšlenek a názorů a vysvětlí jaký měly konkrétní dopad na vývoj ve světě • se orientuje v proměnách v jednotlivých státech, kde byly osvícenské myšlenky postupně naplňovány, sleduje vývoj nových přístupů k politickému životu, úloze občana ve státě a jeho právům	Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti – 18.–19. století Učivo I. ročníku: (Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na	I. ročník (dle RVP ZV) a IV. ročník (dle RVP GV) Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
- vyzdvihne význam ústavy a orientuje se v základních typech parlamentních systémů - vysvětlí proces utváření novodobých národů a občanských společností - objasní, jak a za jakých podmínek se utvářel český národ - zhodnotí proces modernizace a industrializace v Evropě a také jeho negativní důsledky – ekologické, ekonomické a sociální důsledky - charakterizuje odlišný vývoj Evropy (v důsledku rozdílného tempa modernizace) a ostatních kontinentů vyjma severní Ameriky a vysvětlí důvody tohoto procesu - zdůvodní následky velmocenské politiky evropských států - popíše vývoj české společnosti a zhodnotit její postavení a celkovou úroveň v dunajské monarchii	Evropu a svět; vznik USA; industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka; národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa; revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů; politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva; kulturní rozrůzněnost doby; konflikty mezi velmocemi, kolonialismus Učivo IV. ročníku: (osvícenství – kultura, politika a náboženství, charakteristika osvícenského absolutismu; velké revoluce – vznik USA, francouzská revoluce 1789–1799, revoluční hnutí v Evropě do, v i po roce 1848; napoleonské a Vídeňský kongres; hospodářské vztahy v 18. až 19. století; národnostní a emancipační hnutí; vzájemné střetávání velmocí; životní styl, vzdělanost a umění na přelomu 19. a 20. století)	a kultury
Výstupy dle RVP ZV (I. ročník): Žák - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	Moderní doba (Národní a světové dějiny 1914–1945) Učivo I. ročníku: (první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky; nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy; mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní	I. ročník (dle RVP ZV) a V. ročník (dle RVP GV) Průřezová témata nezařazena Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
- zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí Výstupy dle RVP GV (V. ročník): Žák - charakterizuje obě světové války a dokumentuje jejich důsledky - objasní příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl dán vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševismu v Rusku - popíše základní znaky totalitních ideologií a srovná je s podstatou demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jim čelit (politika appeasementu) - vysvětlí důvody spojenectví i následné konflikty mezi totalitními režimy (nacismus versus komunismus) - chápe a objasní spojitosti mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politické radikalizace pravicových a levicových antidemokratických sil - popíše a zhodnotí život v moderní evropské společnosti a objasní význam masové kultury - charakterizuje význam vzniku ČSR a její vývoj v meziválečném období	systémy –komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět (druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války) Učivo V. ročníku: (první světová válka; revoluce v Rusku; Versaillesko-washingtonský systém; vznik Československa; Evropa a svět ve 20. a 30. letech; Mnichovská krize; kulturní vývoj 1. poloviny 20. století; druhá světová válka; protektorát Čechy a Morava, II. odboj)	
Výstupy dle RVP ZV (I. ročník): Žák - objasní příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa Výstupy dle RVP GV (VI. ročník): Žák - popíše a vysvětlí vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa - objasní a zhodnotí vojenská, politická a hospodářská seskupení z doby „studené války“ - vysvětlí vzájemné vztahy obou politických bloků - objasní důvody a průběh nejvýznamnějších konfliktů vzniklé v důsledku bipolárního rozdělení světa - vysvětlí základní problémy vnitřního	Soudobé dějiny Evropa a svět po druhé světové válce Učivo I. ročníku: (studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření; vnitřní situace v zemích východního bloku – na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí; Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR; rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět; problémy současnosti; věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava)	I. ročník (dle RVP ZV) a VI. ročník (dle RVP GV) Průřezová témata RVP GV: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce Žijeme v Evropě Mezipředmětová vazba na: Umění a kultura – dějiny umění a kultury NOS – podstata vzniku a vývoje totalitních a demokratických politických ideologií Český jazyk a literatura – česká exilová a literatura

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
vývoje zemí západního a východního bloku • charakterizuje vnitřní vývoj a vzájemné vztahy USA a SSSR i jejich odraz ve střední Evropě a u nás • porovná a vysvětlí způsob života a chování v demokratických a totalitních společnostech • objasní podstatu integrace demokratické části Evropy, vysvětlí lidská práva v kontextu evropské kulturní tradice a popíše úlohu a pravomoci základních institucí sjednocující se Evropy • objasní rozpad koloniální soustavy a problémy vývoje postkoloniálních rozvojových zemí • vysvětlí vliv islámské a dalších neevropských kultur na současný svět • vymezí a objasní základní (globální) problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje • vysvětlí cestu poválečného demokratického Československa ke komunistickému převratu v únoru 1948 a objasní vznik a vývoj totalitního režimu v socialistickém Československu (společenské čistky a politické procesy, „svobodná“ šedesátá léta, období normalizace, cestu k demokracii a vývoj Československa po roce 1989) • charakterizuje vývoj a současný stav v „postkomunistických“ zemích po pádu komunistických režimů	Učivo VI. ročníku (Evropa a svět po druhé světové válce, „studená válka“ a poválečné mocenské konflikty; východní blok – Československo jako součást východního bloku; Euroatlantický západní blok – euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; životní podmínky na obou stranách „železné opony“; rozpad koloniální soustavy; pád komunistických režimů; globální problémy moderní společnosti) – prolíná se se vzdělávací oblastí Občanský a společenskovední základ (širší tematický celek „Mezinárodní vztahy – globalistika“)	a literární tvorba domácího disentu

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět tělesná výchova realizuje v I. a II. ročníku vzdělávací obsah oboru **tělesná výchova** obsaženého v **RVP ZV** a z oboru **Výchova ke zdraví RVP ZV** zahrnuje část tématu Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a Osobnostní a sociální rozvoj. Ve III. až VI. ročníku plně realizuje vzdělávací obsah oboru **tělesná výchova** obsaženého v **RVP G**. Z oboru **Výchova ke zdraví RVP G** jsou do předmětu integrována témata Zdravý způsob života a péče o zdraví a Ochrana člověka za mimořádných událostí.

Časové a organizační vymezení

Časová dotace předmětu je 2 – 2 – 2 – 2 – 2 – 2.

Výuka probíhá ve skupinách v tělocvičně, v gymnastickém sále, v posilovně, na školním hřišti. Část aktivit probíhá v týdenních ročníkových kurzech, na lehkooatletickém stadionu, na zimním a plaveckém stadionu, ve sportovní hale a v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovně vzdělávací obsah v TV se prolíná s obsahem vyučovacích předmětů biologie, nauka o společnosti a chemie. Vědomosti a dovednosti, které se získají v jiných předmětech, se uplatňují v při pohybových činnostech v TV a naopak, zkušenosti získané v TV přispívají k realizaci cílů jiných vyučovacích předmětů.

Ve vyučovacím předmětu se uplatňují průřezová témata: osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova a environmentální výchova.

Učitel realizuje následující společné postupy, metody a formy, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

učitel

- nechá žáky samostatně vybírat vhodné kondiční, posilovací a relaxační cviky při rozcvičkách nebo strečinku v závěru hodiny.
- dbá na bezpečnost, záchranu a dopomoc a učí ji žáky
- kontroluje správné provedení cviků, vyloučí cviky škodlivé, volí vhodnou zátěž
- jde žákům osobním příkladem

Kompetence k řešení problémů

učitel

- motivuje žáky k řešení herních situací, k taktice a týmové spolupráci.
- umožní žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcí, plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce

Kompetence komunikativní

učitel

- učí žáky používat správné názvosloví, vyjadřovat se přesně a konkrétně
- podporuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a učiteli, například při školních turnajích

Kompetence sociální a personální

učitel

- učí žáky posuzovat jejich fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích
- motivuje žáky k zodpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých

Kompetence občanské

učitel

- učí žáky chování v krizových nebo zdraví ohrožujících situacích
- seznamuje žáky s technikou první pomoci
- netoleruje hrubé chování a šikanu

Kompetence digitální

učitel

- seznamuje žáky s možnostmi využití digitálních technologií při sportu a sportovních výkonech
- učí žáky měření sportovních výkonů pomocí digitálních aplikací
- využívá digitální technologie při výuce (video, fotografie, tvorba videa, aplikace)

Časový harmonogram:

Tematický celek	Časové určení
Rizikové faktory ve sportu	I.–VI. ročník
Bezpečnost při sportovních činnostech	I.–VI. ročník
Kondiční testy testy všeobecné zdatnosti a výkonnosti testy svalové disbalance	I.–II. ročník I. ročník
Hygiena pohybových činností	I.–VI. ročník
Zdravotně zaměřená cvičení	I.–VI. ročník
Denní pohybový a stravovací režim	I.–VI. ročník
Pohybové odlišnosti a handicap	I.–VI. ročník
Průpravná, kondiční, koordinační, estetická cvičení	I.–VI. ročník
Gymnastika estetické a kondiční cvičení s hudbou akrobatické základní sestavy cvičení na nářadí akrobacie šplh cvičení s náčiním cvičení bez náčiní průpravné úpoly	I.–V. ročník I.–V. ročník II.–V. ročník I.–V. ročník I.–V. ročník I.–V. ročník I.–V. ročník III. ročník
Kondiční cvičení, posilování, cvičení s hudbou	I.–V. ročník; VI. ročník volitelně
Atletika atletická abeceda rychlý a překážkový běh vytrvalostní běh atletické starty	I.–V. ročník
Plavání základní plavecké dovednosti technika plaveckých způsobů záchrana tonoucího	V., VI. ročník volitelně V. ročník V., VI. ročník volitelně
Raketové sporty (squash, badminton, ping-pong)	VI. ročník volitelně
Lyžování	III. ročník
Názvosloví, komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	I.–VI. ročník
Sportovní výstroj a výzbroj	I.–VI. ročník
Pohybové a sportovní akce	I.–VI. ročník
Volejbal herní činnosti jednotlivce herní kombinace herní systémy pravidla hry, hra	I.–V. ročník III.–V. ročník I.–V. ročník; VI. ročník volitelně I.–V. ročník; VI. ročník volitelně

Basketbal herní činnosti jednotlivce herní kombinace herní systémy pravidla hry, hra	I.–V. ročník I.–V. ročník III.–V. ročník I.–V. ročník; VI. ročník volitelně
Fotbal herní činnosti jednotlivce herní kombinace herní systémy pravidla hry, hra	I.–V. ročník; VI. ročník volitelně I.–V. ročník I.–V. ročník III.–V. ročník I.–V. ročník; VI. ročník volitelně
Florbal herní činnosti jednotlivce herní systémy hra	I.–V. ročník I.–V. ročník I.–V. ročník; VI. ročník volitelně
Turistika a pobyt v přírodě	V. ročník
Měření a hodnocení sportovních výkonů	I.–VI. ročník
Zdravotní tělesná výchova základní druhy oslabení individuální posouzení specifických vyrovnávacích cviků obezita rehabilitační cvičení vyrovnávací cvičení	I.–VI. ročník
Výchova ke zdraví první pomoc při úrazech rizika ohrožující zdraví a jejich prevence poskytování první pomoci	I.–VI. ročník I.–VI. ročník I., III., V. ročník
Péče o zdraví a zdravá výživa výživa podle věku, zdravotního stavu a profese; poruchy příjmu potravy hygiena a bezpečnost v TV záchrana a dopomoc při cvičení duševní hygiena; osobnostní a sociální rozvoj cvičení sebereflexe, sebekontroly a zvládání problémových situací	I.–VI. ročník
Ochrana člověka za mimořádných událostí Vyhlášení nebezpečí; živelné pohromy; únik nebezpečných látek; první pomoc při hromadném zasažení; evakuace	I. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák: dodržuje bezpečnost při pohybových aktivitách;	Rizikové faktory ve sportu Bezpečnost při sportovních činnostech	PT Osobnostní a sociální výchova – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti
Žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Kondiční testy testy svalové disbalance držení těla, testy všeobecné zdatnosti a výkonnosti	PT Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí (PT z RVP ZV)
Žák se samostatně připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí Zásady chování a jednání v různém prostředí Úprava pohybových činností podle aktuálních podmínek a možných rizik	
Žák usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Zdravotně zaměřená cvičení rehabilitační cvičení, vyrovnávací cvičení, posilovací cvičení, dýchání	PT Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (PT z RVP ZV)
Žák - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Denní, pohybový a stravovací režim, vhodné aktivity podle pohybových předpokladů a zájmů	
Žák - uplatňuje vhodné chování na sportovišti, v přírodě, v silničním provozu; - předchází nebezpečí úrazů svojí činností	Bezpečnost a záchrana při sportovních činnostech Závažná poranění a život ohrožující stavy Improvizovaná první pomoc, krizové situace, odsun raněného	PT Osobnostní a sociální výchova morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika (PT z RVP ZV)
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - usiluje o své pohybové sebezdokonalení	Pohybové odlišnosti a handicap (věkové, pohlavní, výkonnostní) Průpravná, kondiční, koordinační, estetická cvičení	
Žák - rozvíjí optimálně své pohybové schopnosti; - zvládne jednodušší prvky potřebné pro gymnastické sestavy	Gymnastika, průpravné úpoly Estetické a kondiční cvičení s hudbou, akrobatické základní sestavy (kotoulové sestavy) Cvičení na nářadí, akrobacie, šplh, cvičení s náčiním i bez náčiní, úpoly	PT Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí (PT z RVP ZV)
Žák	Kondiční cvičení, posilování	PT Osobnostní

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich možné příčiny; - usiluje o vzájemné prohloubení vztahů v kolektivu, přispívá ke kolektivní spolupráci - dokáže pracovat s digitální technologií v rámci kondičního cvičení, posilování a cvičení s hodbou	Švihadla, cvičení s hodbou, posilování na strojích, aerobik, kondiční cvičení na nářadí Digitální kompetence v rámci cvičení s hodbou, posilování a kondičního cvičení	a sociální výchova sociální rozvoj – mezilidské vztahy (PT z RVP ZV)
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů - usiluje o své pohybové sebezdokonalení	Atletika Atletická abeceda, rychlý, překážkový a vytrvalostní běh, atletické starty, hody míčkem a granátem	PT Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (PT z RVP ZV)
Žák Žák dbá na bezpečnost a hygienu prostředí, rozhodne o způsobu poskytnutí první pomoci a záchrany tonoucího	Plavání Základní plavecké dovednosti, zdokonalovací plavecká výuka, skok z bloku, záchrana tonoucího Technika plaveckých způsobů (prsa, kraul, znak)	PT Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – psychohygienu (PT z RVP ZV)
Žák - provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů; - usiluje o své pohybové sebezdokonalení - dokáže pracovat s digitální technologií v rámci zimního kurzu ke zlepšení výuky lyžování, snowboardingu i běžeckého lyžování, dokáže vytvořit videa, fotografie a záznamy	Lyžování nebo snowboarding, běžecké lyžování Digitální kompetence v rámci výuky zacházení s technikou, natáčení tréninků v lyžování, snowboardingu a běžeckého lyžování, rozbory, komentář, diskuze, názorné ukázky ke zlepšení Zpracování videí a fotografií z kurzu	ročníkový kurz – III. ročník PT Osobnostní a sociální výchova sociální komunikace PT Environmentální výchova problematika vztahů organismu a prostředí
Žák užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence a rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Názvosloví, komunikace a spolupráce při pohybových činnostech	PT Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj – komunikace (PT z RVP ZV)
Žák volí vhodnou výzbroj a výstroj	Sportovní výstroj a výzbroj Účelnost, bezpečnost, kvalita	
Žák připraví ve spolupráci s ostatními žáky třídní či školní turnaj a podílí se na její realizaci	Pohybové a sportovní akce Organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace	PT Osobnostní a sociální výchova sociální komunikace, spolupráce a soutěž
Žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Volejbal, basketbal Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry	PT Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj seberegulace a sebeorganizace (PT z RVP ZV) PT Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj – mezilidské vztahy (PT z RVP ZV)

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Florbal, fotbal Herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, pravidla hry	PT Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (PT z RVP ZV) PT Osobnostní a sociální výchova sociální rozvoj – mezilidské vztahy (PT z RVP ZV)
Žák • správně reaguje na vnější změny prostředí • respektuje pravidla soužití, mezi vrstevníky a partnery • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů • zorganizuje a vede skupinu žáků • uplatní osvojené způsoby chování při zátěžových, stresových a krizových situacích • snaží se pomoci ostatním v nouzi	Turistika a pobyt v přírodě, – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	ročníkový kurz – V. ročník PT Osobnostní a sociální výchova – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, morálka všedního dne
Žák • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijskou myšlenku; • myšlenku čestného soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu; • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji; • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora; • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je; • samostatně zorganizuje jednoduchý turnaj, závod; • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách podílí se na jejich prezentaci	Měření a hodnocení sportovních výkonů, olympionismus, fair play, pomoc pohybově znevýhodněným, odmítání dopingu, úspěchy našeho sportu	PT Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání (PT z RVP ZV)
Žák • uplatňuje zodpovědnost k přístupu nápravy zdravotních oslabení; • samostatně a pravidelně zařazuje speciální vyrovnávací cvičení a usiluje o jejich optimální provedení; • vyhýbá se škodlivým a nevhodným činnostem vzhledem ke zdravotnímu oslabení; • vytvoří soubor speciálních vyrovnávacích cviků; • pravidelně a zodpovědně provádí	Zdravotní tělesná výchova Základní druhy oslabení – jejich příčiny a důsledky Individuální posouzení specifických vyrovnávacích cviků. Obezita Rehabilitační cvičení, vyrovnávací cvičení, dýchání	PT Osobnostní a sociální výchova osobnostní rozvoj – psychohygiena (PT z RVP ZV)

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
cvičební soubory; • předvede relaxační cvičení; • dodržuje životosprávu a doporučí zásady zdravé výživy		
Žák • usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví • samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu překonávání únavy a předcházení stresovým situacím; • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí • dokáže se ovládat a řešit konfliktní situace v kolektivu	Výchova ke zdraví První pomoc v situacích ohrožujících život nebo zdraví i v mimořádných podmínkách Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti Bezpečné chování a komunikace: komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnutí problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování Psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnutí stresu, hledání pomoci při problémech	Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP ZV témata Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a Osobnostní a sociální rozvoj

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	
Žák • usiluje o pozitivní změny ve svém životě, v prostředí rodiny, školy a obce • dbá na zdravou výživu; na příkladech doloží, jak se ve skladbě stravy projeví věk, zdravotní stav a profese jedince; • chápe nebezpečí při poruchách příjmu potravy; • zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace • dokáže poskytnout první pomoc při poraněních a život ohrožujících stavech	Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví Zdravá výživa podle věku, zdravotního stavu a profese, poruchy příjmu potravy, hygiena a bezpečnost v TV záchrana a dopomoc při cvičení, psychohygiena První pomoc při úrazech a náhlých zdravotních příhodách, poskytování první pomoci	Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP G – téma Péče o zdraví a zdravá výživa
Žák • rozhoduje o situaci podle chování a jednání vlastního nebo cizího ohrožení a při konkrétní mimořádné situaci • použije signály pro vyhlášení poplachů; • posoudí způsob poskytnutí první pomoci a umí se zapojit do likvidace následků při hromadném zasažení obyvatel; • dokáže sbalit evakuační zavazadlo	Ochrana člověka za mimořádných událostí klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí Vyhlášení hrozby a vzniku mimořádné události, živelné pohromy, únik nebezpečných látek, první pomoc – klasifikace poranění při hromadném zasažení, evakuace Sociální dovednosti potřebné při řešení mimořádných událostí – rozhodnost, pohotovost, obětavost, efektivní komunikace	Integrace z oboru Výchova ke zdraví RVP G – téma Ochrana člověka za mimořádných událostí

Umění a kultura – hudební obor

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět Umění a kultura se realizuje jako hudební a výtvarný obor. V I. a II. ročníku žáci povinně studují oba obory, a to ve skupinách s časovou dotací 1 hodina týdně pro každý obor. Vzdělávací obsah je zde konstituován na základě RVP ZV. Ve III. a IV. ročníku si povinně zvolí jeden z těchto dvou oborů a obsah učiva i formy výuky zde odpovídají učebnímu obsahu čtyřletého studia.

Časové a organizační vymezení:

Časová dotace je během celého studia 1 – 1 – 2 – 2 – 0 – 0. Učí se ve skupinách v učebně vybavené hudebním nástrojem (klavír, keyboard) a audiovizuální technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Na nižším gymnáziu jsou hlavními doménami činnosti vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové, na vyšším gymnáziu pak okruhy hudebních činností, jako jsou produkce (praktické hudební činnosti), recepce (poslech vybraných skladeb) a reflexe (interpretace skladeb, vytváření vlastních soudů).

Všechny tyto složky mají přispívat k rozvoji osobnosti žáka a směřují tedy k:

- rozvíjení hudebních dovedností žáka, k tvořivému přístupu ke světu, k obohacování emocionálního života
- pochopení umění jako specifického způsobu komunikace, k poznání provázanosti jednotlivých druhů umění
- poznávání hodnot v širším sociálním a kulturním kontextu
- k vytváření vlastních postojů, tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním projevům různých národů, národností a skupin

Z průřezových témat se nejvíce do hudebního oboru promítnou:

- Osobnostní a sociální výchova (sebepozorování, seberegulace, psychohygiena, kreativita, komunikace, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje)
- Výchova demokratického občana a multikulturní výchova (postoje k jiným lidem, kulturám)
- Mediální výchova (hlavně v oblasti postojů – hlavně nižší ročníky, možnosti, vliv na společnost – vyšší ročníky)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (žijeme v Evropě, umění jako společná řeč světa)
- Multikulturní výchova (poznání jiných kultur, úcta k nim)

Pro utváření a rozvíjení vzdělávacích kompetencí se využívají následující strategie, metody, postupy a formy práce:

Kompetence komunikativní

skupinové práce při přípravě a realizaci hudebního objektu, sémantické rozborů v receptivních činnostech, které rozkrývají významové a obsahové vrstvy díla, diskuze zahrnující vyjadřování vlastních soudů a preferencí v receptivních činnostech, hudební a pohybové dialogy mezi jednotlivými žáky v rámci improvizace a stylizace

Kompetence k učení, k řešení problémů, občanské, sociální a personální

výklady, návštěvy muzeí a kulturních akcí, referáty a prezentace žáků, řízené diskuze. Všechny tyto formy práce mají umožnit žákům poznání kulturních a duchovních hodnot minulosti i současnosti s cílem vzbudit u studentů dlouhodobý zájem o kulturu a umění

Časový harmonogram:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Vokální činnosti	I.–IV. ročník
Instrumentální činnosti	I.–IV. ročník
Pohybové činnosti	I.–IV. ročník
Hudba a tanec	I. ročník
Hudební dílo jako struktura	I. ročník
Autor – dílo – interpret – posluchač	I. ročník
Hudební žánry, umělecké styly – stručný přehled	I.–IV. ročník
Hudba a její místo v současném světě	I.–IV. ročník
Vývoj hudby od počátku po romantismus	III. ročník
Vývoj hudby od romantismu po současnost	IV. ročník
Umělecká tvorba a komunikace, otázky vnímání a přijímání umění	IV. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Umění a kultura – hudební obor

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
I. ročník		
Žák se podle svých individuálních možností aktivně podílí na všech muzických činnostech v hodině	Hudba a pohyb jako možnost sebevyjádření Kompenzace nedostatků v určitém hudebním projevu činností náhradní	PRODUKCE: Ve všech ročnících v této doméně bude naplňováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – Sebepoznání a sebepojetí, Kreativita, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Komunikace (spolupráce, efektivní řešení problémů, smysl pro kolektivní práci)
Žák - dodržuje zásady hlasové hygieny a správných pěveckých návyků při mluvním i vokálním projevu - podle svých možností intonuje čistě a rytmicky přesně - vnímá a posuzuje svůj projev, hledá možnosti dalšího zlepšení, případně kompenzaci jinou hudební činností, oceňuje kvalitní zpěv druhého	Vokální činnosti Hlasová hygiena, péče o sluch, problémy související s mutací Pěvecké dýchání Měkké nasazení tónu Správná artikulace – vztah mezi řečí a hudbou Intonační a rytmická cvičení Melodické a rytmické hry, improvizace Ukázky pěveckých technik	
Žák se zapojuje podle svých možností do kolektivní hudební činnosti	Zpěv lidových písní bez doprovodu i s doprovodem, zpěv umělých písní různých žánrů, zpěv kánonů	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
a snaží se interpretovat kultivovaným způsobem písně různých žánrů	a jednoduchého vícehlasu dle individuálních možností kolektivu	
Žák - se podle svých individuálních možností zapojuje do hudebních činností hrou na hudební nástroj - využívá jednoduchých rytmických nástrojů k doprovodům i improvizaci - vytváří podle svých možností přede hry, do hry a mezihry, posiluje hudební paměť a představivost	Instrumentální činnosti Hra na Orffovy nástroje, případně dle individuálních možností na jiné nástroje Hudba jako způsob komunikace – vyjádření emocí pomocí melodie, rytmu, dynamiky a tempa Interpretace vokálně instrumentálních skladeb úměrných možnostem kolektivu Tón a jeho grafický záznam	
Žák - odliší taneční hudbu od netaneční - zná některé tance a podle svých možností je realizuje - pohybem reaguje na hudbu	Hudebně pohybové činnosti Důležité znaky hudby určené k tanci Charakter lidového tance, dobové tance – dobové odívání a jeho vliv na taneční kroky – menuet, polonéza, valčík, polka, disko tance Pohybové hry	Mezipředmětová vazba na historii a výtvarný obor
Žák - soustředěně poslouchá znějící hudbu a dle svých dosavadních zkušeností a vědomostí rozlišuje hlavní výrazové prostředky díla - přistupuje ke skladbě jako zákonitě vystavěnému celku, umí pojmenovat její složky - reflektuje a umí vyjádřit své pocity ze slyšené skladby - respektuje pocity jiných, pokud nejsou výrazem netolerance, destrukce, rasismu či xenofobie	Hudební dílo jako struktura-melodika, rytmika, harmonie, forma, instrumentace, sémantika skladby Vztah skladatel-dílo-interpret-posluchač Někteří světově proslulí hudební skladatelé a interpreti různých žánrů Současná populární hudba – otázky módnosti, modernosti, epigonství a kýče	POSLECHOVÉ ČINNOSTI Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané-Češi v evropských procesech

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
II. ročník		
Žák - získané pěvecké návyky aplikuje v pěveckém i mluvním projevu - používá správné metody k práci s hlasem - intonuje čistě a rytmicky přesně dle svých dispozic - snaží se objektivně hodnotit pěvecký projev svůj i druhého a dokáže vyjádřit uznání	Vokální činnosti Péče o hlasové a sluchové ústrojí Prohlubování pěveckých návyků a dovedností Správná dikce, práce s dechem, správné frázování Pokusy o zhudebnění krátkého textu Podle individuálních schopností interpretace sólové skladby	PRODUKCE
Žák se zapojuje do kolektivních vokálně instrumentálních činností podle	Zpěv jednohlasých a dle možností skupiny vícehlasých písní lidových i umělých	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
svých dispozic • popíše rozdíly v interpretaci různých žánrů a dle svých možností se tuto interpretaci snaží napodobit	Pokus o interpretaci jednoduché operní části, šansonu, populární písně	
Žák • podle individuálních schopností a možností se podílí na instrumentálních doprovodech • rozvíjí a posiluje svou hudební paměť a hudební představivost	Instrumentální činnosti Hra s oporou o hudební zápis s důrazem na rytmus-změna taktu ve skladbě, triola Jednoduchý doprovod s využitím T, S, D v durové a mollové stupnici	
Žák • pohybem ruky vyjadřuje takt, tempo a dynamiku skladby • reaguje na změny v proudu hudby • snaží se uchovat v paměti a reprodukovat předvedené kroky a pohybové sekvence	Hudebně pohybové činnosti Hra na tělo Taktování v sudém a lichém taktu Pohybové hry – orientace v prostoru Drobné pohybové etudy dle pohybových možností žáků	
Žák • se orientuje v posloupnosti uměleckých stylů • charakterizuje alespoň jednoho významného skladatele každého stylového období • vnímá odlišnost skladeb různých stylů a pokouší se odlišnosti na základě svých dosavadních znalostí popsat	Posloupnost uměleckých stylů – stručný historický a kulturní kontext, významní skladatelé, nejtypičtější hudební znaky jejich děl Kulturní tradice národa a regionu – významní čeští hudebníci ve světě, lidová píseň v minulosti a nyní	Poslechové činnosti Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Jsme Evropané – význam regionální kultury (téma o lidové písni v regionu bude realizováno na kurzu Tradice a současnost)
Žák • chápe významnou roli umění v životě člověka • vnímá propojenost jednotlivých druhů umění a na základě toho uvede konkrétní příklady vzájemných vazeb	Literatura a výtvarné umění jako inspirace pro programní hudbu, operu, balet Scénická a filmová hudba Zneužití hudby v reklamě	Mediální výchova – Fungování a vliv médií ve společnosti – zneužití hudby ke komerčním účelům

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
III. ročník		
Žák • dodržuje zásady hlasové hygieny při vokálních i mluvních činnostech • uplatňuje své pěvecké dovednosti sólově i ve skupině • získané pěvecké návyky a dovednosti důsledně využívá při zpěvu i mluvním projevu • zpívá podle svých možností intonačně i rytmicky správně	Vokální činnosti Hygiena hlasového a sluchového ústrojí Sjedení hudebních dovedností – postoj, pěvecké dýchání, měkké nasazení tónu, hlasový rozsah Melodická, rytmická a sluchová cvičení Jednoduché melodizace textu Zpěv jednohlasých a vícehlasých písní dle možností skupiny	PRODUKCE Ve všech ročnících v hudebních činnostech bude naplňováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, Seberegulace, efektivní řešení problémů, Spolupráce – smysl pro kolektivní

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
		práci
Žák - se podle svých možností zapojuje do instrumentálních aktivit ve skupině - podle svých individuálních možností doprovází vokální produkci na jednoduché rytmické a melodické nástroje - vyjadřuje hudbou různé nálady a emoce	Instrumentální činnosti Tvorba rytmických i dle možností harmonických doprovodů Imitace slyšené melodie, tvoří vlastní jednoduché melodie, komunikuje hudbou Rytmické hry v 2/4, 3/4, 4/4 taktu Nota celá, půlová, čtvrtěová, osminová, synkopa, triola	
Žák - pohybem ruky vyjadřuje takt - reaguje na hudbu pohybem a tanečními kroky - podle svých možností vytváří malé taneční a pohybové etudy	Hudebně pohybové činnosti Taktovací schémata 2/4, 3/4, a 4/4 taktu jednou, případně oběma rukama Pohyb v klasickém baletu a ve výrazovém tanci Pohybové hry a malé etudy	
Žák chápe hudební skladbu jako zákonitě vybudovaný celek, uvědomuje si základní stavební prvky díla a označí jeho nejdůležitější znaky	Umění a jeho místo v životě společnosti i jedince Umělecké dílo jako struktura Tvorba, zprostředkování, recepce Hudba a její specifické znaky a možnosti Absolutní a programní hudba – hudba jako osobité sdělení Hudební dílo a jeho stavební prvky	RECEPCE a REFLEXE Vazby na literaturu, výtvarné umění, film, divadlo
Žák - vnímá vývoj hudby na pozadí historických událostí a kulturních souvislostí a vzájemnou vazbu doloží příklady - zná posloupnost uměleckých stylů, jejich časové zařazení, obecnou charakteristiku - umí popsat nejdůležitější hudební znaky stylu, zná nejdůležitější osobnosti a jejich zásadní díla - soustředěně poslouchá znějící hudbu a umí pojmenovat její některé znaky	Umění jako odraz doby Teorie vzniku hudby, monodie duchovní i světská, vznik vokální polyfonie, její etapy, formy a osobnosti světové i české hudby, vokálně instrumentální hudba Baroko, jeho hlavní znaky, hudební formy, prosazení dur-mollového principu, instrumentace, osobnosti světové i české hudby, problémy interpretace, další vývoj opery Klasicismus jako styl, vznik sonátové formy a podíl českých hudebníků na jejím utváření, 1. vídeňská škola, formy, nejdůležitější díla, vazby na Čechy, přesahy do romantismu	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě Česká hudba v kontextu hudby evropské a světové Mezipředmětové vazby na literaturu a výtvarný obor

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
IV. ročník		
Žák - získané pěvecké návyky a dovednosti důsledně uplatňuje při zpěvu i mluvním projevu - podílí se na kolektivním hudebním projevu ve skupině	Vokální činnosti Dle individuálních možností rozšiřování hlasového rozsahu, sjednocování hlavového a hrudního rejstříku, barva hlasu, pohyblivost a nosnost tónu	PRODUKCE

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
rozpozná rozdíly v interpretaci skladeb, umí tyto rozdíly pojmenovat	pohyblivost a nosnost tónu Prostředky výrazového přednesu (legato, staccato, přízvuky, frázování, dynamika, tempo) Zpěv písní různých stylů a žánrů	
Žák - se zapojuje podle svých možností do instrumentálních produkcí ve skupině - jednoduchým způsobem doprovází vokální činnosti ve skupině - úměrně svým dovednostem improvizuje a pokouší se o vyjádření hudebních i nehmotných myšlenek	Instrumentální činnosti Práce s nástroji dle stavu ve skupině Složitější rytmy v osminových a půlových taktech Posilování harmonického citění žáků Improvizace, vytváření zvukové kulisy k poezii či jinému literárnímu žánru Hudba a obraz	Mezipředmětové vazby na literaturu a výtvarný obor
Žák - se orientuje v jednodušší partituru - notový zápis používá jako oporu pro své hudební činnosti	Hudební názvosloví pro běžné označení tempa, dynamiky, některých nástrojů v partituru, nejběžnější výrazy vyskytující se v notovém záznamu Poslech jednoduché skladby s partiturou	
Žák cítí úzkou spojitost hudby a pohybu a dokáže ji vyjádřit gesty, pohybem, tanečními kroky a mimikou	Hudebně pohybové činnosti Dle individuálních možností taneční kreace Podle možností pokus o malou pantomimu	
Žák - vnímá vývoj hudby na historickém a obecně kulturním pozadí doby a doloží to konkrétními příklady - zná významné mezníky ve vývoji hudby, významné osobnosti, jejich zásadní díla, chápe pohnutky k jejich napsání, dokáže je interpretovat	Romantismus jako umělecký směr Umění jako nositel společenských idejí Etapy a proměny hudby 19. století, nové formy Vznik národních škol a opera 19. století Česká hudba 19. století Umění a společenská poptávka Opereta, typické znaky a její sounáležitost s posluchačským prostředím Otázky interpretace – skladatel jako interpret Vznik klasického baletu	RECEPCE a REFLEXE Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě – Češi jako světoví skladatelé a interpreti Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu
Žák - chápe právo umělce na hledání nových způsobů vyjádření a umí vysvětlit, proč tomu tak je - se zamýšlí nad možným sdělením hudebního díla a dle svých možností tyto myšlenky interpretuje - zná významné proudy, tendence a osobnosti v hudbě 20. století - vnímá různé interpretace hudebních děl a umí popsat jejich zásadní znaky	Hudba 20. století v kontextu umění – její složitost a provázanost s historickými událostmi Umělecká tvorba a komunikace, výrazové prostředky jednotlivých umění, jejich vzájemné ovlivňování a prostupování – reflexe umění jako celku, umění jako hra, či konkrétní poselství, Proměnlivost hodnot, schopnost přijímat nové Nové směry a proudy, významní	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Žijeme v Evropě Umění jako reakce na dějinný vývoj Mezipředmětové vazby na historii, výtvarný obor a literaturu

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
	představitelé a jejich zásadní díla – impresionismus, expresionismus, atonalita a mikrotonalita, avantgarda, neoklasicismus, polytonalita, studiová hudba, třetí proud, minimalismus, průniky a syntézy Postmoderní umění Možnosti interpretace	
Žák • se orientuje v žánrech nonartificiální hudby, umí je pojmenovat a uvést charakteristické rysy • vyjadřuje své preference a zdůvodňuje je • je tolerantní k preferencím ostatních lidí, pokud tyto preference nevykazují znaky netolerance a destrukce	Jazz, jeho typické znaky, osobnosti Rock, jeho různé podoby a proudy až po současnost Folk, folk, šanson, otázky interpretace jednotlivých žánrů Propojení hodnot tradice a současnosti (fúze folkloru, jazzu, rocku) Umění a životní styl Hudba jako generační výpověď	Mediální výchova – Role médií v moderních dějinách – Vliv na rozvoj tzv. populární hudby, význam pro utváření dobového vkusu

Umění a kultura – výtvarný obor

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět Umění a kultura se realizuje jako hudební a výtvarný obor. V I. a II. ročníku žáci povinně studují oba obory, a to ve skupinách s časovou dotací 1 hodina týdně pro každý obor. Vzdělávací obsah je zde konstituován na základě RVP ZV. Ve III. a IV. ročníku si povinně zvolí jeden z těchto dvou oborů a obsah učiva i formy výuky naplňují požadavky stanovené RVP gymnaziálního vzdělávání.

Výtvarný obor je v prvních dvou ročnících zaměřen zejména na vytváření vlastních výtvarných prací, na rozvíjení smyslové citlivosti, na uplatňování subjektivity a na ověřování komunikačních účinků.

Cílem výtvarného oboru v I. a II. ročníku šestiletého studia je estetická kultivace osobnosti prostřednictvím výtvarných činností a aktivního osvojování výtvarného umění.

Z průřezových témat se do výtvarného oboru promítnou:

- Osobnostní a sociální výchova s důrazem na osobnostní, sociální a morální vývoj žáka, obsahuje následující okruhy: rozvoj schopnosti poznání, sebepoznání a sebepojetí, kreativita, mezilidské vztahy, komunikace,
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech je obsažena v okruhu Evropa a svět
- Multikulturní výchova v sobě spojuje Kulturní difference a Multikulturu
- Environmentální výchova se realizuje v okruzích Ekosystémy a Vztah člověka v prostředí
- Mediální výchova je zastoupena tematickým okruhem Tvorba mediálního sdělení

Časové a organizační vymezení:

Předmět Umění a kultura se realizuje jako hudební a výtvarný obor. V I. a II. ročníku žáci povinně studují oba obory, a to ve skupinách s časovou dotací 1 hodina týdně pro každý obor. Ve III. a IV. ročníku si povinně zvolí jeden z těchto dvou oborů. Časová dotace jsou 2 hodiny týdně, učí se ve skupinách. Časová dotace výtvarného oboru je během celého studia 1 – 1 – 2 – 2 – 0 – 0. Výuka probíhá ve specializovaných prostorách školy – v ateliéru. k dispozici je i vybavení pro práci s keramikou, část výchovných a vzdělávacích aktivit probíhá i v plenéru, na výstavách a tvoří i náplň ročníkových kurzů.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Výtvarný obor spolupracuje s jinými předměty, zejména pak s hudebním oborem. Úzká vazba mezi těmito obory se promítá do některých témat, zejména tématu Umělecká tvorba a komunikace.

Vzdělávací obsah je členěn do dvou základních okruhů, pojímaných v kontextech historických a sociokulturních, v jejich vývoji a proměnách.

První okruh tvoří Obrazové znakové systémy umožňující vytváření aktivních postojů k aktuálním obsahům obrazové komunikace a reflektování osobního místa žáka ve světě vizuální kultury.

Druhý okruh představují Znakové systémy výtvarného umění umožňující aktivní vstupování do výtvarného uměleckého procesu, využívání vlastních prožitků, postojů, zkušeností. Vychází přitom z umění od konce 19. stol. do současnosti.

Do vzdělávacího obsahu výtvarného oboru jsou začleněna následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Pro utváření a rozvíjení vzdělávacích kompetencí se využívají následující strategie, metody, postupy a formy práce:

Kompetence k učení:

- Žák je veden ke schopnostem sebereflexe a zaznamenávání si svých pokroků v práci, například formou osobních výtvarných deníků.
- Žák rozvíjí vizuální vědomosti přímým kontaktem s výtvarným uměním, studiem uměleckých děl, publikací, návštěvami muzeí, galerií, spoluprací s jejich lektorským oddělením, používáním digitálních technologií a netradičních výtvarných postupů.
- Žák se učí citovat, analyzovat a případně i kriticky hodnotit různé zdroje informací formou samostatné nebo skupinové práce.

Kompetence k řešení problémů:

- Zařazujeme v hodinách vyučovací metody vedoucí žáka k učení, řešení problémů v rámci jednoho předmětu nebo ve spojení s jinými předměty. Mezi tyto metody patří projektové a skupinové vyučování, práce ve dvojicích, diskuse, psycho hry výtvarné či hudebně zaměřené, exkurze a výjezdové semináře.
- Podporujeme samostatnou tvůrčí práci žáka s důrazem na experiment.

Kompetence komunikativní:

- Žák je veden k možnostem komunikačního propojení s ostatními předměty, především s českým jazykem, dějepisem a hudební výchovou.
- Žák se učí orientovat ve vizuálním prostředí a vizuální komunikaci prostřednictvím kresby, malby, grafiky, koláže, prostorové tvorby, asambláže, fotografie a počítačové grafiky.

Kompetence sociální a personální:

- Respektujeme výsledek žákovské práce jako originální výtvor.
- Žák je veden v diskuzích k umění dialogu, dovednosti naslouchat a akceptovat odlišnosti jiných.

Kompetence občanské:

- Žák je motivován k pochopení tradic, charakteru, hodnot i rituálů svého národa a společnosti, návštěvami galerií, muzeí, divadel a koncertních sálů.

Kompetence pracovní:

- žák je veden k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti práce a dodržování bezpečnostních postupů při výtvarných aktivitách tak, aby neohrožoval zdraví své i druhých.
- klademe důraz na ochranu životního prostředí i ochranu kulturních a společenských hodnot.

Časový harmonogram:

Vzdělávací obsah je pojat do širších tematických celků. Proto uvádíme časový harmonogram probírání tematických okruhů tak, jak je uplatňován ve výuce:

Tematický celek – oblast	Časové určení
Výrazové možnosti linie, tvaru, objemu	I. ročník
Nauka o barvách	I. a II. ročník
Malba, kresba, grafika, keramika	I.–IV. ročník
Kompozice	II. ročník
Tradiční i netradiční techniky včetně počítačové grafiky	III. ročník
Umění nových medií	III. ročník
Umění po impresionismu	IV. ročník
Architektura, lineární perspektiva	IV. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Umění a kultura – výtvarný obor

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák - vytváří si přehled širokého spektra kreslířských, grafických a malířských technik. Vyjadřuje a chápe abstrakci, stylizaci, objem, strukturu, světlo, barvu, prostor a čas - orientuje se ve volné tvorbě především 20. st. - používá pojmů k vyjádření specifických vlastností výtvarných technik tradičních i netradičních, dvojrozměrného vyjádření, - rozlišuje jednotlivé techniky na originálech i reprodukcích	Kresba hlinou, tělem, světlem Otisk ruky, rytí do různých materiálů Grafické techniky Plastika, keramika Konstrukce plastické i psychologické Výtvarné řešení designu a užité tvorby Filmová a divadelní tvorba – osvětlení, kamera, scénografie Porovnávání statického a dynamického obrazu	Konkrétní spojení multimediálních tendencí spojující výrazové prostředky výtvarného umění, divadla, hudby, tance Společné návštěvy filmů, divadelních představení, výtvarných akcí, výstav současného umění, pořadů o výtvarném umění
Žák - na příkladech uvádí širší příčinné souvislosti historického vývoje výtvarného umění - člení je na slohová období – tedy na rozsáhlejší vývojové etapy	Pravěk, antika, středověk, umění náboženských civilizací, důvěra v rozum, složitost společensko-historické situace 17. a 18. století. Konflikt společenských sil a jeho vyústění v umění 2. pol. 19. století Impresionismus jako vývojový mezník Nástup umělecké avantgardy Období mezi 2 sv. válkami Poválečná vlna Pocity moderního člověka a jeho odraz ve výtvarném umění	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Mediální výchova – Hudební výchova
Žák na konkrétních příkladech zdůrazňuje vývojový proces umění 1. pol. 20. století s jasným vymezením uzlových bodů jednotlivých vývojových etap	Umění po impresionismu, expresionismus, kubismus, dadaismus, surrealismus, abstraktní umění, op-art, pop-art, nová figurace, současné trendy ve výtvarném umění	Mediální výchova Multikulturní výchova
Žák - na podkladě praktického zvládnutí kreslířských, grafických a malířských technik rozvíjí výtvarnou senzibilitu a výtvarné myšlení, vyjadřování a chápání - hledá při tom inspiraci především v současném českém a světovém umění - vybírání nejen z tradičních prostředků, ale i ze současných metod a technologií	Výtvarné projekty – člověk, příroda, město, ... Od otisku ruky přes rytí do různých materiálů ke kresebným studiím a grafickým technikám – tradičním i netradičním včetně počítačové grafiky Litá grafika, nefigurativní malba Od stopy v hlíně odlité do sádky k volné tvorbě Od plastiky a soch k objektu a environmentu Hledání nových pohledů na město, vesnici, kostel atd.	Environmentální výchova Mediální výchova – člověk a příroda

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák chápe výtvarný projev jako jeden ze způsobů vyjádření lidské psychiky, lidského prožívání světa a seberealizace člověka	Vyjádření pocitů a stavů, hledání rozdílů a shod Pocitová abstrakce, surrealistické tendence snu a fantazie Malování při hudbě Výtvarné akce, performance, happening Prostor, čas a pohyb v umění, fantazie a tvořivost	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Využití další vzdělávací nabídky (muzea, galerií ...) Společná návštěva galerií, výstav současných umění, filmů, či pořadů o výtvarném umění Inspirační zdroje: Odborné publikace Katalogy, Časopisy, Internetové stránky Ukázky uměleckých děl Symbolika výtvarného projevu (křesťanství, japonské zahrady) Návštěvy výstav současných umění, pořadů o výtvarném umění, filmů
Žák srovnává výtvarné umění nejen s jinými uměleckými druhy (především s hudbou), ale i s lidským slovním projevem	Kontrast mezi studiem skutečnosti a abstrakcí Různé míry zprostředkovanosti znakového systému: op-art, geometrická abstrakce, figurální a volná exprese, ozvláštňování, pop-art, performance, happening	Multikulturní výchova
Žák na základě jednoduchých zadání zjišťuje, jaké prostředky bude volit k vyjádření svého tvůrčího záměru	Rovina tvorby, vnímání a interpretace Kresba, fotografie, instalace, konceptuální umění, malba Porovnává jednotlivé prostředky, kombinuje je a hledá nejvhodnější varianty Tvar, barva a textura předmětů, seskupování podle zvolených kritérií – podobnost, kontrast, neobvyklý kontext	Mediální výchova Okruh Mediální produkty obrazová reklama, sběr materiálu, recepce
Žák vyhledává díla běžné i umělecké produkce na základě uplatnění podobných prostředků či elementů	Porovnává vlastní smyslové zkušenosti s mediálním vyjádřením – smyslová kontrola jako obrana proti manipulaci Porovnávání mediálního vyjádření s vizuálně obrazným vyjádřením umělecké produkce Tvorba dokumentace, výběr konkrétních ukázek uměleckých děl, jejich výběr ve vztahu k vlastnímu záměru	Návaznost na rozvíjení smyslové citlivosti a uplatňování komunikačních prostředků

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák - rozpoznává výtvarný projev jako projev svébytného „jazyka“, který je odlišný od jazyka slov - porovnává jazyk výtvarného umění s jinými uměleckými druhy (především hudbou) i slovním projevem	Umělecký symbol a metafora v umění a mimo umění Tvar a prostor v architektuře Kompozice Umění jako možné východisko poznávání a sebepoznávání člověka a společnosti v kontextu doby	Environmentální výchova
Žák - vnímá umění od pravěku po současnost. - porovnává pohled tvůrce a vnímatele. - setkávání s uměním, ukládá zážitky do paměti.	Situace tvůrce v různých obdobích dějin umění Jeskynní malba Obrázkové písmo a hieroglyfy Mozaika Gotická vitráž Secesní šperk	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
Žák - vlastní tvorbou uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpoznává jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření - pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	Jiné kreslení a malování Kreslení stínů Kreslení pohybu v krajině Kreslení zvuků Kreslení a malování vůní Kreslení a malování chutí Kreslení hmatem Frotáže a otisky Kreslení ohněm a vodou Kreslení ještě jinak	Environmentální výchova Mediální výchova – člověk a příroda
Žák - na příkladech výtvarné tvorby porovná osobní a společenské zdroje tvorby a dokáže je rozlišit - na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace	Proměny a zastavení Trvalost a pomíjivost věcí, událostí Dimenze času a jeho zachycení Čas člověka a čas lidí – zanechávání stop, masky Čas člověka a věcí – holandské zátiší, světlo ve vztahu k vyjádření objemu, kompozice objektů, smyslové účinky malby Čas v kontrastu věků – pojetí času v umění 20. st. ve srovnání s pojetím času v orientálních despociích Čas v umění – vyjádření času a jeho využití v architektuře, sochařství a malířství	Výchova k myšlení evropských a globálních souvislostech Mediální výchova – člověk a společnost
Žák - objasní roli autora a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření - na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření: aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu	Sbírka reprodukcí Nálada, kterou mi obrázek umožnil prožít Jaké barvy na obraze vidím Zvětšená reprodukce Zajímavý výřez	Multikulturní výchova

Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení:

Předmět Informatika realizuje obsah vzdělávací oblasti Informatika RVP ZV i RVP G a dále také obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, konkrétně tématu Využití digitálních technologií.

Časové a organizační vymezení:

Předmět Informatika je v učebním plánu našeho gymnázia dotován celkově 7 hodinami. Celková povinná hodinová dotace 7 hodin je rozvržena tak, že v prvním ročníku jsou 2 hodiny týdně, ve druhém ročníku 2 hodiny týdně a ve třetím ročníku 3 hodiny týdně. (2 – 2 – 3 – 0 – 0 – 0).

Další dovednosti se rozvíjejí v jednotlivých projektech předmětů a kurzech realizovaných v každém ročníku.

Jako volitelné předměty pro V. a VI. ročník jsou navrženy Programování (dotace 2 hodiny) a Grafika a tvorba webu (dotace 2 hodiny). V těchto předmětech se prohloubí znalosti programování a rozvíjejí dovednosti kombinující informatický základ s výtvarným citěním. Cílem předmětu informatika na šestiletém gymnáziu je dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, praktické dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních technologií, schopností orientace ve světě informací, zpracovávat informace pomocí dostupného softwaru. Výpočetní technika a moderní technologie zkvalitňují a urychlují dostupnost informací a umožňují je dále obsahově i graficky tvořivě zpracovávat. Usnadňují komunikaci a dostupnost vzdělávání žákům. Informatika nezanedbatelným způsobem přispívá k rozvoji žákovské osobnosti rozpracováním průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** v tematických okruzích osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj pro ZŠ, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti pro gymnázium (co a jak trénovat, aby se kvalita mého učení zlepšila), sociální komunikace (přesná a tvořivá komunikace) a seberegulace pro gymnázium (systematičnost) a průřezového tématu **Mediální výchova** zejména v oblasti kritického posouzení informací a jejich vlivu, **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**, **Environmentální výchova** pro základní školu okruh lidské aktivity a problémy životního prostředí, pro gymnázium okruh člověk a životní prostředí. Předmět Informatika je na naší škole základním předmětem pro rozvíjení digitálních kompetencí.

Informatika souvisí se všemi předměty, kde se zpracovávají data, zejména s matematikou.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Učitelé uplatňují pro jednotlivé kompetence následující strategie:

Kompetence k učení

- zadává vhodné úlohy a problémy (z ICT a praxe) a tím vede žáky k vyhledávání informací, posuzování jejich pravdivosti a relevance k používání internetu – P1
- zadáváním krátkodobých a střednědobých projektů lze rozvíjet u žáků kreativní myšlení, naučit je využívat další SW a spolupracovat s ostatními žáky

Kompetence k řešení problémů

- při výuce jsou žáci motivováni problémy a situacemi z běžného života a praxe a žáci se učí používat výpočetní techniku k jejich řešení
- učitel vede žáky v roli konzultanta při řešení úkolů, při jejichž zpracovávání, žák užívá výpočetní techniku pro zpracování a prezentování poznatků ostatních předmětů
- žáci se učí řešit jednoduché problémy spojené s obsluhou počítače
- volí takové typy úloh a problémů, na nichž se žáci učí užívat základní principy a postupy algoritmizace problémů a jejich řešení

Kompetence komunikativní

- náhodnými kontrolami vede žáky ke vhodné komunikaci v rámci školní počítačové sítě a internetu

- žáci se učí, jak užívat výpočetní techniku k prezentaci svých názorů a jejich obhajobě (závěry z projektů, zpracování prezentací, tvorba www stránek)
- na příkladech tvorby závěrů z projektů, zpracování prezentací, tvorby www stránek apod. se žáci učí, jak užívat výpočetní techniku k prezentaci svých názorů a jejich obhajobě
- systematickou kontrolou a rozбором počítačově zpracovávaných dokumentů vede žáky k osvojení typografických pravidel pro úpravu písemného projevu
- navozuje takové situace a zadává úkoly, při nichž rozvíjí schopnosti týmové spolupráce žáků
- výkladem, řízeným rozhovorem nebo při práci s PC vede žáky k porozumění jazyka používajícího ikony a piktogramy

Kompetence sociální a personální

- náhodnými kontrolami historie práce vede žáky k vhodnému chování v rámci školní počítačové sítě a internetu
- zadává takové úkoly (např. soutěže v rámci třídy, tvorba výukových materiálů, plakátů, ...), na nichž učí žáky sebehodnocení a hodnocení svého přístupu k práci a objektivnímu hodnocení práce jiných žáků
- rozhovorem a diskusí se žáky ve škole nebo při mimoškolních aktivitách vede žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (šikana, xenofobie, nacionalismus), při vzájemné spolupráci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je jinak schopný a zručný

Kompetence občanské

- vede žáky k dodržování právních norem v oblasti IT (upozornění na počítačové pirátství, ochranu autorských práv)
- vyžadováním správných pracovních návyků vede žáky k ochraně zdraví při práci s výpočetní technikou
- navozením vhodných situací vede žáky k získávání odpovědnosti za jejich řešení (domácí příprava, projekty)

Kompetence digitální

Výuka informatiky probíhá v počítačových učebnách v poměru jeden počítač na jednoho žáka, žáci také mohou využít vlastní zařízení (mobilní telefon, tablet a další techniku). V průběhu výuky tak studenti sami přicházejí na to, jakou techniku je účelné použít. Plní různé úkoly, jejichž výstupem jsou soubory v různých formátech. V průběhu výuky nastávají situace, v rámci nichž žáci spolu s učiteli řeší drobné technické problémy. Při zadávání úkolů a posuzování jejich splnění učitelé dbají na dodržení etických pravidel nakládání s autorskými díly.

Časový harmonogram:

Výuka probíhá v prvním, druhém a třetím ročníku v povinném předmětu Informatika, dovednosti se budou aplikovat v projektech školy i jednotlivých předmětech.

Tematický celek – oblast	Časové určení
Digitální technologie 1	I., II. ročník
Data, informace a modelování 1	I. ročník
Tabulkové kalkulátory a informační systémy	II. ročník
Algoritmizace a programování 1	II. ročník
Digitální technologie 2	III. ročník
Data, informace a modelování 2	III. ročník
Algoritmizace a programování 2	III. ročník
Zpracování, využití a prezentace informací	I., II., III. ročník

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
Žák - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě, ovládá základní funkce digitální techniky; - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače i jiné digitální techniky, ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení - propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení - pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	Digitální technologie 1 hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; digitální fotoaparát, mobilní telefony; fungování nových technologií kolem žáka; vzájemná komunikace zařízení, synchronizace dat mezi zařízeními sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva; bezdrátové technologie, navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování; mobilní služby – operátoři, tarify řešení technických problémů: postup při řešení problémů s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat digitální identita, digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	Mediální výchova fungování a vliv medií ve společnosti Fyzika práce na elektrických zařízeních fyzikální principy hardwaru Matematika číselné soustavy Využití digitálních technologií uplatňováno v ročníkových projektech během celého studia Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Environmentální výchova, člověk a životní prostředí Jazyky komunikace v jazyce, syntaxe jazyka Vyhledávání informací a komunikace
Žák - rozlišuje jednotlivé operační systémy a vysvětlí rozdíly mezi nimi z uživatelského hlediska - porovná jednotlivé způsoby propojení počítačů, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí,	Digitální technologie 2 hardware a software: základní díly počítače, parametry ovlivňující rychlost a využití počítače, typy počítačů fungování operačního systému, současné operační systémy a jejich	Mediální výchova media a mediální produkce Fyzika práce na elektrických zařízeních

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
pomocí čeho a jak je zajištěna komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti - identifikuje a řeší problémy a výzvy vznikající při práci s digitálními zařízeními a poradí s nimi druhým - chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje před poškozením či zneužitím s vědomím změn v technologiích, které ovlivňují bezpečnost	využití; nové technologie, jejich využití a vliv na společnost počítačové sítě: lokální počítačové sítě a internet – paketový přenos dat, firewall; zabezpečený přenos dat; principy fungování webu a cloudových služeb; typy, vlastnosti bezdrátových sítí bezpečnost počítačových zařízení a dat; bezpečné digitální prostředí, digitální identita, datová schránka, elektronický podpis, token; vědomá a nevědomá digitální stopa – logy, metadata, cookies, fungování a algoritmy sociálních sítí	fyzikální principy hardwaru
Žák - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; - vyhledá a opraví chybu v modelu	Data, informace a modelování 1 data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocení a orientovaný graf; základní grafové úlohy	
Žák - interpretuje získané výsledky a závěry, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvažuje při tom omezení použitých modelů; posuzuje množství informace podle počtu možností, které jsou díky informacím vyloučeny; odhaluje chyby a manipulace v cizích interpretacích a závěrech - rozlišuje a používá různé datové typy; navrhuje a porovnává různé způsoby kódování z různých hledisek a vysvětlí proces a úskalí digitalizace - formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost)	Data, informace a modelování 2 data, informace: pojmy data a informace, získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači, přenos dat, zajištění jejich bezchybnosti interpretace dat – kvalita informačního zdroje; chyby a manipulace v interpretacích dat; kritické myšlení a kognitivní zkreslení kódování a přenos dat: kódování dat v počítačích obecně, binární soustava, bity a bajty; kódování čísel, textů, obrazu, zvuku, videa, vliv bitové hloubky na možný rozsah a dostupnou přesnost; principy bezeztrátové a ztrátové komprese;	Mediální výchova Media a mediální produkce Mediální produkty a jejich význam Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Environmentální výchova, člověk a životní prostředí Jazyky komunikace v jazyce syntaxe jazyka Matematika číselné soustavy Fyzika – vlnění,

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému sestaví model, simulaci • převede data z jednoho modelu do jiného; najde chyby daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na užitečnost pro řešení daného problému	modelování: model jako zjednodušení reality, schéma, diagram, pojmová a myšlenková mapa; graf, vrcholy, hrany, orientovaný graf, ohodnocený graf, kritická cesta	modulace
Žák • po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen • rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení • vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; • upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné • ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Algoritmizace a programování 1 algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora	
Žák • vysvětlí daný algoritmus, program; určí, zda je daný postup algoritmem • analyzuje problém, rozdělí problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; sestaví a zapíše algoritmy pro řešení problému • ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí nároky algoritmů; porovná algoritmy podle různých hledisek, vybere pro řešení problém ten nejvhodnější; vylepší algoritmus podle zvoleného hlediska; zobecní řešení pro širší třídu problémů • vytvoří přehledný program pro vyřešení konkrétního problému s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; používá opakování, větvení programu se složenými podmínkami, proměnné,	Algoritmizace a programování algoritmizace 2 algoritmizace: zadání úlohy, vstup, výstup, podmínky řešení; rozdělení problému na části, identifikace návazností dat, opakujících se vzorů a míst pro rozhodování; pojem algoritmus, vlastnosti algoritmu, přirozené a formální jazyky, různé zápisy algoritmů programovací koncepty: programovací jazyk; proměnné, datové typy a jejich vlastnosti, vstup a výstup dat; podprogramy s parametry a s návratovými hodnotami; větvení programu se složenými podmínkami, cykly, seznamy testování, optimalizace: syntaktické, běhové a logické (funkční) chyby, krokování a ladění	

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Poznámky
seznamy, podprogramy s parametry a návratovými hodnotami; ve snaze o vyšší efektivitu navrhuje, řídí a hodnotí souběh procesů • ověří správnost, najde a opraví případnou chybu v algoritmu, otestuje, odladí a optimalizuje program	programu; vliv vstupních dat na spotřebované výpočetní zdroje vývoj programu: volba nástroje podle zadání úlohy; návrh přehledného uživatelského rozhraní programu; nápověda a dokumentace k programu; autorství a licence programu; etika programátora	
Žák • ovládá tabulkový kalkulátor, využívá jej pro zpracování dat, se kterými se ve škole setkává • vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich • jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů • nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat • vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat • sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	Tabulkové kalkulátory a informační systémy tabulkové kalkulátory: orientace v programu, výpočty a funkce, grafy informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislosti	
Žák • zpracovává a prezentuje výsledky své práce z různých oblastí studia s využitím prostředků ICT (aplikační software, prezentační zařízení aj.)	Zpracování, využití a prezentace informací aplikační software pro práci s informacemi: textové editory, typografie; tabulkové kalkulátory, výpočty, grafy; grafické editory, prezentační software, multimedia	Mediální výchova mediální produkty a jejich významy uživatelé Matematika statistika Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Seberegulace, efektivní řešení problémů

7. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání

Zásady průběžného hodnocení a hodnocení výsledků vzdělávání

- (1) Hodnocení a klasifikaci žáků provádějí učitelé v průběhu celého klasifikačního období.
- (2) Na začátku klasifikačního období vyučující prokazatelně seznámí žáky s podmínkami studia a klasifikace (ústní zkoušení, písemné práce, domácí úkoly, laboratorní práce, referáty apod.) a s jejich podílem na celkovém hodnocení v předmětu (dále jen „pravidla klasifikace“). Seznámení s pravidly klasifikace poznamená vyučující do systému Bakaláři.
- (3) Pravidla klasifikace uveřejní každý vyučující v systému Bakaláři, kde budou k dispozici po celou dobu klasifikačního období. Uveřejnění provede vyučující nejpozději tři pracovní dny poté, co s pravidly klasifikace seznámil žáky.
- (4) Při hodnocení jednotlivých výkonů žáka učitel vůči žákovi uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt.
- (5) Učitel ověřuje znalosti jen probraného učiva. Před takovým ověřováním musí žákům poskytnout dostatek času k naučení, procvičení a zažití látky.
- (6) Učitel posuzuje a klasifikuje výsledky práce objektivně, bez jakýchkoli jiných vlivů.
- (7) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, zdůvodňuje ji a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvorů.
- (8) Učitel žákovi oznámí výsledek ústního zkoušení okamžitě, hodnocení písemných zkoušek nejpozději do 10 pracovních dnů, slohových prací a projektů nejpozději do 15 pracovních dnů. Opravené písemné práce a projekty musí být žákům předloženy alespoň k nahlédnutí.
- (9) V případě radikálního zhoršení studijních výsledků je vyučující povinen informovat třídního učitele. Ten pak tyto informace sdělí prokazatelným způsobem zákonným zástupcům žáka.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- (1) Při určování stupně prospěchu na vysvědčení se hodnotí práce a výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období.
- (2) Při určování stupně prospěchu na vysvědčení přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků.
- (3) Výslednou známku na vysvědčení určí učitel, který vyučuje příslušný předmět. V předmětu, který vyučuje více učitelů, je výsledná známka stanovena po jejich dohodě. Nedojde-li k dohodě, rozhodne o známce na základě klasifikačních podkladů ředitel školy.
- (4) Přesáhne-li absence žáka v některém předmětu a v daném pololetí 25 % odučených hodin, může vyučující nebo ředitel školy nařídit vykonání doplňkové zkoušky před komisí, tzv. komisionální zkoušku k doplnění klasifikace.
- (5) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se hodnotí na vysvědčení následujícími stupni prospěchu: 1 – **výborný**, 2 – **chvalitebný**, 3 – **dobrý**, 4 – **dostatečný**, 5 – **nedostatečný**.
- (6) Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a)“.
- (7) Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „uvolněn(a)“.
- (8) Chování žáka se hodnotí následujícími stupni hodnocení: 1 – **velmi dobré**, 2 – **uspokojivé**, 3 – **neuspokojivé**.
- (9) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni: prospěl(a) s vyznamenáním, prospěl(a), neprospěl(a), nehodnocen(a).
 - a) Žák **prospěl s vyznamenáním**, není-li klasifikace v žádném povinném předmětu horší než stupeň 2 – chvalitebný a průměrný prospěch z povinných předmětů není horší než 1,50 a chování je hodnoceno jako velmi dobré;
 - b) Žák **prospěl**, není-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný;
 - c) Žák **neprospěl**, je-li klasifikace v některém povinném předmětu vyjádřena stupněm 5 – nedostatečný nebo není-li žák hodnocen z některého předmětu na konci druhého pololetí.

d) Žák **je nehodnocen**, pokud ho není možné hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu.

(10) Na konci prvního pololetí je žákovi vydán výpis z vysvědčení, na konci školního roku pak oficiální vysvědčení s hodnocením obou pololetí.

(11) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí, protože z nich byl zcela uvolněn.

(12) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce června. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

(13) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

(14) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel školy po projednání pedagogickou radou. K uděleným kázeňským opatřením se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Kritéria stupňů prospěchu

Vyučovací předměty výchovného zaměření (estetická výchova a tělesná výchova)

(1) Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě.

(2) Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný a využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky. Má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost.

(3) Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

(4) Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

(5) Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Ostatní vyučovací předměty

(1) Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činností jsou kvalitní. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

(2) Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně a přesně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a produktivně nebo na základě menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a

praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

(3) Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a praktických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů na základě podnětů učitele. Jeho myšlení je v celku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

(4) Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a praktických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se projevují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

(5) Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele.

Chování

(1) Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle, je vždy přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

(2) Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků. Nepřispívá aktivně k upevňování kolektivu. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

(3) Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo školního řádu, zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravním chování.

Hodnocení vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

(1) Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (na žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka).

(2) Ředitel školy může povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu i z jiných závažných důvodů.

(3) V individuálním vzdělávacím plánu povoleném z jiných závažných důvodů je určena zvláštní organizace výuky a délka vzdělávání při zachování obsahu a rozsahu vzdělávání stanoveného školním vzdělávacím programem.

(4) Ředitel školy seznámí žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka s průběhem vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a s termíny zkoušek. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem školy, žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka, se stává součástí osobní dokumentace žáka.

(5) Součástí individuálního vzdělávacího plánu je mj. časové a obsahové rozvržení učiva, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení a úprava zkoušek.

Další podrobnosti o hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou obsaženy v platném školním řádu.

8. Autoevaluace školy

RVP G odkazuje na provedení autoevaluace v oblastech vlastního hodnocení, které mají být v souladu s vyhláškou č. 15/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Platné znění vyhlášky č. 15/2005 Sb. v době vzniku tohoto dokumentu žádné oblasti vlastního hodnocení neobsahuje.

Oblasti, které jsou uvedeny níže, odpovídají dřívějšímu pojetí autoevaluace: zčásti slouží jako východisko pro zpracování výroční zprávy školy (tam, kde se stav zjišťuje minimálně jednou ročně) a zčásti jako možný zdroj doplňujících informací pro rozhodování vedení školy. Pro vytvoření výroční zprávy jsou zjišťovány ještě další potřebné informace.

Hodnocení podmínek ke vzdělávání

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Zjišťovat úroveň optimálních podmínek daných RVP GV v obecné rovině a srovnávat je s indikátory pro hodnocení programu ŠPZ. Vyhodnotit další podmínky vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Pohoda věcného prostředí	Dotazník	1x za dva roky	Vyváženost prostředí po všech stránkách. Všichni se podílejí na vytváření a ochraně prostředí. Školní prostředí poskytuje různorodou a uspokojující nabídku. Většina aktivně využívá různorodou nabídku. Škola systematicky vyhodnocuje prostorové využití.
Pohoda sociálního prostředí	Dotazník Výstupy z výroční zprávy	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v oblasti mezilidských vztahů. Učitelé rozvíjejí u žáků sociální a humanistické dovednosti a postoje. Pravidla soužití jsou spoluvytvářena učiteli, žáky i rodiči. Učitelé, žáci a rodiče projevují v mezilidských vztazích humanistické postoje. Učitelé, žáci a rodiče zaujímají kritický postoj k rizikovým jevům. Škola má vytvořen systém hodnocení kvality mezilidských vztahů.
Pohoda organizačního prostředí	Dotazník Dokumentace školy – školní řád, organizační řád	1x za dva roky	Učitelé, žáci a rodiče: se vzdělávají v oblasti životosprávy; organizují činnost s ohledem na rytmicitu biologických funkcí; reflektují dovednost kompenzovat škodlivé důsledky rizikové zátěže. Škola organizuje provoz s ohledem na individuální potřeby všech. Provozní a organizační pravidla respektují vyvážené potřeby životosprávy jednotlivců.
Smysluplnost	Dotazník Výstupy z interního vzdělávání Výstupy z hospitací	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice nového pojetí vzdělávání. Výuka obsahuje formy autentického, prožitkového a činnostního učení. Vyučovací metody se zaměřují na klíčové kompetence. Výběr učiva je v souladu s kognitivním vývojem daného věku žáků. Existuje smysluplná sebereflexe žáků i

			učitelů a evaluace výstupů i procesů. Probíhá globální výchova a učení v souvislostech.
Možnost výběru, přiměřenost	Dotazník Výstupy z hospitací Výstupy ze zápisů předmětových sekcí Výstupy z tematických plánů učitelů	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice porozumění osobnosti žáka. Kurikulum a škola umožňuje žákům dostatečnou volbu vzdělávacích i zájmových aktivit. Pedagogický a didaktický přístup učitelů respektuje vyváženost výchovně vzdělávacího procesu. Škola a učitelé mají ve svých dokumentech zapracované programy pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Žáci a učitelé si volí vzdělávací nabídku podle individuálních vzdělávacích potřeb.
Spoluúčast, spolupráce	Dotazník Výstupy z hospitací Výstupy z projektů	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v metodách kooperativního učení. Učitelé volí formy a metody vedoucí ke komunikaci a spolupráci smíšených skupin. Žáci mají dovednosti spolupracovat a komunikovat. Je preferováno rozvíjení soc. dovedností a odpovědnosti za řešení skup. úkolů. Žáci řeší společensky prospěšné projekty.
Motivující hodnocení	Dotazník Výstupy z portfolií žáků	1x za dva roky	Učitelé se vzdělávají v problematice hodnocení. Součástí ŠVP je rozvoj hodnotových postojů žáků. Individuální hodnocení má motivující charakter. Učitelé používají pravidelně zpětnou vazbu. Žáci dovedou reflektovat výsledky své práce. Hodnotící kritéria jsou vytvářeny společně školou, učiteli a žáky. Škola má vypracovaný hodnotící systém.
Škola – model demokratického o společenství	Dotazník Výstupy z jednání Školské rady a Studentského senátu	1x za dva roky	Veškerá činnost školy vede k rozvoji dovedností žít v demokratické společnosti. Škola má demokraticky zvolené orgány na všech úrovních. Demokratické principy jsou zakotveny v chování a jednání jednotlivců. Obecná podpora zdraví je zakotvena v celkové koncepci školy. Vedení školy vytváří podpůrné systémy pro obecnou koncepci zdraví ve škole. Škola provádí systematickou autoevaluaci programu ŠPZ. Při řízení školy je používán participační styl řízení a koordinované spolupráce na všech úrovních života školy.
Škola – kulturní a vzdělávací centrum	Dotazník	1x za dva roky	Existuje otevřený informační systém mezi školou a veřejností. Je vytvořen systém marketingu školy. Vzdělávací program koresponduje s potřebami regionu.

			Škola efektivně spolupracuje se strategickými partnery v regionu. Samostatné projekty žáků reflektují veřejně prospěšné aktivity regionu.
--	--	--	--

Hodnocení výchovných a vzdělávacích strategií

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Porovnat dostatečnost nabídky volitelných předmětů ve srovnání s volbou maturitních předmětů, posuzovat vývoj školního klimatu včetně vztahů s rodiči, zhodnotit výstupy z kurzů a žákovských projektů. Vyhodnotit další podmínky pro vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Variabilita studia, nabídka předmětů	Statistické rozbor rozložení volitelných předmětů a maturitních předmětů Rozbor výsledků maturitních zkoušek Dotazníky maturantů	1x ročně – červen	Nabídka volitelných předmětů koresponduje s požadavky žáků. Výsledky maturitních zkoušek z profilových předmětů odpovídají výsledkům klasifikace daných předmětů
Klima školy	Dotazníky žáků, učitelů, rodičů Výsledky Internetové diskuse	1x za dva roky – květen	Všechny tři dotazované skupiny hodnotí školní klima více jak z 50 % kladně.
Multikulturní vzdělávání	Dotazník žáků Rozbor mimoškolních aktivit	1x za dva roky – říjen	Názory žáků obsahují z větší míry kladné postoje ke vztahům s žáky jiných národností. Každoroční mimoškolní aktivity zahrnují multikulturní obsah.
Projekty	Analýza výsledků projektů Hodnocení žákovských odborných konferencí Hodnocení písemných výstupů z projektů	1x ročně – červen	Předmětová skupina nebo předmět vykazuje výsledky žákovských projektů v prokazatelné formě.
Kurzy	Rozbor výstupů z kurzů Zpětné vazby žáků	1x ročně – červen	Výstup z kurzu prokazatelně dokáže hlavní cíl kurzu. Výstupy identifikují požadované zařazení průřezových témat. Náhradní výstupy jsou transparentní.
Studentský senát	Výstupy ze zasedání studentského senátu Vlastní SWOT analýza Senátu Dotazníky žáků k práci Senátu	1x za 2 roky – září	Studentský senát vykazuje samostatnou činnost bez vlivu vedení školy. Studentský senát předloží vlastní hodnocení své činnosti. Žáci převážně kladně hodnotí činnost studentského senátu.
Vztahy s rodiči	Výstupy ze zasedání školské rady Rozbory zápisů ze třídních schůzek Diskusní stránka webu školy	1x ročně – září	Vedení školy reaguje na všechny připomínky rodičů z třídních schůzek.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Zhodnotit výuku ve studijních skupinách tvořených napříč třídami, posoudit účinnost týmové práce včetně výstupů. V hodnocení vyučovacích metod preferovat aktivizační a individuální metody.

Zhodnotit nabídky v práci výchovného poradce a preventisty v oblasti individuálního přístupu k žákům.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Organizační členění tříd a skupin	Hodnocení organizačního průběhu školního roku	1x ročně – září	Studijní skupiny jsou vytvořeny na základě zájmu a schopností žáků.
Týmová práce a projektová výuka	Výstupy z kurzů a projektů Hodnocení žákovských konferencí Hodnocení hospitační činnosti	1x ročně – červenec	Výstupy z kurzů a projektů jsou vždy výsledkem týmové práce. Výstupy jsou vždy prezentovány minimálně v rámci školy.
Vyučovací metody	Hodnocení výsledků hospitační činnosti Rozbor zápisů předmětových sekcí Dotazníky žáků a učitelů	1x za 2 roky – květen	Většina učitelů používá aktivizační vyučovací metody. Studenti reflektují kladně vyučovací metody svých učitelů.
Individuální přístupy	Hodnocení výsledků hospitační činnosti Dotazníky žáků a učitelů Analýza činnosti výchovného poradce a preventisty	1x za 2 roky – září	Existuje systém nabídek individuálních činností s žáky. Žáci pravidelně využívají nabídek výchovného poradce a preventisty. V hodnocení učitelů se objevuje kladná reflexe na individuální práci s žáky.

Hodnocení výsledků žáků

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Porovnat výsledky externích testů a společné části maturitní zkoušky s výsledky na úrovni kraje a republiky. Preferovat hodnocení žáků ve vztahu k dosažení klíčových kompetencí s ohledem. Sledovat úspěšnost absolventů zejména při přijetí k vysokoškolskému studiu.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Vědomostní oblasti	Externí testy podle ročního plánu školy Předmětové ročníkové testy Rozbor výsledků státních a mezinárodních jazykových zkoušek	1x za 2 roky – červen	Výsledky externích testů jsou nad krajským a republikovým průměrem. Více než polovina žáků s rozšířenou výukou jazyka splní požadavky některé z certifikovaných jazykových zkoušek.
Plnění klíčových kompetencí	Hodnocení žáků jako součást portfolia Výstupní hodnocení žáků Výstupy z kurzů a projektů	1x za 2 roky – červen	Všichni žáci dosáhnou předepsaných klíčových kompetencí. Více než polovina žáků je hodnocena v dosažení KK v lepší polovině případné hodnotící škály. Všechny výstupy z kurzů a projektů jsou prezentovány v rámci školy.
Maturitní zkoušky	Analýza výsledků maturitních zkoušek	1x ročně – červen	Výsledky společné části maturitní zkoušky jsou nad krajským a republikovým průměrem. Více než polovina žáků je z předmětů profilové části hodnocena stupni výborný nebo chvalitebný.
Úspěšnost absolventů	Zpětná vazba maturantů po přijím. řízení na VŠ	1x ročně – červen–září	Úspěšnost přijetí k vysokoškolskému studiu je vyšší než 80 %.

Hodnocení řízení školy

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Posoudit řídicí systém školy z pohledu vedení, předmětových sekcí a zaměstnanců školy. Sledovat funkci systému profesního hodnocení pedagogických pracovníků. Pravidelně hodnotit vzdělávání pedagogických pracovníků (interní, externí a sebevzdělávání). Vyhodnotit další podmínky pro vzdělávání dané RVP GV.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Účinnost řídicího systému	Dotazník pracovníků školy Vytvoření SWOT analýzy rozbohem na poradním sboru ředitele Výstupy z pedagogických rad, předmětových sekcí a poradního sboru ředitele	1x za 2 roky – říjen	Fungování poradního sboru ředitele a předmětových sekcí je pravidelné s transparentními výstupy.
Profesní hodnocení PP	Systém profesního hodnocení a autoevaluace jednotlivých učitelů Rozbor výsledků hospitací Portfolio učitele	1x za 2 roky – prosinec	Existuje otevřený systém profesního hodnocení učitelů, který je tvořen vlastním hodnocením učitelů, hodnocením předmětových sekcí a hodnocením vedení školy.
Vzdělávání PP	Portfolio učitele Statistika předmětových sekcí	1x ročně – červen	Existuje systém interního vzdělávání všech PP. Všichni PP absolvují sebevzdělávání a využijí nabídek externího vzdělávání.

Hodnocení úrovně výsledků práce školy

Cíle vlastního hodnocení oblasti:

Hodnotit naplněnost školy ve srovnání s cílovou kapacitou školy a kapacitou oborů. Sledovat plnění rozpočtu zejména provozních výdajů, hodnotit úspěšnost reprodukce investičních prostředků školy. Posoudit možnosti zisku mimorozpočtových zdrojů a jejich využívání.

okruh	evaluační metody	termíny	kritéria
Kapacita školy	Rozbor zahajovacího výkazu školy a výsledků přijímacích zkoušek.	1x ročně – říjen	Cílová kapacita školy je naplněna z více než 95 %
Plnění rozpočtu	Pololetní a výroční zprávy o hospodaření. Analýza žádostí a hodnocení rozvojových projektů a programů.	1x ročně – říjen	Výsledek hospodaření je vyrovnaný nebo kladný. Škola pravidelně dosáhne na mimorozpočtové zdroje financování.
Plnění investičních záměrů	Rozbor plnění plánu investiční činnosti, odpisového plánu a žádostí o inv. dotace.	1x za dva roky – říjen	Škola předkládá každý rok zřizovateli investiční záměr na reprodukci investičních prostředků.